

ပိုင်ဂါခင်ဝိုခင်းလုံးဟိုတ်, တေရ,
မိုင်းမာခင်း

တွခင်းဂါခင်ဂိုခင်း

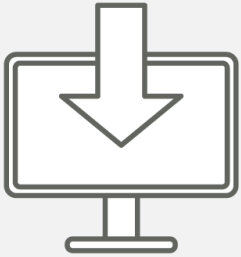
လမ်းခမ်းဗေးကုပ်, ကူဝ်း ကခင်ဂိုဝ်, ဂပ်းလွင်း; ငမ်းယံခင်



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



The Asia Foundation



ပိုင်ဂါခင်ထို့.တိုင်းလမ်းဂါခင်သွခင်

ခေး,မုခင်းခါဝ်,ငါဝ်းခင်းခင်း. ဗွဲဂေးလူကါခင်,ထို့.တိုင်းလံးဂှ်းပိခင် လွင်းဂမ်. ထီမ်ခင်း
 ခင်.ဂါခင်ငမ်းယီခင် ကခင် ငူပ်.လှီ.ကုပ်,ကူဝ်း တၢ,ဂေး,သါင်း
 ယူင်.ပိုင်ဗွဲတ်,တရေ,တီ, မူဝ်,ခရေ,သီ, ခင်းမိုင်းမါခင်းခံ.ယူ,။လမ်းဂါခင် သွခင် ;
 ပိုင်ဗွဲတ်,တရေ,ခင်းမိုင်းမါခင်း ဗွဲ,ဂါခင်မိုင်း. ဂါခင်ထတ်းဂါခင်လေး; ဂါခင်ငိုခင်း
 ထိုဝ်းခံ. မီးဝံ. တွခင်းလူင်သွင်တွခင်း။ တွခင်းကွခင်, ၄ တွခင်း ခင်းပပ်.ခံ.
 ပိခင်လွင်း; ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလံးဗွဲတ်,တရေ,ခင်းမိုင်းမါခင်းယဝ်.။
 ဗိုခင်လိဂ်းခေးမုခင်းဂူး ကခင် ထါင်းလူတ်,ကပ်တီ;ခင်း ယေးလိဂ်းဗွဲ. (website)
 ကေးသျူးဗွင်,တေးသျိုခင်း :

www.asiafoundation.org/where-we-work/myanmar/

သင်ထိုဝ်.ဝး; လူဝ်,ခေးမုခင်း ၊ခေးထါမ် ကမ်,ခခင် ခွဲ;ယွခင်း
 ခွင်.သေထိုဝ်.သေပိုင် ဂပ်းဂံ,လူလှ်; လမ်းဂါခင်သွခင်ခံ.ထိုင် ခီခင်းတေး,
 တိတ်းတၢ,ထါမ်ဂှ်တီ; :

Nicola Williams, Peace Team Manager,
nicola.williams@asiafoundation.org
 Kyaw Myo Oo, Senior Program Officer,
kyaw.oo@asiafoundation.org

လမ်းဆွဲ လမ်းဂါခင်သွခင်

တွခင်း ① သိုပ်,မိုတ်;လွင်း; ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း လုံးဟိုတ်,တခရ,။

တွခင်း ② ဂါခင်လူတ်;ယွမ်းငဝ်;ငုခင်းဂုမ်းဂမ်၊ ဂါခင်ထီဂ်,ငိုခင်းခဝ်;ခလ; ဂါခင်မုခင်းလီင်း။

တွခင်း ③ ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလုံးဟိုတ်,တခရ,ခလ; လွင်း;ဂွခင်းဂိုင်း;ဟိုင်,ပိုင်း။

တွခင်း ④ ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း လုံးဟိုတ်,တခရ,ခလ; လွင်း;ခွင်းခွင်ငဝ်;တိုခင်း။

တွခင်း ⑤ ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း လုံးဟိုတ်,တခရ,၊ ဂါခင်ထွင်းထေးဂူခင်းမိုင်း၊ လွင်း;ဂါခင်ဂေါ,ဂါ,ပိုခင်းငဝ်; ခလ; ဂိုင်းတိုခင်းဂူခင်း။

တွခင်း ⑥ ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလုံးဟိုတ်,တခရ,ခလ; ဂါခင်ကုပ်,ကူဝ်;လွင်း;ငမ်းယီခင်မိုင်းမါခင်း။

တွဲဆင်း 1

တွဲဆင်းဂါဆင်သိုပ်, မိုတ်;

ပိုင်ဂါဆင်ငိုဆင်း လုံး ဗှိုတ်, တေရ,



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



The Asia Foundation

လွင်းတင်း ကခင်းခင်းပျးခင်းတွခင်းခင်း

- ၁ ပိုင်ဗိုတ်,တရ, ကခင်းခင်းပွင်, သင်။
- ၂ ပိုင်ကခင်းခင်း လုံးဗိုတ်,တရ, ကခင်းခင်း ပွင်,သင်။
- ၃ ပိုင်ကခင်းခင်း လုံးဗိုတ်,တရ, မိုင်းမခင်း ယမ်းလိဝ်ခင်း ပိခင်း ဗှင်ရှင်ခင်း ထိုင်.ရှိုင်ဝံ။



ဂၢၢ်ခၢၢ်ပိုတ်, တီၢ်ပွင်, ခေးလှံ. ခင်းတွခင်းခံ.

ဂၢၢ်ခၢၢ်လူတ်ယွမ်း ငဝ်းငုခင်းဂုမ်းဂမ်

ဂၢၢ်ခၢၢ်မိင်, ပုခင်းဖွခင်း ဂၢၢ်ခၢၢ်လုဂ်.တီၢ်; လုမ်းဖွခင်းလူင်ငဝ်းငုခင်းလူ; လုမ်းထၢခင်းတုၢ်; ပိုဝ်းတုၢ်; တိုဝ်းမီး ဂိုင်းပွင်လး; သုခင်းတီၢ်ပံးတတ်းခိုဝ်ဂၢၢ်ခၢၢ်လတ်းဂၢၢ်ခၢၢ်။ ဂူလှံးဂုးတေကမ်, လံးတိုဝ်းလှိုင်ပခမ် လွင်းလွတ်းလိဝ်းတီၢ်ဂၢၢ်ခၢၢ်ငိုခင်း။

ငဝ်းပိုခင်းလွင်းပိဂ်, ပိုင်း

ယခင်းခိုဝ်ဂူဝ်ခမ်.ခွခင်းငိုခင်းခပ်; တီၢ်တိုင်းလး; ထေးမိုင်းခခင်း.သေ လိဂ်, ပခမ်ဂခင်း။

လုမ်းဖွမ်းဂူမ်းဖှံ, ဂၢၢ်ခၢၢ်မၢဂ်မုခင်း

လုမ်းဂၢၢ်ခၢၢ်မၢဂ်မုခင်း ဂၢၢ်ခၢၢ်ယူ, ဂိုၢ်မိခင်းငၢမ်, လွမ်း ခင်းစးငဝ်းလံးခေးတီၢ်ပံးတတ်းဂၢၢ်ခၢၢ်မိုင်း။

ဂၢၢ်ခၢၢ်ဂိုဝ်းလင်း ဖိင်, ပိင်း

ခပ်.သွခင်း, ပုးဂုး ပွတ်းတွခင်း ဖိင်, ဖိင်, ပိင်းပိင်း။

ပိုင်ဖှိတ်, တေရ,

လူင်ပွင်း လိုင်ဖှိတ်, တေရ, ခံ. လံးဂၢၢ်လူင်ပွင်း လိုင်တိုင်းလး; ထေးမိုင်းခွတ်, ဖွတ်; ဝံ.သေ လူင်ပွင်း လိုင်ဂုး လခင်း.ထၢခင်းခံ. မီးလွင်းပွင်းသၢင်း လး; တီၢ်ပံးတတ်းလွတ်းလိဝ်းဂုးဖှိမခင်း (လူလှံးသၢခင်းခတ်းတင်း ပိုင်မိုင်းလိုင်လိဝ်ခံ. ပီခင်းဖှိုင်ဂုး မိုင်းဂူမ်းတုမ်း ယဝ်.။

ဂၢၢ်ခၢ်ပိုတ်,တီ;ပွင်, ခေး;လွံ. ခွဲ;တွဲခင်းခံ.

ပိုင်ဂၢၢ်ခၢ်ခိုခင်းလံး;ဗွိတ်,တၢ်ရ,

ပိုင်ဂၢၢ်ခၢ်ခိုခင်းလံး;ဗွိတ်,တၢ်ရ,ကၢၢ်ခၢ်ဝဲ;ခံ.ပီခၢ် လွင်;ရှိုင်းပွင်; ကၢၢ်ခၢ်ဂီၢ်,ဂပ်း ဂၢၢ်ခၢ်ဂီၢ်;ခွဲခင်း, လံး;ထတ်းထီၣ်,ခွဲခင်း,ခိုခင်းခပ်း;၊ ခိုခင်းဂမ်.ထီမ်၊ ခိုခင်းကူခင်းမိင်,(transfar) ငလး; လွင်;မၢ်;မခင်း; ပခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ထွံ.ထံ,ခိုခင်းတွင်း ခွဲ;ခၢ်;လုင်ပွင်;ထိုင်;ဂၢၢ်ငလး; လုင်ပွင်;ထိုင်;ထေး မိုင်း။

ခိုခင်းဂမ်.ထီမ်

ခိုခင်းဂမ်.ထီမ်ကၢၢ်ခၢ်ဝဲ;ခံ. ပီခၢ်ခိုခင်းဗိင်းဗိင်း;၊ ပီခၢ်တူင်ခိုခင်း ဂမ်;သိုဝ်း; ကၢၢ်ခၢ်ကမ်,လုင်, သံး;တီခင်းဂၢၢ်ခိုခင်း ခွဲ;ခၢ်;လုမ်း ဗွိတ်,လုင် ပွင်; ထိုင်;ခင်း,ဂၢၢ်။ လှိုင်ထေးခခင်း. ခိုခင်းဂမ်.ထီမ် လုမ်း;သုခင်း,လိင်ငလး; ဂူခင်းဂေး.လှိုင် ဂေး.ခခင်း.ဂေး; ဂွင်.ဝဲ;ခိုခင်း ဂမ်.ထီမ်ယဝ်.။ ခိုခင်းဂမ်.ထီမ်ခံ. လုမ်း ကၢၢ်ခၢ်လံး;ပခၢ်ခိုခင်းခခင်း. တေဂွင်.ဝဲ; ခိုခင်းထွံ.ထံ,ထေး လုမ်းကၢၢ်ခၢ်လံး;ဂွပ်.ခိုခင်းခခင်း. တေဂွင်.ဝဲ; ခိုခင်းခပ်း;ခံယဝ်.။

လုမ်း;ဗွိတ်.ဂူမ်း; ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခင်း

ခေး;ဂၢၢ်ခၢ်တူင်,ဂူခင်းခခင်းလံး - ပံး;ယု,လီ၊ ပံး;ပလုင်,လု၊၊ လွင်;ဂမ်.ထီမ်ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခင်း ငလး; ဂၢၢ်ခၢ်ဂွပ်.ပဝ်း ကၢၢ်ခၢ်ဂူခင်းမိုင်းဂူး ဂေး. မီး;တိုဝ်.တၢ်ငလး; မီး;သုခင်း,လံး;ဂွပ်.။

ဂၢၢ်ခၢၣ်ပိုတ်, တီၣ်ပွင်, ခေးလှိုဝ်. ခွဲးတွဲခၢၣ်ခၢၣ်.

ရှိုင်းပွင်ကၢၣ်ဂီၣ်, ဂၢၢ်ဂၢၢ်ခၢၣ်လှိုဝ်,

လူင်ပွင်ခဲး လိုင်း; နှိတ်, တရေ, လှိုဝ်. တိုဝ်းရှိုင်းပွင်ပီခၢၣ်လံး; ရှိုင်းပီခၢၣ်လှိုင်း;
ဂၢၢ်. ထီမ် ယိုင်းကၢၣ်: လိုင်း; မိုင်း: ခွဲးထၢခၢၣ်. လေး မိုင်း။

ပိုခၢၣ်. ဝဲး; ဂၢၢ်ဂီၣ်: ခွဲး,

တွဲခၢၣ်: ကၢၣ်လူင်ပွင်ခဲး လိုင်း; နှိတ်, တရေ, လေး; လူင်ပွင်ခဲး လိုင်း; လေး မိုင်း
ဂီၣ်: ခွဲး, လံး; နှိတ်, ပိုင်းဂၢၢ်။ တူဝ်ယၢၣ်, - ဝဲး: ခဲး; ရှိုင်း: ဂၢၢ်.
လှိုဝ်. ခၢၣ်. လေး; ဂၢၢ်သိုဝ်. ခံ။

လှိုင်း; ရှိုင်းရှိုင်း; နှိတ်, ဝဲး, ဂၢၢ်ဂီၣ်: ခွဲး,

ခွဲး, ဝဲး: ခဲး; ကၢၣ်လံး; မး လှိုင်း: ခၢၣ်. ရှိုင်း: ရှိုင်း; နှိတ်, ပိုင်းဂၢၢ်ရှိုင်း
လေး တွဲခၢၣ်။

ဂၢၢ်လှိုင်း, ဝဲး: ခဲး;

ဂၢၢ်လှိုင်း: လှိုင်း, ခွဲး, ဝဲး: ခဲး; ခွဲး: ဂၢၢ်လူင်ပွင်ခဲး လိုင်း; နှိတ်, တ
ရေ, လေး မိုင်း: လေး; လူင်ပွင်ခဲး လိုင်း; ပိုခၢၣ်. တီၣ်။

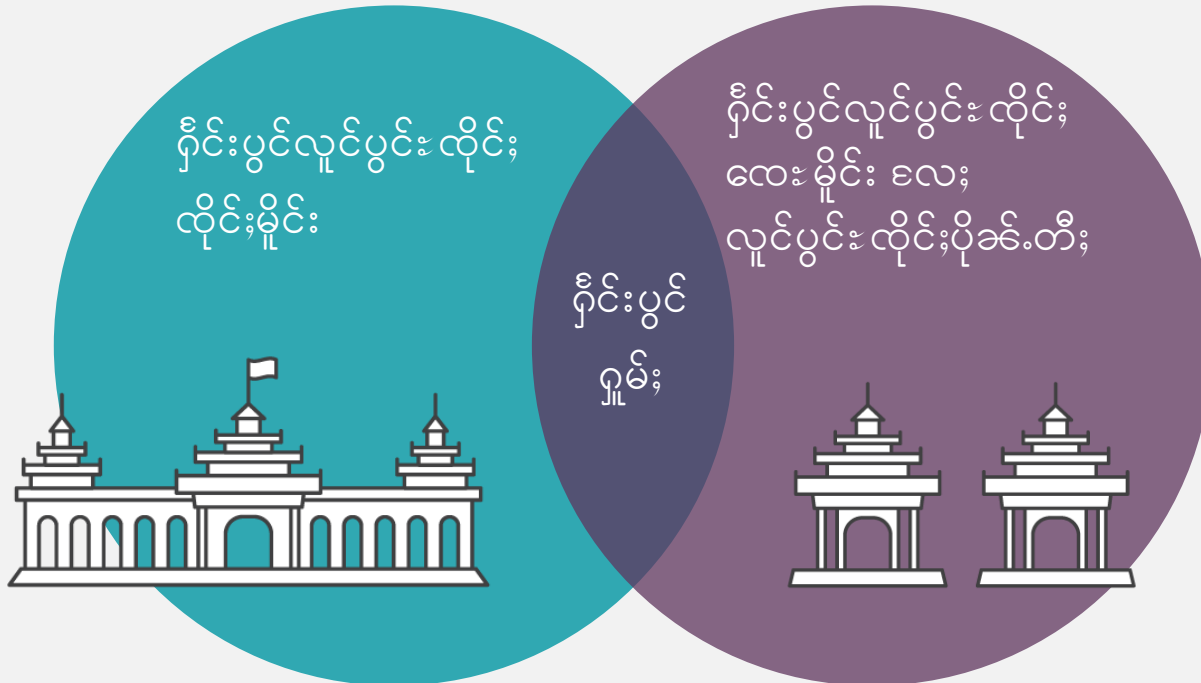
ဂၢၢ်ရှိုင်း: မိုင်း, ဝဲး: (ဂၢၢ်လှိုင်း: ဝဲး:)

ဂၢၢ်သိုဝ်, ရှိုင်း: ဝဲး: ခဲး; (ဝဲး: ခွဲး, ဂၢၢ်, ခၢၣ် ကၢၣ်ဂၢၢ်, လှိုင်း;
ဝဲး: ခွဲး,) ခွဲး: ဂၢၢ်လူင်ပွင်ခဲး လိုင်း; ခၢၣ်, ဂၢၢ်။

ပိုင်နှိတ်, တရား, ကဆံးဝေးဆံး. ပွင်, သင်

ပိုင်နှိတ်, တရား,

လူင်ပွင်း လိုင်းနှိတ်, တရား, ဆံး. လံးကပ်လူင်ပွင်း လိုင်းတိုင်းလေး; ထေး မိုင်းဆွတ်, ဖွတ်; ဝံ.သေ လူင်ပွင်း လိုင်းရှုး ထဆံး.ထာဆံးဆံး. မီးသုဆံး, ပွင်သင်; လေး; တီပီးတတ်းလွတ်; လိဝ်းရှင်းဖွံးမဆံး (သါဆံးဆတ်းတင်း ပိုင်မိုင်းလိုင်းလိဝ်) ဆံး. ပီဆံးဖှိုင်ရှင်း မိုင်းရှုမ်း; တုမ်းယဝ်.။။



ပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်; ယူင်.ဗီတီ, တရား



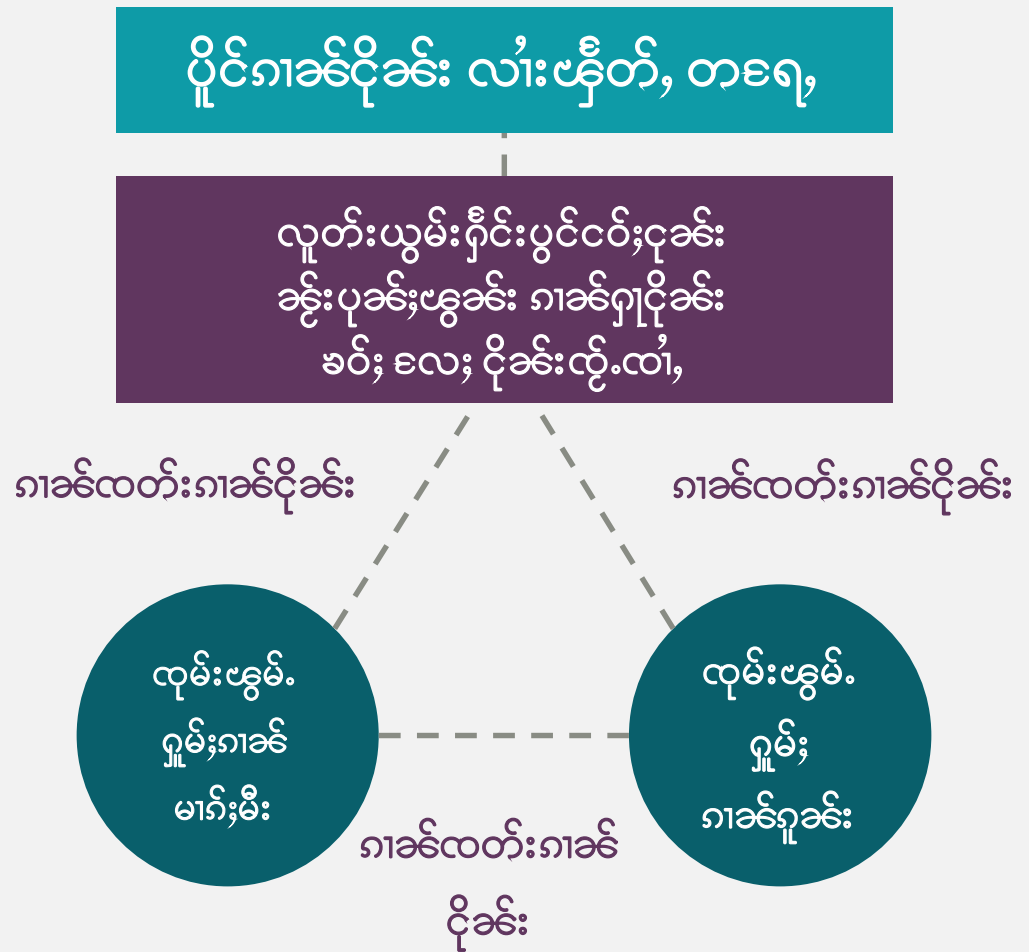
- မီးလှုပ်ပွင်းထိုင်; တၢ,တင်းထိုင်;မိုင်းလေး; မီးလှုပ်ပွင်းထိုင်; တၢ, လေးမိုင်းရှင်းဖွဲ့မခင်း။
- မီးလှမ်းမိုင်း ကခင်းခင်း,တီမ်းဝံ။
- မီးဂခင်းထီဂ်,ဗေ ခေးသုခင်း,ရှိုင်းပွင်မူးမိုင်းလေး; ဗဟံ,ဂခင်းငိုခင်း ခင်းစားလှုပ်ပွင်းထိုင်; ထွမ်းလမ်းတင်းကခင်းသင်,ထုဂ်,။
- မီးဖွင်းတုမ်းသွင်ကခင်းသေ တၢ,ကခင်းခိုင်းခခင်း ယိုင်းသိုင်ဂခင်း ထုံဂုခင်းမိုင်း တိုင်းလေး; လေးမိုင်းခပ်ခပ်;ပူးခင်းဂခင်းတမ်းတင်းမူ, ပိုင် လခင်းထိုင်မိုင်း။ ထိုင်ကခင်းခိုင်းလမ်း ယိုင်းကခင်းတၢ, လခင်းထိုင်မိုင်း (ကမ်း,ခခင်း) မိုင်းဂုမ်းတုမ်းယပ်။
- မီးလမ်းဂခင်း တၢ,ဂေးလိတ်; လွင်းထိုင်မေးဂခင်း ခင်းစားလှုပ်ပွင်းထိုင်; ခင်း,ဂခင်း ကမ်း,ခခင်း ခင်းထမ်းလှုပ်ပွင်းထိုင်; ကခင်းဗေဝံ။

ထမ်းလှုပ်ပွင်းထိုင်;

- ခင်းမိုင်းဂုမ်းတုမ်းခိုင်းကခင်းခခင်း တီးကေး, သုတ်မခင်း လမ်းမီးလှုပ်ပွင်းထိုင်ဂခင်း ကမ်း, ခခင်း လှုပ်ပွင်းထိုင်မိုင်းဂုမ်းတုမ်းလေး; လှုပ်ပွင်းထိုင်; တိုင်း ကမ်း,ခခင်း လေးမိုင်း ယပ်။
- တီးမိုင်းဂုမ်းတုမ်းမင်းကခင်းခခင်း ပံမ်းပူး လှုပ်ပွင်းထိုင်; ပိုခင်းတီးခွခင်း,။ တူပ်ယင်, မခင်းစတ. မိုင်းခခင်း,ပေး ခခင်း ထွမ်းလူလှို; လမ်းမိုင်းသေ လမ်းဗေရှိုင်းပွင်ခင်းစား; ထမ်းလှုပ်ပွင်းထိုင်;ထိုင်းခခင်းဝံ။

ပိုင်ဂာခင်ငိုခင်းလုံးဖှိတ်, တေရ, ကခင်းဝးခံ. ပွင်, သင်

ပိုင်ဂာခင်ငိုခင်းလုံးဖှိတ်, တေရ,
ကခင်းဝးခံ. မခင်းကမ်, ထွဲ; လူတ်း ဂိုင်းပွင်
ခလ; ပုခင်းဖွခင်း ငဝ်; ငုခင်းလံလံခွလ်း
ပီခင်းပး ဂခင်းထတ်းဂခင်းငိုခင်းတွင်း
ခင်းခဂ; လူင်ပွင်; ထိုင်; သွင်ထာခင်း။



ခေးဂွမ်း ခူးမေလူင် ရှေ့ခီလ်,ဝီတ်.



...ခင်းပိုင်ဗိုတ်,တရဂု,ဂမ်.ခမ်ခမ်. ကမ်,လုံးမဂ်းခါခင်း
ရှိုင်းပွင်ဂါခင်းထုံ.ထံ,ငိုခင်း တေ,လူင်ပွင်းထိုင်;ခေးတီးကုပ်.ပိုင်, ရှင်းခေး၊
သင်း;ဗိုင်း;မိုင်းရှင်းခေးလေး; တီပီးတတ်းကြူးရှင်းခေး ခပ်
ရှုံးပေးဂိုပ်;ဂိုပ်;ဂိုခင်းဂိုခင်း ။ဂမ်;ခမ်ခမ်တေ. လူင်ပွင်းထိုင်;ခပ်ခမ်. ပေးလုံးဝံ.
ရှိုင်းပွင်တေ,ထုံ.ထံ, ငိုခင်းရှူးလွင်းလွင်းဝံ.ယဝ်.။ ရှုပ်;ခမ်ခမ်လေး;
လူင်ပွင်းထိုင်;မိုင်းရှမ်းတုမ်း ခမ်. ထုံ.တိုဝ်း
ရှိုင်းပွင်ထုံ.ထံ,ငိုခင်းရှူးလွင်းလွင်းခပ် ပိုဝ်းတေ,ရှိုတ်းသင်း;
ရှုံးခေးတီးကမ်မီးသုခမ်,တီပီးတတ်းရှင်းခေးခပ် ထိုင်ယိုင်းကါခင်း လူထုံးရှမ်း,
ထီမ်ပခမ် ငိုခင်းဂမ်.ထီမ်လူင်ပွင်းထိုင်;ပိုခမ်.တီးသေ ဗိုမ်.ထီမ်ပခမ်
ဂါခင်းထွင်းလေး တီးကမ်ခပ်ကမ်,ပွင်ပီခမ်လုံး။



Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press. P.100.

ပိုင်ငံတော်, တရားဥပဒေ, ပိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်

ပိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်

ပိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်,

ပိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်

လွှဲပြောင်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်,

ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်

လွှဲပြောင်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်,

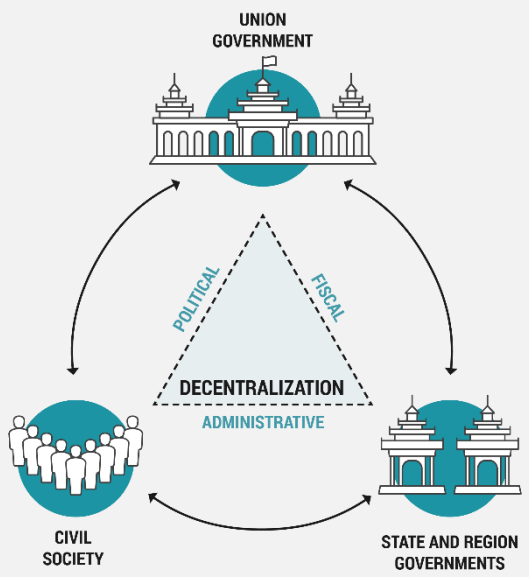
ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်

ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်,

ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်, ပိုင်ဆိုင်ခွင့်

လွင်းလူတ်းယွမ်းငဝ်းငုခင်းဂုမ်းဂမ် ခင်းမိုင်းဂူမ်းတုမ်းမိုင်းမာခင်း

မိုင်းမာခင်းခံ့. ပီခင်းမိုင်းကခင်း လွင်းပွင်းထိုင်း;
ခပ် တိုက်.ခတ်းထိုလူတ်းယွမ်း လွင်းငဝ်းငုခင်း
ဂုမ်းထိုင်းခခင်း. ဂမ်းလွတ်းလွတ်းယူ,။



ခေးလမ်,လွင်း; ဂခင်းလူတ်းယွမ်းငဝ်းငုခင်းဂုမ်းဂမ်

လွင်းပွင်းခင်းမိုင်း (ဟံ,ဂိုတ်းကွတ်,ခင်းမိုင်း)

- တီခင်းဖွင်းထေး မိုင်း (state legislatures)
- ခင်းလမ်းမိုင်း ၇၀၀၈ ပုခင်းဖွင်းလွင်းပွင်းခင်းမိုင်း ထွမ်းခင်း,ခင်း; မိုင်း လွတ်းမံ(?) ကခင်းလံ;ခမးဝံ. မိုင်းပီး ၇၀၁၂ ။

လွင်းပွင်းထိုင်းမိုင်း (ဟံ,ကုပ်.ပိုင်း)

- ထုမ်းဟံ,ဖွင်းလွင်းပွင်းထိုင်း; လွင်းပွင်းထိုင်း;
- ပုခင်းဖွင်းလွင်းပွင်းထိုင်းမိုင်း ထွမ်းခင်း,ကခင်း လံ;မမ်းမခင်းဝံ.တီး လွတ်းမံ(?)ခခင်း. (လူလု; ပုခင်း; ဖွင်းဂခင်းထို.ထံ,)
- သုခင်းဂိုပ်းငိုခင်းခွခင်း, ခလ; ငိုခင်းလံ;ငိုခင်းခပ်; တိုင်း ခလ; ထေးမိုင်း ထွမ်းခင်း,ကခင်းလံ;ခခင်းဝံ. တီး လွတ်းမံ (၂)ခခင်း.။

လွင်းပွင်းမူးမိုင်း (ဟံ,တွခင်း,တတ်းခင်း)

- ဂခင်းတွခင်း,တတ်းခင်းတိုင်း ခလ; ထေးမိုင်း ကခင်းယူ,ဟံ,တွ;မိုင်းဂူမ်းတုမ်း ။

ကမ်,လံ;ခခင်း. တွခင်းတု,လွင်းပွင်းထိုင်းပိုခင်းတီး သင်။
မိုင်းမာခင်းတေးလိပ်ခခင်း. မီးဂခင်းထတ်းဂခင်းပိုခင်း. တီး,သေတု.
ကမ်,မီးလွင်းပွင်းထိုင်း; ပိုခင်းတီး။

လမ်းမှိုင်း

မှိုင်းဂှမ်းတုမ်းမှိုင်းမာခင်း

၇၀၀၈

လွမ်းမံ

- ၁ သီခင်းရှိုင်းပွင် ငလး; ပုခင်းဖွခင်း လှိုင်ပွင်းထိုင်;မှိုင်းဂှမ်းတုမ်း
ဂှူးတွခင်းတွခင်း။
 - တွခင်းဂါခင်းမာဂ်းမုခင်း
 - တွခင်းဂါခင်းဂှူး
 - တွခင်းဖှူးဖှူး ၊ တာင်ရှိုင်း ငလး; တွခင်းခုတ်းငှူး။
 - တွခင်းဂါခင်းထတ်းဂါခင်း (ဂါခင်းကုပ်ပိုင်,ဂှူးလွင်းလွင်း)
- ၇ သီခင်းရှိုင်းပွင် ငလး; ပုခင်းဖွခင်း လှိုင်ပွင်းထိုင်; တိုင်း ငလး;
ထေးမှိုင်းဂှူးတွခင်းတွခင်း။ (မှိုခင်းခင်း,ပးခိုင်)
- ၄ သီခင်း; ငိုခင်းထာမ်း ငလး; ငိုခင်းခွခင်း, တိုင်းငလး; ထေးမှိုင်း။

လမ်းမှိုင်း

မှိုင်းဂှမ်း;တုမ်းမှိုင်းမာခင်း

၇၀၀၈

လွင်းဂှမ်းခမး လွင်းမံ (၇) ငလး; (၄) မှိုင်းပီး (၇၀၁၄)

ခေးလမ်း,လွင်း

- လွင်းငးဗေမိင်, ဂှိုင်းပွင်ကုပ်.ပိုင်,ဂှာခင်းထိုင်း ငလး; ဂာခင်းဂိပ်းခွခင်း,။
- ဂာခင်းထိုင်း,ငိုခင်းခွခင်း,ငဝ်း; (ခွခင်း,ငိုခင်းခဝ်း; ခွခင်း,ဂျ.ခံ)။
- လှိုင်ပွင်းထိုင်;မှိုင်းဂှမ်း;တုမ်း ခှိုင်းသောင်းလုံးတောင်းထိုင်း,ပခင်းငိုခင်းခဝ်း;။
- ယွခင်း.ခေးဂှမ်းကခင်းပွင်,ထိုင်းယပ်,၊ ကခင်း,ကမ်း,ထိုင်း;လိင်းထိုင်းခခင်း. ငလး; မှိုင်းခေးမး ထောင်းဂှိုတ်,ပိခင်း မံမီးမွဲ,မး။

တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း.

1

တူလှ်းတီးထေးကခင်းလံးလီဂ်,ဝံ.ပခင်းခခင်း.သေ ထတ်းသင် ခိုခင်း လဂ်းမိုင်း လွဂ်းမံ(1)၊ (?) ဧလး; (၂) ကိဂ်,တင်း ကခင်း ခိုခင်း.ခမးဝံ.ထိုဝ်းခခင်း။

ကခင်း.

၇

ဖွတ်းထုမ်းသေကုပ်,ကူဂ်းဂခင်း - (10 မိတ်.)
ခေးကခင်းခမးဝံ. မိုင်း ၇01၂ ခခင်း. ထွင်,မခင်းတိုဝ်.ယမ်ဧလး; မီးတီးပွင်,။ ထွ်း /ကမ်,ထွ်း။ ရွပ်းသင်။

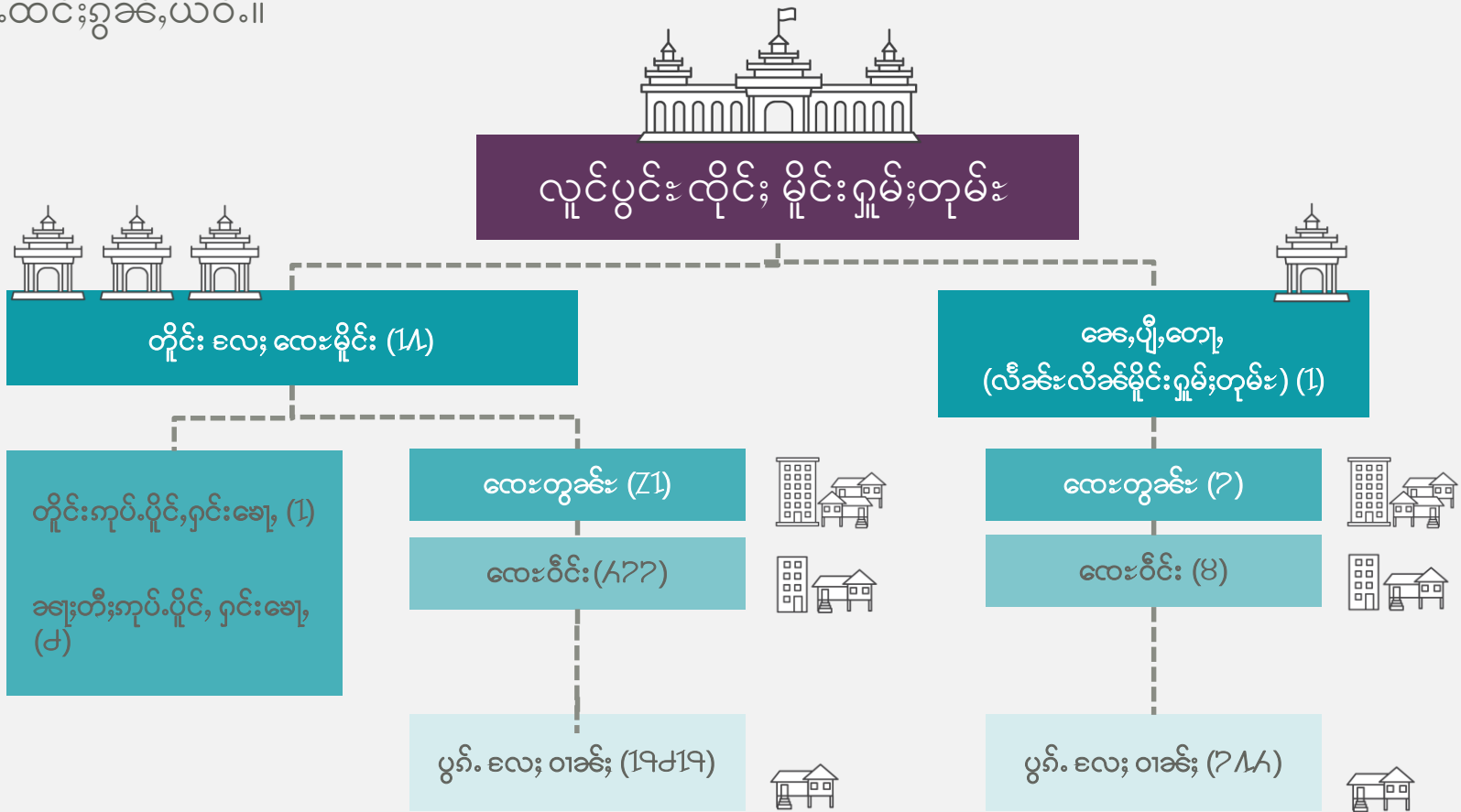
ကခင်း.

၈

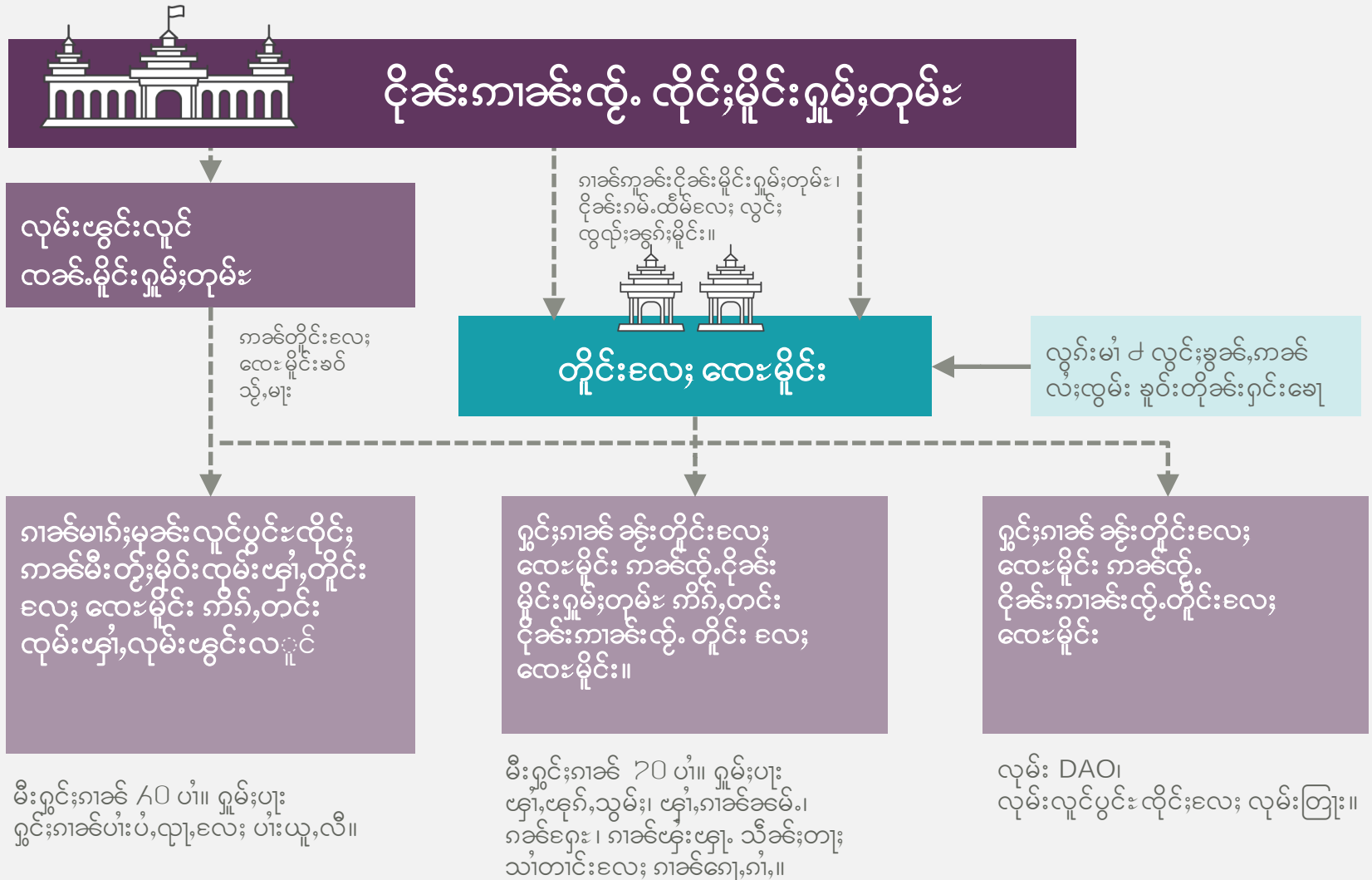
တင်,လာတ်းဂမ်းထုမ်းထုမ်း - (10 မိတ်.)
ဂွ်းထုမ်းခပ် ခိုခင်းလှိုဂ်းဂူခင်းခင်းထုမ်းခပ် ခိုခင်းမးတင်,လာတ်း။

လံးခွတ်, ဗွတ်; လူင်ပွင်းထိုင်; မိုင်းမာခင်း

လမ်းမိုင်း ၇၀၀၀ခန့်. လံးခွတ်, ဗွတ်; ဗွင်းတုမ်းတိုင်း ငလ; ထေးမိုင်းဝံ။ လှိုင်ခခေ.ကမ်,ဂး ပခပ်ပုခင်း; ဗွတ်ခင်း ပွင်းဖိင်းမိုင်းကိတ်, သုခင်း,ဂိပ်းခွတ်ခင်း, ငလ; သုခင်း,ထိုင်.တိုင်း တီးလူင်ပွင်းထိုင်;တိုင်း ငလ;ထေးမိုင်းဝံ.ထိုင်;ခွတ်ခင်း,ယဝံ။



လုံးကုပ်ပိုင်, ဖွင်းငမ်း မိုင်းမာခင်း



ဂၢၢ်ခၢၣ်ထုတ်ဂၢၢ်ခၢၣ်ငိုခၢၣ် ခၢၣ်မိုင်းမၢၢ်ယၢၢ်လိပ်



ငိုခၢၣ်လံးငိုခၢၣ်ခပ်သုခၢၣ်တူဝ် တိုင်းခလး ထေးမိုင်း

- လွင်းတၢင်းဂမ်းပုးခမ်ခမ်. လိပ်ဂေ,ကေ,
မၢင်းဂိုင်း။
- “ခွခၢၣ်ငိုခၢၣ် လွှ်းမံ (၂) ခခၢၣ်.
သွ,ဝံ.ဝင်းတိုခၢၣ်ငိုခၢၣ်ဂိပ်း တိုင်းဝံ။

ဂၢၢ်ခၢၣ်လိပ်,ဗေ ခွခၢၣ်ငိုခၢၣ်ခပ်

- လံးထုတ်ဂၢၢ်ခၢၣ်မို, ဗေ,မိုင်း ၂၀၁၇- ၂၀၁၇
- လွမ်းခခၢၣ်,ကခၢၣ်လံးဗေလွှ်းမိုင်းဝံ. မိုင်း
ပိး ၂၀၁၂ ခခၢၣ်. မိးသုခၢၣ်ဂိပ်းခွခၢၣ်,ဂၢၢ်
ဂျ.ခါခလး ခွခၢၣ်ငိုခၢၣ်ခပ်းတီး လွင်ပွင်း
လိုင်း တိုင်းခလး ထေးမိုင်း။

ငိုခၢၣ်ဂမ်.ထီမ်ဂူးလွင်းလွင်း

- ဗေ,ထို.တိုင်း လံးပိုင်ခပ်.သၢင်းသေ
ကခၢၣ်ငိုခၢၣ်ဂမ်.ထီမ်ကခၢၣ်လူဝ်,ခခၢၣ်.
မိုင်းပိး ၂၀၁၂-၁၇
- ခၢၣ်ပိုင်ပိခခၢၣ်တေ.မခင်းဗေ.ဂေ; တိုက်.
မိးလွင်းခွင်းခမ်တင်းခမ်။

ပိုင်ထုတ်:ဂါခင်ငိုခင်း မိုင်းမာခင်း ယမ်းလိင်

ဂါခင်ငိုခင်းလေး; ဂါခင်မာန်;မုခင်း။

- ခွခင်း,ခွင်းခင်း:မိုင်းလေး; ခွခင်း,တူးဂိုင်း/ဂိုင်းဝိခင်း
- ငိုခင်းတွခင်း: ခင်းဂါခင်လင်းတိုခင်း တိုင်း/လေးမိုင်း
- ခွခင်း,ငိုခင်းခပ်;
- ခွခင်း, ဂါခင်လင်းတိုခင်းလေး; ဂါခင်ဂုပ်.ပပ်;
- ခွခင်း,ဂါခင်ဂျ. လေး; ခွခင်း,ဂိုင်းဂါခင်လား။

ဂူးခင်းမုခင်းမုင်းသျှ,

- ငိုခင်းကခင်းလ;တီး, လုမ်း,ဗွာံ,ဂါခင်မုခင်းလိင်း

ဂါခင်ဂပ်:သိုပ်,ဂပ်:သါခင်

- ခွခင်း,ဂျ. သီခင်း,တင်းလေး; ခွခင်း ကခင်းတိုင်း/လေးမိုင်းလတ်:ဂါခင်း။
- ခွခင်း,လူတ်,ဂျ. လေး; ခွခင်း,ဂိုင်းလား; သါခင်.ခင်းမိုင်း။
- ခွခင်း, ဂိုတ်: ၊ ဗမ: ၊ လုမ်းလျှ: ဂိုင်း။
- ခွခင်း,တေး,သုင်, လွမ်းလိင်ဝိခင်း (သါဂါင်ဂှာပ်)

ဂါခင်လျှခမ်း.လေး; ဟျ,ထိုခင်း,

- ခွခင်း,မံ.ဂူး:ထိုင်းထိုင်း (ကမ်း,ပျ. မံ.သင်းလေး; မံ.ခိင်မံ.ခိမ်. မင်းထိုင်း ကခင်းမာန်:ခင်း;ဝံ.)
- ခွခင်း,လံ;ထွမ်း ပျခမ်း.လောင် (ကမ်း,ထို;ပင်,လံ,)
- ခွခင်း,ဂါခင်တမ်း,ငျ; ထွမ်းသပ်,ခမ်း.ပင်,လံ,။

ခမ်း.လေးလိခင်း

- ခွခင်း,လိခင်း
- ခွခင်း,ခမ်း.လေး; ဗွာံ

ဂါခင်ဂုးလေး; ဂါခင်ခွခင်း:ခွင်းတိုခင်း

- ခွခင်း,ထိုင်ဂုးလေး; ခွခင်း,ဂါခင်ခွခင်း:ခွင်းတိုခင်း
- ခွခင်း,ခမ်း.မခင်း.မိခင်းလေး; ခွင်းထာတ်:ခွခင်း
- ခွခင်း,ဂိုင်

ဂါခင်ထွင်းထိပ်;လေး; ဂါခင်ဂူးလိမ်း/ဂိုမ်း။

- ခွခင်း, ဂူးလိမ်းလေး; ဂူးဂိုမ်း /ဂူးလိပ်:သင်း။
- ခွခင်း,ဂါခင်ထွင်းထိပ်;။

တူး,ဂူးခင်း

- ခွခင်း,ဂူးဂိုမ်း:ဂိုမ်း:သုခင်း,တူင်လေး; ခွခင်း,ပင်သွခင်းခါပ်:ပွတ်:။
- ခွခင်း,ဂူးယျသုခင်း,တူင်လေး; ဂူးယျ။
- ခွခင်း,ဂူးခင်း:ယေးလေး; ဂူးဂေး,ဂါ,
- ခွခင်း, ဂါခင်ပံ:မွခင်း; ဗိုင်း:ခွမ်းလေး; ငပ်:တူင်.။

လုမ်း:တြး

- ဂျ.တမ်း, ကခင်းလုမ်းတြး မာန်ဂိပ်
- ခွခင်း,လံ;ထွမ်း:ဂါခင်ထွင်းထေး။

လူင်ပွင်းထိုင်; မိုင်းဂူးခင်း:တုမ်း

- ငိုခင်းလံ;တီး; သါခင်း:ငိုခင်း:ယေး မိုင်းဂူးခင်း:တုမ်း။

တင်,ထိုင်း

- ငိုခင်း:ယေး:ဂူးခင်း:မိုင်း
- ငိုခင်း:တင်,ထိုင်း:လေး; ခွင်း:ခွင်ပိုင်,



ပိုင်ထုတ်:ဂၢၤခင်ငိုခင်း မိုင်းမၢၤခင်းယၢၤမ်းလိဝ်

ဂၢၤခင်ငၢၤခွခင်း,ငိုခင်းခင်း;

- ဂၢၤခင်ငၢၤခွခင်း,ငိုခင်းခင်းခင်း. ဂိဝ်,ဂပ်:ဂၢၤခင်တင်းငိုခင်းခင်း; ဂၢၤခင်လံးခင်းဝံ.လၢဂ်:မိုင်းမိုင်း;၇၀၁၄ ဂိဝ်,တင်းခွခင်း,ငိုခင်းခင်းခင်း; ခင်းခင်း, ခွခင်း,ဂၢၤခါ။
- ငိုခင်း ဂူဝ်ပၢဂ်,ဂိ(ဂိ%) ခွင်ငိုခင်းခင်း; တိုင်းခင်း; လေးမိုင်းတင်းလမ်း; (၇၀၁၄-၇၀၁၇)
 - ဂူဝ်ပၢဂ်,၁၄ ခွင်ငိုခင်းခင်းတီး; ခွခင်း,ဂၢၤခါ (ဂၢၤခင်,လံးခင်းခင်း,ခင်း); ခွခင်း,ခွခင်း,ခါ။
 - ဂူဝ်ပၢဂ်,၄ ခွင် ခွခင်း,ဂၢၤခင်လံးတီး; ခွခင်း,ဂၢၤခင်,လံးခင်းခင်း။ (မိုင်းခွခင်းတင်း ခွခင်း,ဂူခင်း,မုခင်း,မုခင်း,သၢ,ခင်းခင်းခင်း)
 - ဂူဝ်ပၢဂ်,၇ ခွင်ငိုခင်းခင်း; လမ်းခင်း; လေးဝင်း။ (မိုင်းခွခင်းတင်း ခွခင်း,ဂူခင်း,မုခင်း,မုခင်း,သၢ,ခင်းခင်းခင်း)
- လံးထုတ်:လိဂ်, ယခင်းခွင် ပိုခင်း.ငင်း;တိုခင်း: ခင်း; လွင်းခင်း; တွခင်း။

ပိုင်ထုတ်:ဂါခင်ငိုခင်း မိုင်းမာခင်းယာမ်းလိဝ်



ငိုခင်း ခန့်ခွဲပုဂ္ဂိုလ်၊လုခင်း
တု၊လေးဝိုင်းကခင်းလွဲ
ကခင်းခခင်း.

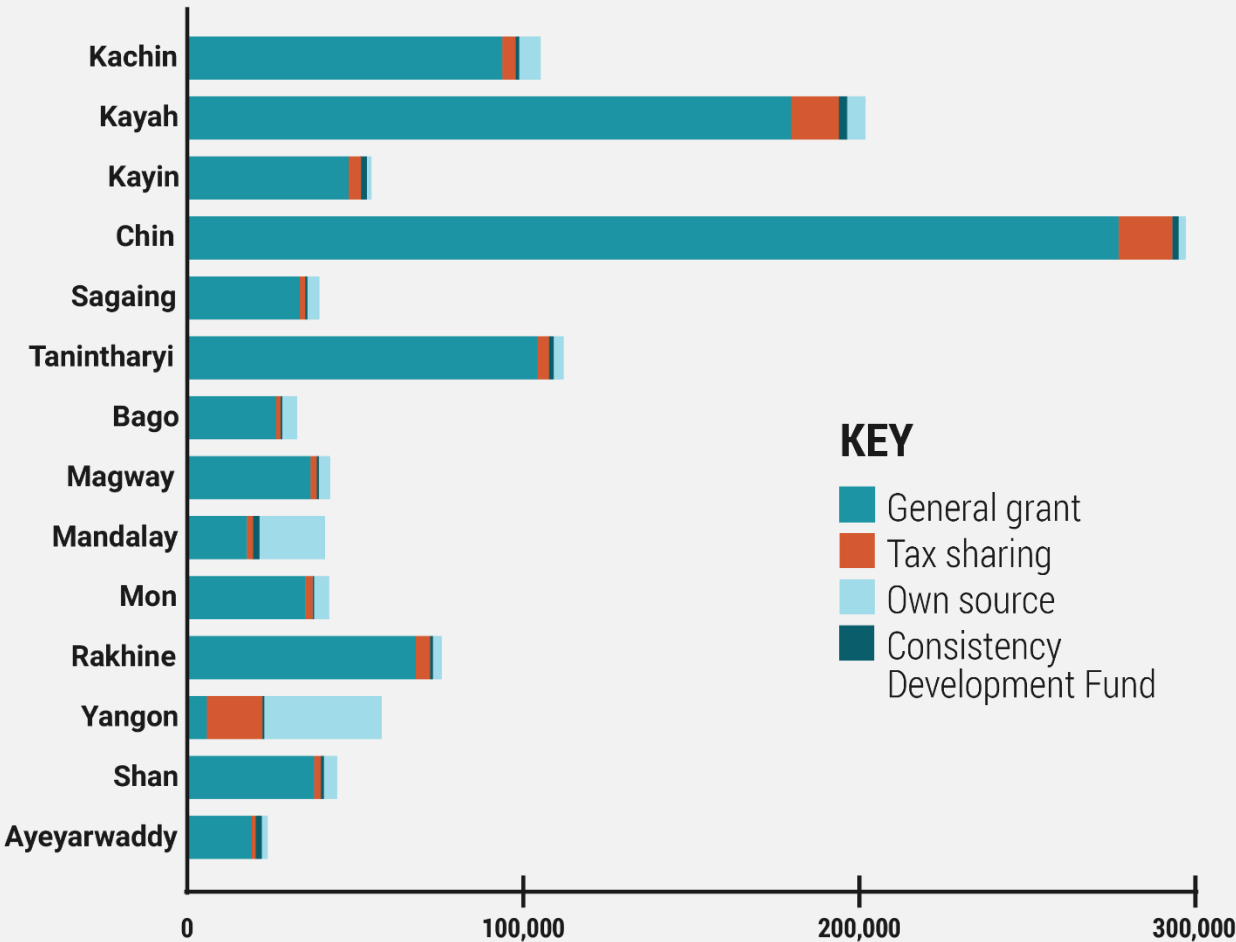


ငိုခင်းခွင်ဂါခင်ဂါခင်းဂုခင်းမုခင်း ထွမ်းလုလုးခေးတီး လှိုဂ်းတင်းကခင်းလွဲကခင်းခခင်း.

- ဧတ,တင်းမုးမိုင်းပီး ၇၀၂၁ -၇၀၂၁။
- ဂုဝ်ပဂ်, ၂ (၂%) ငိုခင်းကုခင်းတင်းလုမ်း။
- ခန့်ခွဲလေးဝိုင်းခခင်း ၂၀၀လုခင်း။
 - ကမ်း,ဗခိုင်း,ငမ်း,တွခင်းတု,ဂုခင်းဂေး.လွဲဂေး.ခခင်း.
- ငိုခင်းဂမ်းထိမ်းဂုးပီး တွခင်းတု,ဂါခင်
ဂေး,ဂါ,ပိုခင်းငဝ်း ဧလး; ဂါခင်းလုင်းတိုခင်း
လုင်းဂမ်းဗခိုင်း။
 - လုလုးထွမ်းခခင်းသုင်းဂုးလေးဝိုင်းသေ
လှိုဂ်းကဝ်ထွမ်းခခင်း, ဗခိုင်းဂါခင်း။
 - လှိုဂ်းပိုခင်းမုး ထွမ်းလုလုးမုခပ်.ဂါခင် ကခင်း
ထုတ်တုးထွမ်းခခင်းသုင်း ထခင်းလေး
ဝိုင်းခဝ်။

ငိုဇ်းလံး; ငိုဇ်းခပ်း; ဂူဇ်းဂေါ့.လှိုဂေါ့.ခေဇ်းတီး; တိုဇ်း ဓလး; လေးမိုဇ်း

ပီးဂါဇ်ငိုဇ်း ၇၀၁၇-၇၀၁၇



လှိုပွဇ်းထိုဇ်း; မိုဇ်းဂူမ်းတုမ်းဓဇသုဇ်းငိုဇ်းလှို; လှိုပွဇ်းထိုဇ်း လေးမိုဇ်း/တိုဇ်း လှိုလှို; လှိုတါး/ မိမ်း။ ဂါဇ်ဓဇမိဇ်း တုး ဂါဇ်ဂမ်ထီမ်ဂူးလှို; လှို; ဂါဇ်ဓဇမိဇ်းငိုဇ်းခွဇ်းဓလး ငိုဇ်းခွဇ်းဂါဇ် တုးဂါဇ်မုဇ်းလိဇ်းထိုဇ်းခေယဝ်။ ဂါဇ်လှိုတီး ငဝ်းထိုဇ်းသေ ထီဂ်းဓဇငိုဇ်းဂါဇ်းလှိုခေ ဂမ်လှိုတုး မီးတီးမိုဇ်းမါဇ်းခွလှို။

ဂါဇ်ဓဇမိဇ်း ငိုဇ်းဂမ်ထီမ်ဂူးလှို; လှို; ခေ ပီခမ် ဂါဇ်လှိုပွဇ်းထိုဇ်း မိုဇ်းဂူမ်းတုမ်း ပခမ်လှို လေးမိုဇ်း/တိုဇ်း ခေမသေပိုဇ်းယဝ်။ ဂါဇ် ခေမသေပိုဇ်း ထီးသုဇ်းလမ်း ပီခမ်ဂါဇ်ဓဇ မိဇ်းငိုဇ်းခွဇ်းယဝ်။ ငိုဇ်းခွဇ်း တုးခေဇ်းခွဇ်း ခေဇ်း လှိုခွဇ်းသုဇ်းပခမ်လှို ခိတ်သိဇ် ဂါဇ်ဂိပ်း ခွဇ်းလှိုမုဇ်းခေဇ်းယဝ်။

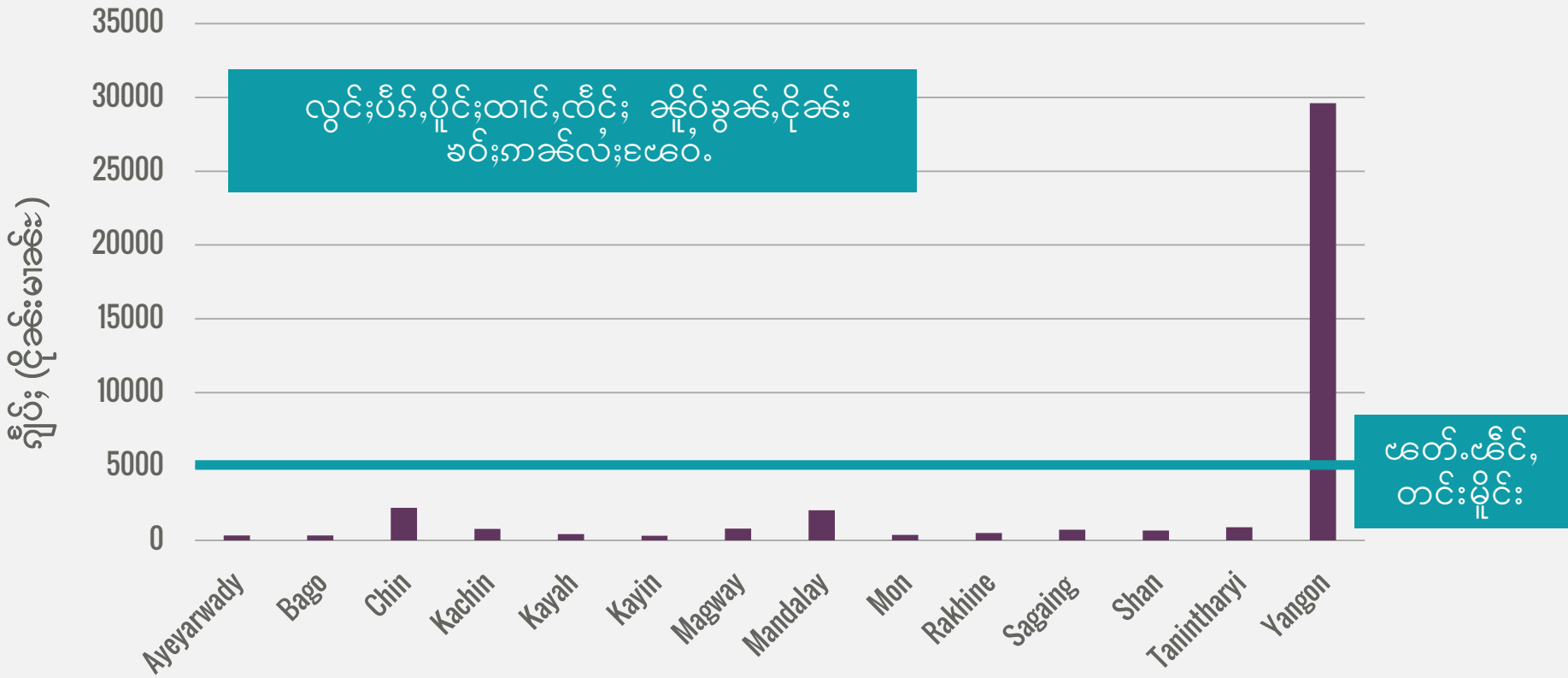
ဂၢၢ်ခၢ်ဗၢ်မိၣ်, ဝိုၣ်ခၢ်ဂၢ်.ထီၣ်မၤ.ဂူၤလွၣ်းလွၣ်း တီၣ်တိုၣ်ခၢ်ဗၢ်; တၢ်တိုၣ်ခၢ်ဗၢ်; တၢ်တိုၣ်ခၢ်ဗၢ်။

ပီၤဂၢၢ်ခၢ်ဗၢ်: ၇၀၁၇ -၇၀၁၉



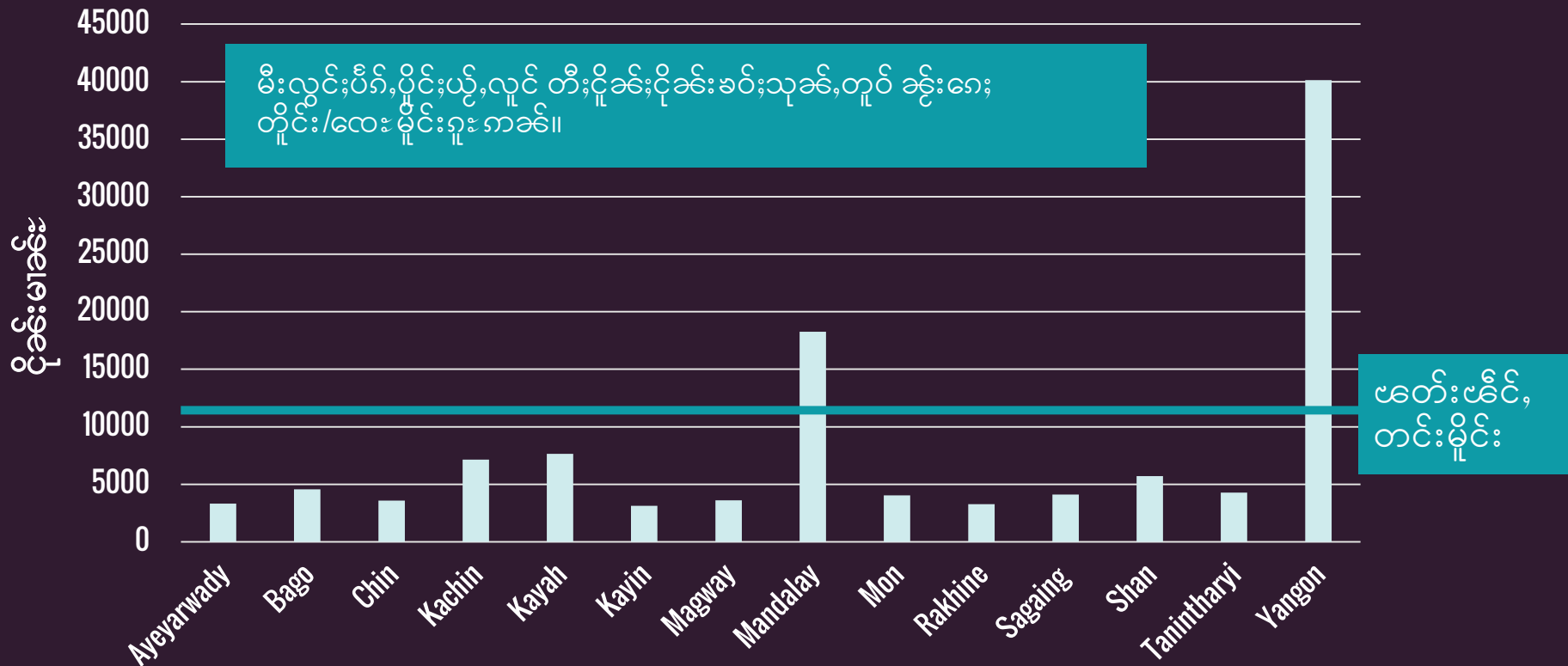
ခွဲခွဲ, ဝိုင်းဝန်း; တိုင်းဒေသ; ထေးမှိုင်းကန်လုံးငယ်

ပိဏ္ဍိကဝိုင်း ၇၀၁၄-၇၀၁၇



ငိုခင်း၊ ငိုခင်းခပ်၊ သုခပ်၊ တူဝ် ဂူခင်း၊ ဂေါ့လွံ၊ ဂေါ့ခခေင်၊ တိုင်း/လေးမွိုင်

ပိးဂခင်းငိုခင်း 2016/2017



ဂူဝ်ဂူပ်းလွင်းတၢင်း ကခင်လမ်,လွင်း

- ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလၢးဗိုတ်,တၢရ,ကခင်ဝါးခံ.
ပခင်လၢးထတ်းဂါခင်ငိုခင်း တွင်းခင်းခါးလွင်ပွင်းထိုင်;
ကခင်ထါခင်းကမ်,မိုခင်ဂခင်ခခင်းယဝ်။ ကခင်ခခင်းပခင် “ယၢင်”
ခင်းခါး; ထုမ်းဖွမ်.ဂူမ်းဂါခင်မၢ်မုခင်း ဝလး;
ထုမ်းဖွမ်.ဂူမ်းဂါခင်ဂူခင်းဂေးလွဲးယဝ်။
- ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလၢးဗိုတ်,တၢရ,မိုင်းမၢခင်းခံ.
ပခင်ပိုင်ကခင်တိုဂ်.လိဂ်; လၢးဝ;ကခင်ခိုင်;ဂေးလွဲးယဝ်။
- လဂ်းမိုင်း၇၀၀၀ ဝလး; ခေးကခင်လံးခမ်းဝံ.မိုင်းပီး၇၀၀၀ ခခင်.
တိုဝ်းဂူ; မီးတိုဝ်.တၢင်းခိုင် ပုခင်းဖွခင်းဂါခင်ငိုခင်းတိုင်းဝလး;
ထေးမိုင်း တိုဝ်း လိုဝ်မး။
- ငိုခင်းလံးငိုခင်းခင်းတိုင်းဝလး; ထေးမိုင်းခံ. ဂမ်;ခမ်ခမ်ခတ.
လိဂ်.ဂေး,ကေး, မၢင်းတေ.တေ။
- တိုင်းဝလး; ထေးမိုင်းခံ.
တိုဂ်.လံးကိုင်ပိုင်;ငိုခင်းကခင်းလွင်ပွင်းထိုင်;မိုင်း
ဂူမ်းတုမ်း (ငိုခင်းဂမ်.ထမ်ဂူးလွင်းလွင်း)ယူ,။
- လွင်းထၢင်,ထိုင်;ဂါခင်ပိဂ်,ပိုင်; ငိုခင်းခင်းဂူခင်းဂေး.လွဲးဂေး.ခခင်.
တိုင်းဝလး; ထေးမိုင်း။
- ပေးမးဂူမ်းသေတူလ်းထိုင် ငိုခင်းဂမ်.ထမ်ဖတ်.ဖိုင်,ဂူခင်းခိုင်;ဂေး
ခိုင်;ဂေး. ခင်းထေးမိုင်းခံ. တိုဝ်းခမ်လိုဝ်သေ ခင်းတိုင်းယဝ်။

တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း. ၁ ခိုခင်းတူလှ်းခိုခင်း တွဲခင်း ဝိုခင်းခင်းဂမ်းဂေါ့.ဂေါ့.ခခင်း. တၢ်။

ကခင်း. ၂ ဖွတ်းလှ်းသေကုပ်,ကုပ်ဂခင်း(10မိတ်.) လွင်းပီဂ်,ပိုင်းခင်းဂခင်းဝိုခင်းတွင်းခင်း. လွင်း,ပီခင်း လွင်းခွင်း ခမ်း။ လှ်း /ကမ်း,လှ်း။ ခွပ်းသင်း။

ကခင်း. ၃ တၢင်း,လၢတ်းဂမ်းလှ်းလှ်း - (10 မိတ်.) ဂှ်းလှ်းခင်း ခိုခင်းလှ်းဂှ်းခင်းခင်းလှ်းခင်း ခိုခင်းမး တၢင်း,လၢတ်း။

တွဲခင်း ?

ဂၢၤခၢ်လူတၢ်ယွမ်းငဝ်း; ငုခင်းဂုမ်းဂမ်၊
ဂၢၤခၢ်လိၤဂ်, ဗဟိုခင်းခဝ်း; ဗလး;
ဂၢၤခၢ်မုခင်းလိၤငးဂၢၤခၢ်ဂူခင်း



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



The Asia Foundation

ဗဟိုဦးစီးဌာန၊ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန။

ကော်မရှင်၊ တေးသီချင်းရေးဆွဲသူ
ဆရာမ Paul A. R. Hobson

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

လမ်းညွှန်ရေးရာအဖွဲ့၊ ပီအက်စ်၊ ဗီအက်စ်၊ ဗီအက်စ်၊ ဗီအက်စ်၊
ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ လမ်းညွှန်ရေးရာအဖွဲ့၊ ပီအက်စ်၊ ဗီအက်စ်၊
ကော်မရှင်၊ တေးသီချင်းရေးဆွဲသူ။ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊
ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊
ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်၊ ဂျွန်ဆွန်။



ဂၢၢ်ခၢၣ်ပိတုတ်,တီၣ်ပွင်, ခၢၣ်လှဲ. ခၢၣ်တွဲခၢၣ်ခၢၣ်.

ငိုခၢၣ်လှဲ.လၢ်,ပီခၢၣ်ဂွဲခၢၣ်;ပီခၢၣ်မၢ်;

ပီခၢၣ်,သေဂၢၢ်လှဲ.လၢ်,ဂၢၢ်ခၢၣ်သိုၣ်ဂၢၢ်ယၢဝ်. လွင်;ဖၣ်တိုခၢၣ်လၢၣ်: တီၣ်;
ဂၢၢ်ခၢၣ်မၢ်:ဂၢၢ်လှဲ:လှဲ:လှဲ: ခၢၣ်:ခၢၣ်ခၢၣ်:ယၢဝ်: ခၢၣ်,သီခၢၣ်;
တၢၢ်:ခလ; ဂူၣ်:ဂၢၢ်, ဂၢၢ်,ထိုဝ်:ခၢၣ်.။

ငိုခၢၣ်:ခၢၣ်;ပီခၢၣ်ဂွဲခၢၣ်; ပီခၢၣ်မၢ်;

ငိုခၢၣ်:ခၢၣ်လှဲ; ခၢၣ်:ခၢၣ်ပိတုတ်, ငိုခၢၣ်:ကၢၣ်လှဲ;တီၣ်; ငိုခၢၣ်:ဂွင်ဂၢၢ်သုခၢၣ်,
တူဝ်. ငိုခၢၣ်:ကၢၣ်လှဲ;တီၣ်; လွင်;ဂၢၢ်.ထီၣ်ခၢၣ်;မိုဝ်:

ဂၢၢ်ခၢၣ်လှဲ:ယွမ်းဂိုဝ်:ပွင်ဝ်;ငုခၢၣ်:

ပီခၢၣ်ကၢၣ်လှဲပွင်:ထိုဝ်;ဂၢၢ် လီၣ်,ပဖၣ်မိၣ်, ပုခၢၣ်;ဖၣ်ခၢၣ်:။ သုခၢၣ်,
ကူပိ.ပိတုတ်, ခလ; သုခၢၣ်,လတၢ်:ဂၢၢ်ခၢၣ် ထိုဝ်:ခၢၣ်. ပခၢၣ်ထူ: လှဲပွင်:
ထိုဝ်; ထၢခၢၣ်:တို; (ကၢၣ်,ခၢၣ်) လှဲပွင်:ထိုဝ်;
ကၢၣ်မိ:လွင်;လွတ်; လီၣ်: ပွတ်:ကွဲခၢၣ်,တွဲခၢၣ်:ခၢၣ်;။

လှဲ:ယွမ်းလွင်; တုမ်းဂွင်ယူ,တီၣ်လီၣ်

တၢၢ်:ကၢၣ် လှဲ:ဖၣ်:လှဲဝ်;ငုခၢၣ်:ခၢၣ်
ပဖၣ်ပုခၢၣ်;ဖၣ်ခၢၣ်:ပခၢၣ်ထူ:
ဂူၣ်;ဂၢၢ်ခၢၣ်ကၢၣ်ဂိုခၢၣ်:ယူ,ခၢၣ်:ပိခၢၣ်.တီၣ်;သေ ပခၢၣ်ဂို;ခၢၣ် တိုဝ်:မိ:
သုခၢၣ်,တီၣ်:တတၢ်:လတၢ်:ဂၢၢ်ခၢၣ် ကူပိ.ပိတုတ်,ဂူၣ်:ခၢၣ်ယၢဝ်.။ သိုပိ,ပီခၢၣ်
ဂိၣ်, ပဖၣ် ဝ်;ဂၢၢ်ခၢၣ်: ပွတ်:ကွဲခၢၣ်,တွဲခၢၣ်:ခၢၣ်;သေ
ဂို;တိုဝ်:ယူ,ကူၣ်; လှဲ:ဂိုတ်:သၢၣ်;လှဲ:ဂူခၢၣ်:မိုဝ်:။

ဂၢၢ်ခၢ်ပိုတ်,တီၢ်ပွင်, ခၢ်လှဲ. ခၢ်တွဲခၢ်ခံ.

ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်; တၢ်,ငိုခၢ်;ဗဟံင်,မိးလွင်;ဗ်င်,ပိင်:

ငိုခၢ်;ကၢ်ခၢ် လူင်ပွင်;လိုင်;မိုင်းဂူမ်း;တုမ်း ပခၢ်လှဲ;တိုင်း;ဗလး;လေး;မိုင်း တၢ်,
သၢင်;လွင်;ဗ်င်,ပိင်: တီၢ်;ကၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်လံး;ငိုခၢ်: ပိတ်,ပိုင်း;ဂၢၢ်ခၢ်ဗလး; ဂၢၢ်ခၢ်
လှဲ.လံး,ငိုခၢ်: ခၢ်;ဂၢၢ်ခၢ်လွင်;လေး။

ပိုင်းဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်: လံး;လူတ်;ယွမ်း;ဝင်;ငုခၢ်;ဂုမ်း;ဂမ်

ပိုင်းဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်: လံး;လူတ်;ယွမ်း;ဝင်;ငုခၢ်;ဂုမ်း;ဂမ်ကၢ်ခၢ်တၢ်;ခံ. ခၢ်;ယိုင်း;ထိုင်
လွင်;ဂၢၢ်ခၢ်မိခၢ်;ဝမ်,ဗလး; ဂၢၢ်ခၢ်ကပ်ပုခၢ်ဗွဲခၢ်: ဝင်;တိုခၢ်: ငိုခၢ်;တွင်း
ကၢ်ခၢ်ခၢ်ပပ်,ယိုခၢ်;ဂမ်.ထီမ်ပခၢ် လူင်ပွင်;လိုင်;တိုင်း; ဗလး;
လေး;မိုင်း;ခခၢ်.ယဝ်.။ သုခၢ်,တီၢ်:တတ်;ဂုင်း;ခၢ်လှဲလှဲ;
ဗွင်း;လူင်;မိုင်း;ဂူမ်း;တုမ်း; ခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်;ဂမ်;ဗွင်း;ခခၢ်. ယုဝ်ခခၢ်;တေပခၢ်
လူင်ပွင်;လိုင်;ထၢခၢ်;တုး;ဝ်. ကမ်,ခခၢ် တိုင်း;ပခၢ်လူင်ပွင်;လိုင်;
လေး;မိုင်း;ဂုမ်း;ဂမ်လုမ်း;လုမ်း: ခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ဗ်င်;ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်;ဗလး; ငိုခၢ်:
လှဲ.လံး,။ ဂၢၢ်ခၢ်ကၢ်ခၢ်;ငိုခၢ်;ခၢ်;ခၢ်; မိုင်း;ဂူမ်း;တုမ်း;ဗလး; လေး;မိုင်း;
ငိုခၢ်;ခပ်;လေး;မိုင်း.။ ဗလး; ငိုခၢ်;ဂူ;ငိုခၢ်;ယိမ်;လှိုင်;ခံ.။

ငိုခၢ်;ခပ်;ဂၢၢ်.လှဲ.ဂၢၢ်.ခခၢ်.

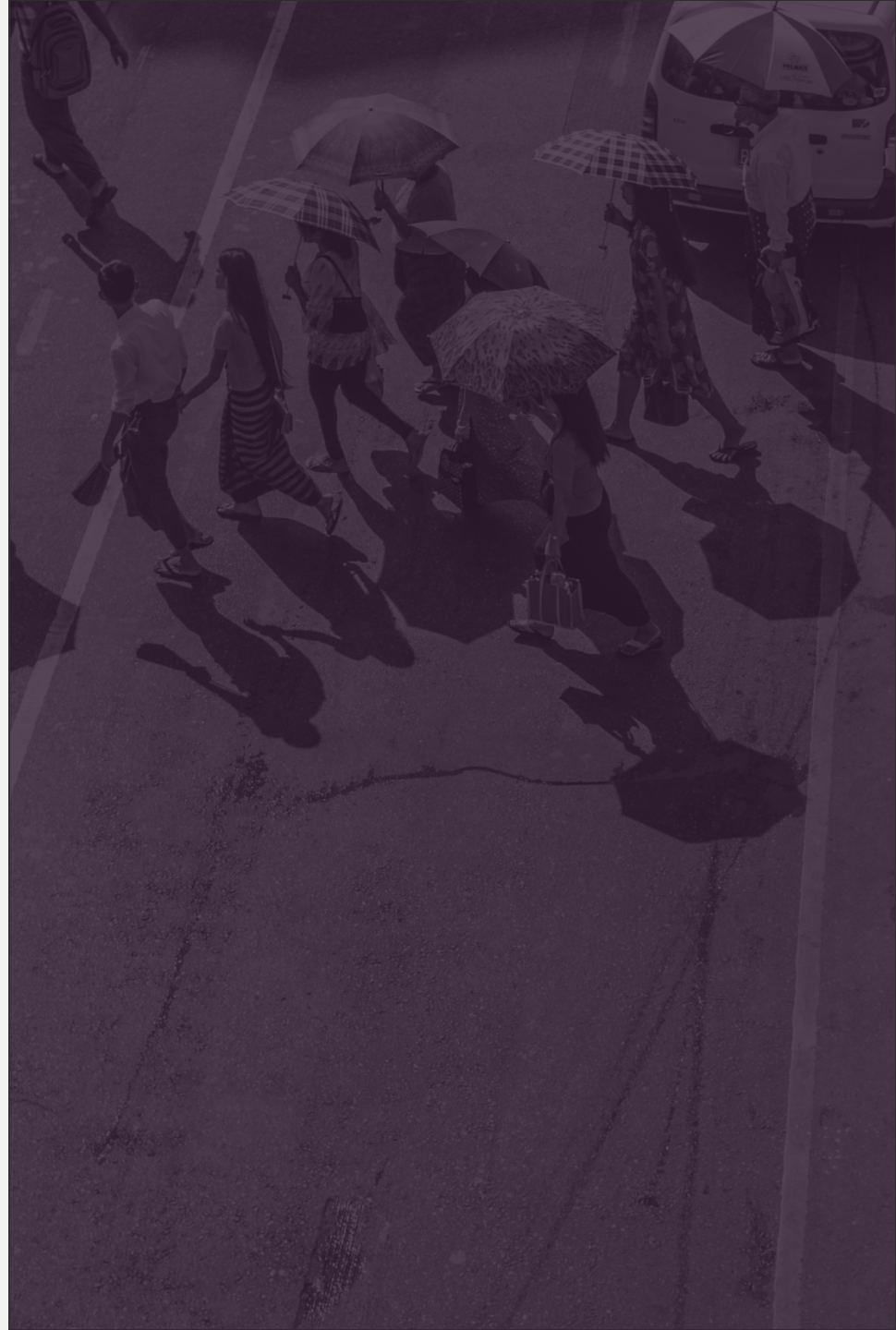
လွင်;ဗဟံင်;ငိုခၢ်;ခပ်; ဂူခၢ်;ဂၢၢ်.လှဲ.ဂၢၢ်.ခခၢ်.။

ဂၢၢ်ခၢ်လိတ်,ငိုခၢ်;ခပ်;

ဂၢၢ်ခၢ်လိတ်, ခၢ်,ငိုခၢ်;ခပ်;လူင်ပွင်;လိုင်;မိုင်း;ဂူမ်း;တုမ်း; လှဲ;ထိုင်
လူင်ပွင်;လိုင်;တိုင်း;ဗလး; လေး;မိုင်း.။

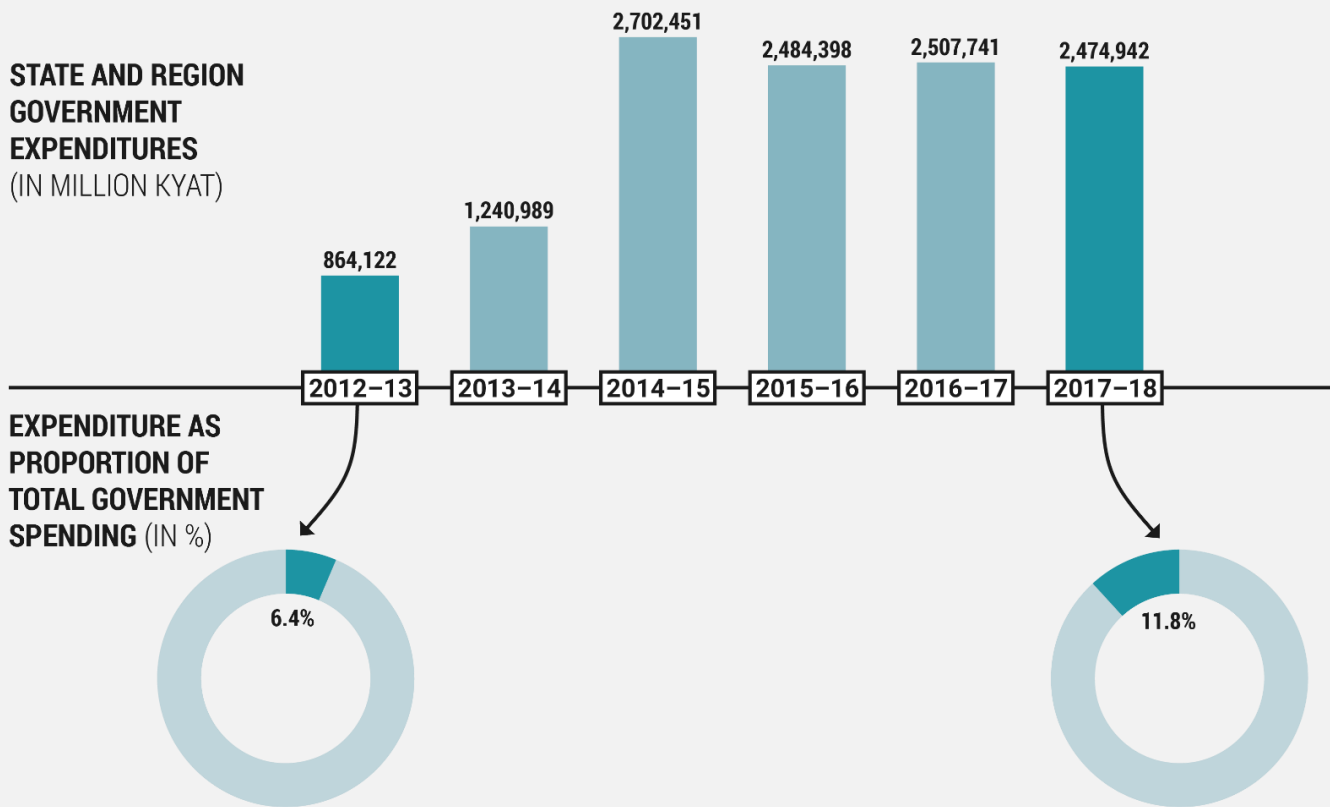
လွင်းတိုင်း ကဆင်းခင်းပျားခင်းတွင်းခင်းခင်း

- 1 တာ၊လူတီးယွမ်းရှိုင်းပွင်ငဝ်းငုခင်းဟှံ၊ငိုခင်းတွင်းခင်းခင်း မှု၊ပိုင်၊ယမ်း လီဝ်သမ်။ ပီခင်းငဝ်းလံာ်ထိုင်.ရှိုဝ်ဝံ။။
- ၇ ခင်းဂါခင်းလူတီးယွမ်း ရှိုင်းပွင်ငဝ်းငုခင်း ဟှံ၊ငိုခင်းတွင်းခင်း မီးလွင်းလီဝ်း လံာ်း များ ထိုင်.ရှိုဝ်ခင်း။။။
- ၈ ဂါခင်းမုခင်းလီဝ်းရှိုင်းဂါခင်းဂူခင်းငလး ငိုခင်းခင်းဂူခင်းဂျေ.လုံဂျေ.ခင်းလူး မီးလွင်းလီဝ်းလံာ်း များ ထိုင်.ရှိုဝ်ခင်း။။

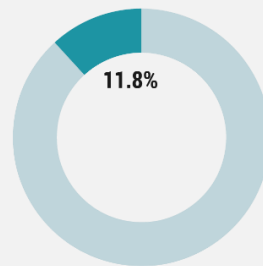
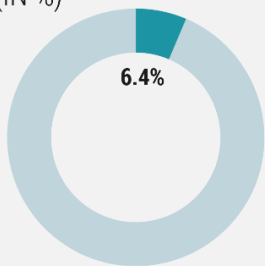


ငိုခင်းလွှဲ.လံာ်, တိုင်းဒလး, လေးမိုင်းသုင်ခိုခင်းမး

STATE AND REGION GOVERNMENT EXPENDITURES (IN MILLION KYAT)



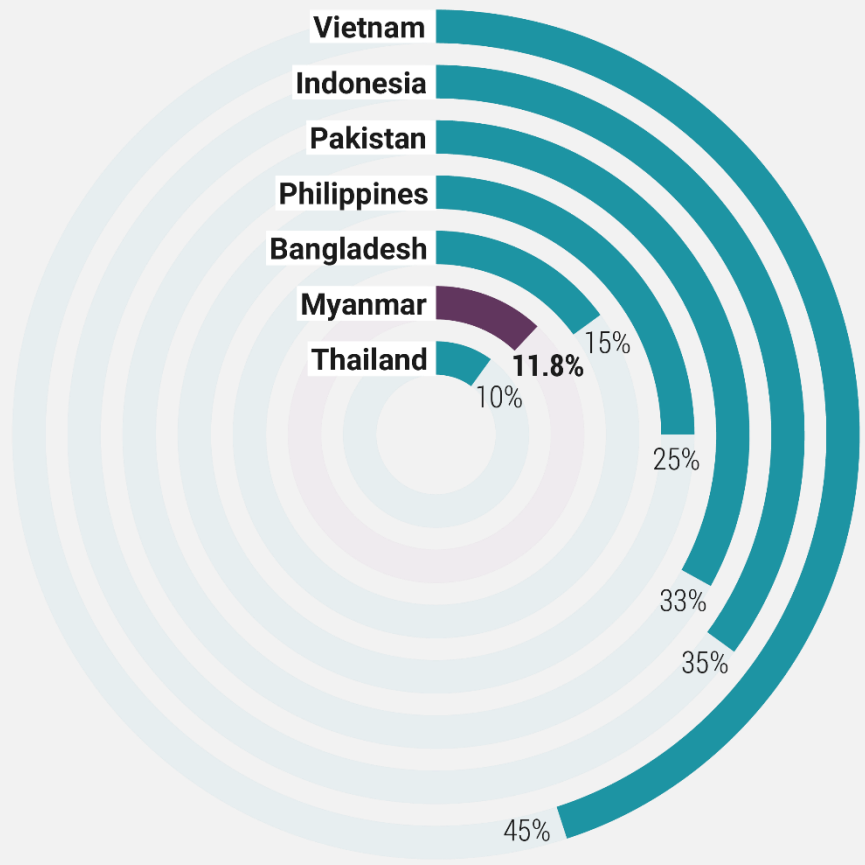
EXPENDITURE AS PROPORTION OF TOTAL GOVERNMENT SPENDING (IN %)



ပီး ၇၀၁၇-၇၀၁၈ ခံ. ပီခံပီးကွခံတင်း သုတ်: ကခံတိုင်းဒလး, လေးမိုင်း လံးငိုခင်း ကခင်းလွှဲ.ခေ့ခေ့ တီးမိုင်းဂူမ်းတုမ်းယဝ်.။ ငိုခင်းလွှဲ.လံာ်, မိုင်းဒတ, ခင်း ၇၀၁၇-၇၀၁၈ ခခေ. လံး 864,122 လခခေ.သေ ခင်းပီး ၇၀၁၇-၇၀၁၈ ခံ. သုင်ခိုခင်းမးထိုင် 2,474,942 လခခေ.။ ခာတ်လခမ်းတူလှ်းထိုင် ဂျးလွှဲ.လံာ်, လုဂ်.တီး ဂူဝ်ပဂ်, 6.4 သေ ခိုခင်းဂျ, ထိုင် ဂူဝ်ပဂ်, 12 ဝါဂ်;ယူ.။

ငိုခင်းလွှဲ.လံာ်, တိုင်းဒလး, လေးမိုင်းခဝ်ခံ. ခင်းတိုင်းတင်း လေးမိုင်း 1၈ ကခခခခခေ. ပေးဖတ်းဖခိင်,တူလှ်းထိုင် ခိုခင်းဂေ့. တေမိခင်းမွဂ်; ၂၀၀၀၀ ပျး (ဂီဝ်;) ယဝ်.။

ငိုခမ်းလို့.လံာ်,တိုင်းဒလး,လေးမိုင်း ; ပေးခိုင်းတင်း တင်,မိုင်းထိုင် တိုက်.ကော,ယူ,။



လွင်းကခင် ငိုခမ်းလို့.လံာ်,တိုင်းဒလး, လေးမိုင်းခမ်ခိုခမ်းမးခံ. ဖွဲ့ရှင်
ခပ်.ကခင်မန်းမခမ်းဝံ.ခခင်.လေး, ရွင်ငိုခမ်းလေးတင်းလုမ်းခင်းလုမ်း
လှိုင်ပွင်းထိုင်ခပ်ဂေး, ခမ်ခိုခမ်းမးသေ တိုင်းမီးတိုက်.တင်း တာ,ဗိုမ်.
ထီမ်း, တင်းလှိုင်,ရှမ်းမိုင်း တိုင်းဒလး, လေးမိုင်းယဝ်.။

ရှမ်းတး ခမ်ခိုခမ်းမးသေတာ. ပေးကပ် ငိုခမ်းကခမ်းလို့.တာ,လှိုင်ပွင်း
ထိုင်;တင်းလုမ်းသေ လေးရွင်ခခင်တူလှ်းထိုင် တိုက်.လံာ်,ကော,ယူ,။

ငိုခမ်းလီက်,ပခင် တာ,လှိုင်ပွင်းထိုင်; တိုင်းဒလး, လေးမိုင်းခပ်ခံ.
ပေးခိုင်းတင်း တင်,မိုင်း ခင်းရှမ်းလှိုင်ကေးသီးယွင်းခံထိုင်
တိုက်.ကော,ယူ,။

Source: Adapted from Minoletti 2016; International figures (2009) taken from Dickenson-Jones, De, and Smurra 2015, 44; Myanmar figure (2017/18) from Union Citizen's Budget and MOPF data.

အရေးအခင်းအမျိုးအစား၊ ကာလကွဲပြားမှု၊ ပိုမိုတိုးတက်မှု၊ မီးသုခ၊ လှုံ့ တိုင်းပိုမိုလုံခြုံမှု၊ တိုးတက်မှုအမျိုးအစား၊ ခွဲခြားမှုလျှော့ချ ကောင်းသီးသီး။

ဖခင်းပိုင် ကုပ်ပိုင်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ပိုမိုတိုးတက်မှု၊ မိုင်းခီပေး (1888)	ဖခင်းပိုင် ပျံ့နှံ့မှု (၂၀၀၈) မိုင်းဂွမ်းတုမ်း ပင်းဂလားတီသျှို။	ထေးမိုင်းခရော့လျှော့ - ကိန်းတီးယား ပိုင်လှိုင်ပွင့်ထိုင်းပိုမိုတိုးတက်မှု၊ ကိန်း တီးယား (1994)	ပိုင်ကုပ်ပိုင်၊ ထုတ်ကုန် ခွဲခြားမှု၊ အခွန်၊ သင်္ဘော၊ မိုင်းခီပေးတီးယား ၂၀၀၁
ထုတ်ကုန်အမျိုးအစား၊ နှုတ်ကုန်အမျိုးအစားလိင် ဝါးကိုင်၊ (ပိုင်ကုပ်ပိုင်အမျိုးအစားအစီအစဉ်၊ 10000)	ပျံ့နှံ့မှု၊ မိုင်းဂွမ်းတုမ်း (ပိုင်ကုပ်ပိုင်အမျိုးအစား အစီအစဉ်၊ (၂၇ ၀၀၀)	ဂရမ်း၊ ပခင်း၊ နှုတ်ကုန်၊ သံ၊ ပိုင်ကုပ်ပိုင်အမျိုးအစားအစီအစဉ်၊ ၂၂ ၀၀၀	ခွဲခြားမှု၊ အခွန်၊ ပိုင်ကုပ်ပိုင်အမျိုးအစား အစီအစဉ်၊ ၈ ၀၀၀
<ul style="list-style-type: none"> ခွဲခြားမှု နှုတ်ကုန်အမျိုးအစား ပါး ပုလင်း၊ လျှော့အမျိုးအစား နှုတ်ကုန် ပါးယူလီပိုင်ကုပ်ပိုင် သီအိုင်းတိုင်းဝါးသုခ ပိုင်ကုပ်ပိုင်အမျိုးအစား ဝါးခွဲ 	<ul style="list-style-type: none"> သီအိုင်းတိုင်းဝါးခွဲ၊ ဂွမ်းတုမ်းအမျိုးအစား မေးခွန်း/ တိုင်းခွဲ၊ ခွဲခြားမှု ထုတ်ကုန်၊ လှိုင်၊ ယွင်ခွဲ ပိုင် ကုန်အမျိုးအစား၊ ပိုင်ကုပ်ပိုင် နှုတ်ကုန် 	<ul style="list-style-type: none"> ဂွမ်းတုမ်းအမျိုးအစား၊ ထုတ်ကုန် ထုတ်ကုန်၊ ထုတ်ကုန်လှိုင် ဂွမ်းတုမ်းအမျိုးအစား၊ ယူ ပိုင်ကုပ်ပိုင်၊ ထုတ်ကုန်၊ ထုတ်ကုန် ပိုင်ကုပ်ပိုင်၊ ထုတ်ကုန် ထုတ်ကုန်၊ ဂွမ်းတုမ်းအမျိုးအစား ကုန်အမျိုးအစား ဂွမ်းတုမ်းအမျိုးအစား၊ ထုတ်ကုန်၊ ထုတ်ကုန် 	<ul style="list-style-type: none"> သီအိုင်းတိုင်းဝါးခွဲအမျိုးအစား၊ နှုတ်ကုန် ပိုင်ကုပ်ပိုင်၊ ထုတ်ကုန်၊ ထုတ်ကုန် ပိုင်ကုပ်ပိုင် အမျိုးအစား၊ ထုတ်ကုန် နှုတ်ကုန်အမျိုးအစားပါးပုလင်း၊ လျှော့အမျိုးအစား ထုတ်ကုန် ကုန်အမျိုးအစား၊ ထုတ်ကုန်အမျိုးအစား၊ လျှော့အမျိုးအစား

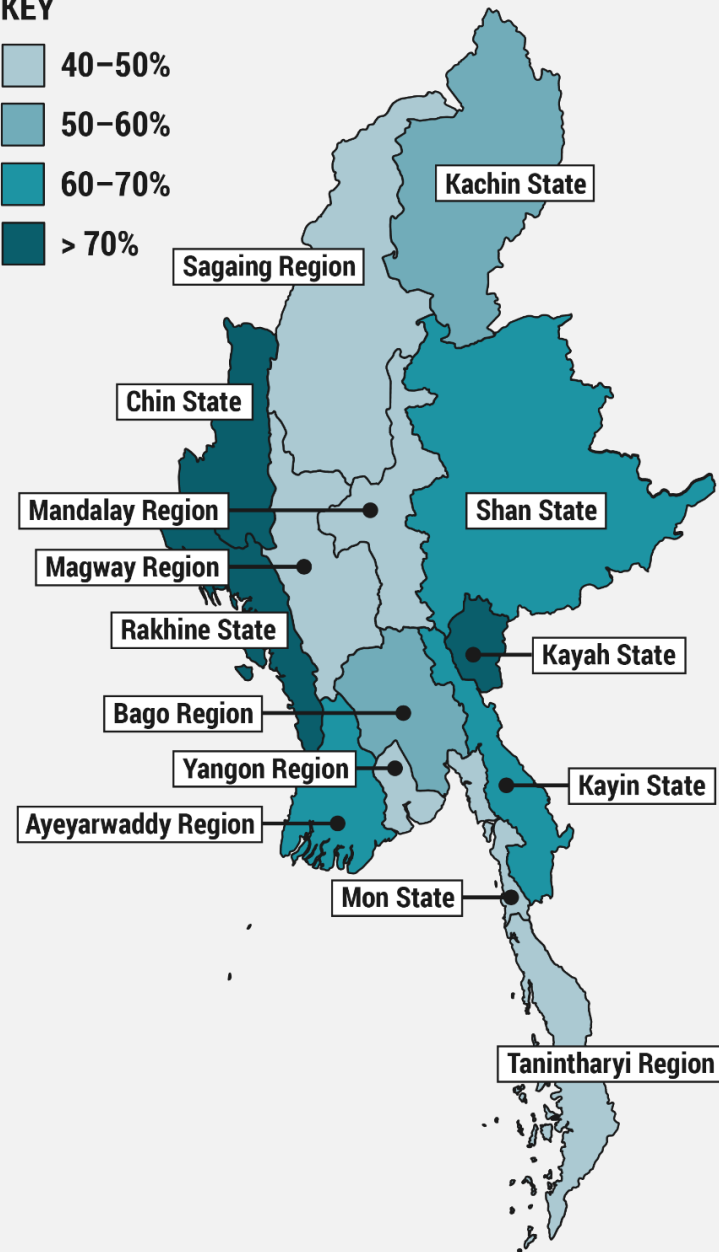
ငိုခမ်းထုံးတမ်း၊ ပီခမ်းဂွမ်း၊ ပီခမ်းမမ်း; ကမ်းတိုင်းလေး၊ လေးမိုင်း ဂွမ်းထုံး ခွမ်းဂူး ငိုခမ်းထုံးထုံး၊ တင်းသင်း။

ပီးဂမ်းငိုခမ်း ၇၀၁၇-၇၀၁၇

မီးလွင်းလိမ်းလမ်းထာင်းထာင်း၊ ခွမ်းတိုင်းလေး၊ လေးမိုင်း (မိုင်းမွမ်း
ဂွမ်းပမ်း၊ ၂၀ လေး၊ မိုင်းယာင်းလိင် ဂွမ်းပမ်း၊ ၇၀) ငိုခမ်းထုံးထုံး၊ ပီခမ်း
ဂွမ်းပမ်းမမ်း၊ တိုင်းလေး၊ လေးမိုင်း ဂွမ်းဂမ်းခမ်း ခွမ်းပီး ၇၀၁၇-၁၇
ခမ်း မီး ၇၇% သေ ခွမ်းပီး ၇၀၁၇-၇၀၁၇ ခမ်း ခွမ်းမူးထိုင်း ၇၇%။

KEY

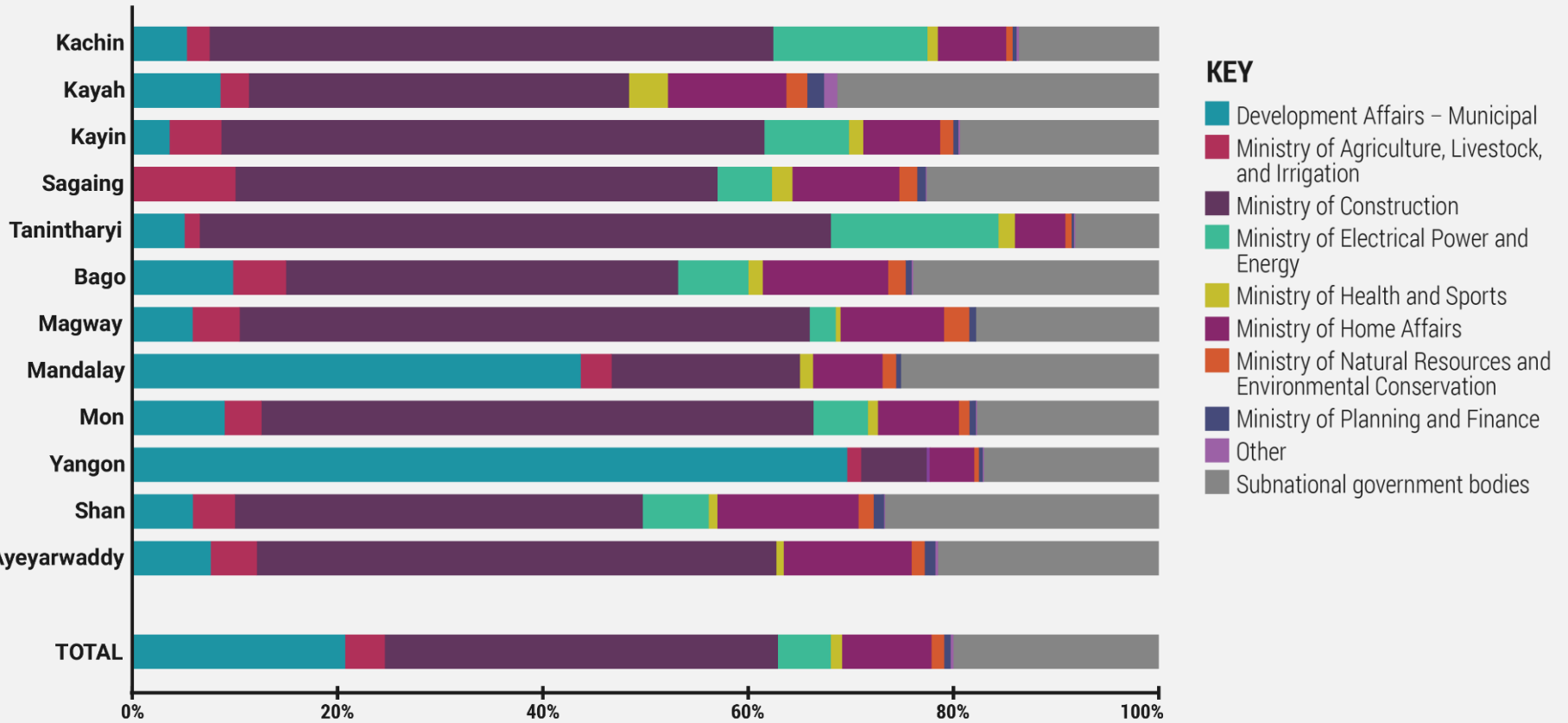
- 40-50%
- 50-60%
- 60-70%
- > 70%



ငိုခင်းလွှဲထံ၊ တိုင်းဒေလ; လေးမိုင်း တိုင်းပိတ်၊ ပိုင်းစခင်းမား။

ဝိစာခင်းငိုခင်း ၇၀၁၅-၇၀၁၅

SHARE STATE/REGION EXPENDITURE BY MINISTRY AS OF TOTAL



ငိုခမ်းလို့.လံာ်,တိုင်းဒေလ; လေးမှိုင်းခံ. တိုင်းပိတ်,ပိုင်း; ဂခမ်မား

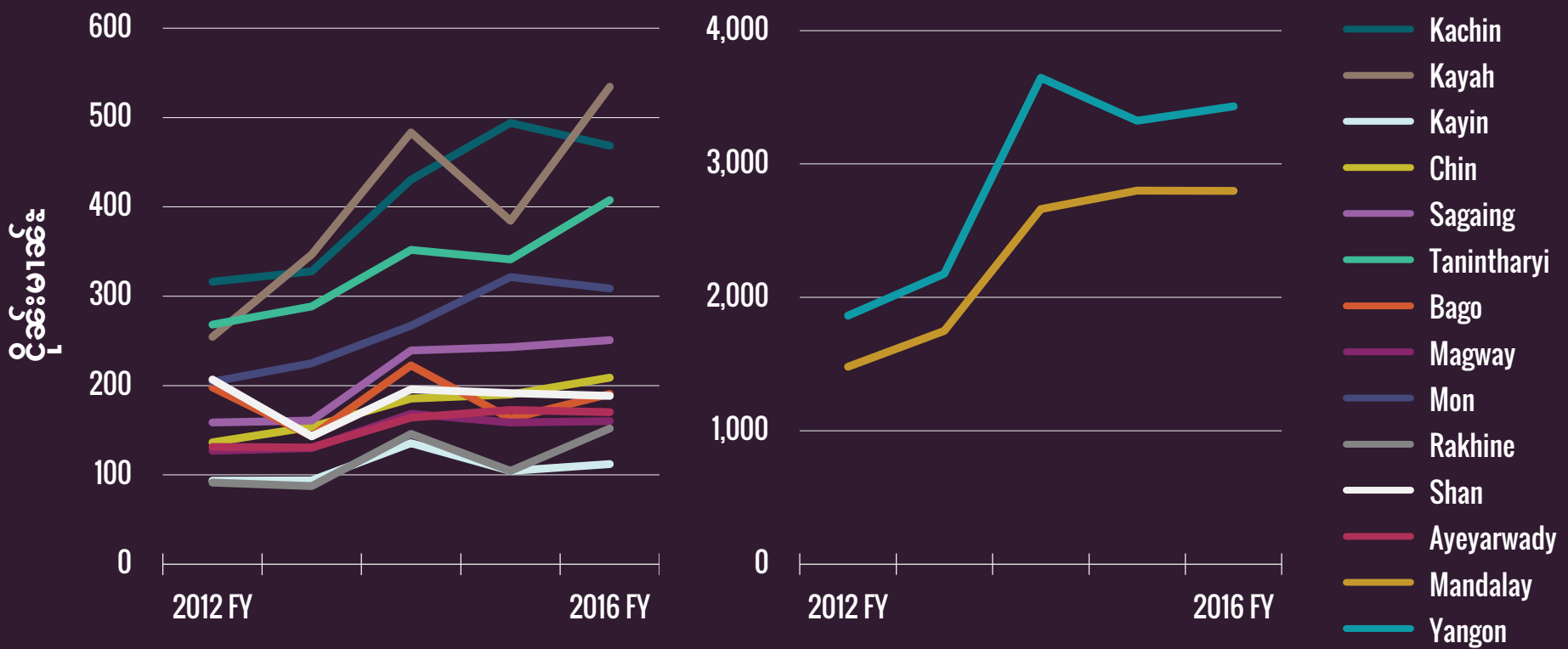
- ငိုခမ်းလိတ်,ဒေ တၢ,လုမ်းဖွင်းလူင်ဖှါ,ဂခမ်ဂျေ,သၢင်း; ပိုင်လူင်မခမ်း ဖှါ,ဂျေ,သၢင်း;သီခမ်းတၢင်းလူင် လိုင်းမှိုင်းဒေလ; နှုတ်ခံ. မှိုင်းပီးဂခမ်ငိုခမ်း ၇၀၁၈-၁၈ ခခမ်. ငိုခမ်းဂခမ်လို့. မီးထိုင် ၂၈% သေ ထိုင် ၇၀၁၉-၇၀၁၇ မား လူင်းဂျေ,ထိုင် ၈၈% ။
- ဂွမ်းပိုင်း; ငိုခမ်းလို့.လံာ်, ယွမ်းလူင်းမားဒေလ; လူင်ပွင်းလိုင်း; တိုင်း/လေးမှိုင်းခပ်ဂျေ; လံးမဂ်းခခမ်း လီခမ်းဂခမ် လို့.လံာ်,ငိုခမ်းမား။ ခင်းဂခမ်လို့.လံာ်,တၢ, ဖှါ,ဖှါ.ခံ. မှိုင်းပီး ၇၀၁၈-၁၈ ခခမ်. မိ သုခမ် ဂွလ်းသေ ထိုင် ၇၀၁၉-၇၀၁၇ မားဒေ. ခင်းတိုင်း/လေးမှိုင်း ၁၇ ဂခမ်ခခမ်. မီး ၁၇% သေ တီးမှိုင်း တခင်းသၢ,ရီ,ဒေ. မီး ၄%။
- ငိုခမ်းလို့.လံာ်,ဂမ်းပုးခမ်ခံ. လၢင်းလုတ်.တီး; လူင်ပွင်းလိုင်း;တိုင်းတင်းလေးမှိုင်းခပ် လင်းယွမ်းငိုခမ်းဂခမ် လို့.သေ သမ်.လၢင်းပခမ်တၢင်းဂုခမ်ထိုင် တၢ,တိုခမ်းဂိုင်းဂုခမ်းမှိုင်း ခမ်တိုင်းမားယပ်.။

လွင်းသိုင်,ခိုင်း; ခင်းးစား; ဝိုခင်းခင်း;သုခင်း,တူဝ် ငလး; ဝိုခင်းကခင်းငလးမိုင်,မး (ကခင်း,လခင်း.)

- လွင်းပွင်းထိုင်; မိုင်းဂှမ်းတုမ်း ထိတ်,မိုင်,ဝိုခင်းလူး လွင်းပွင်းထိုင်;တိုင်း/လေးမိုင်း လူလှမ်းဗှောင်ရှင်းသခမ်းမိတ် - :
 ဝိုခင်းဂမ်းထိတ်ဂှမ်းလွင်းလွင်း; ဂခင်းမိုင်,ငလး ဝိုခင်းခင်း;ငလး; ဝိုခင်းခွင်ဂခင်းတု, ဂခင်းမုခင်းလိင်း ထိုင်းခမ်းယဝ်။
- ဝိုခင်းဂမ်းတိတ်ဂှမ်းလွင်းလွင်း;ခမ်း ပီခင်းဝိုခင်းခွခင်း; ကခင်းခမ်းသေပိုခင်း; ကခင်းမိုင်းဂှမ်းတုမ်း ငလးမိုင်,လူး လွင်းပွင်းထိုင်; တိုင်း
 တင်း လေးမိုင်းယဝ်။
- ခင်းးပီး ၇၀၁၇-၇၀၁၈ တေ, ပီး ၇၀၁၇-၇၀၁၈ ခမ်းခမ်း ဂှင်ခမ်းပိုခင်း; ဝိုခင်းခင်း;တိုင်းငလး;လေးမိုင်းခင်း; ခိုခင်းမးထိုင် ၇၇၈%
 (ကမ်းကမ်း သခမ်းပုခင်း;) ယဝ်။ ဝိုခင်းဂမ်းထိတ်ဂှမ်းလွင်းလွင်း; တု,ပီးဂခင်းဝိုခင်း ၇၀၁၇/၇၀၁၈ ခမ်း မီးထိုင် ၄၈% ခင်းးဂး ဝိုခင်း
 ခင်း;ဂှမ်း; တိုင်း/လေးမိုင်း ဂှမ်းကခင်းယဝ်။
- ဝိုခင်းခင်း;သုခင်း,တူဝ် ခင်းးဂး ဝိုခင်းခင်း;တိုင်း/လေးမိုင်းတင်းသိုင်း;ခခင်း လုံးယွမ်းကေး,မး တေး.တေး.တေး;တေး။ တူဝ်ယခင်း,
 ဝိုခင်းခင်း;ရှင်းခေး တီး;လွင်းပွင်းထိုင်;လေးမိုင်းယခင်း မိုင်း;ပီးဂခင်းဝိုခင်း ၇၀၁၈-၇၀၁၈ ခခင်း မီး ၄၀% ခင်းးဝိုခင်းခင်း;တင်း
 သိုင်း;သေ မိုင်း; ၇၀၁၇-၇၀၁၈ ခခင်း မီး ၈ . ၈ % ။
- ပေးကပ်ဝိုခင်းမခင်းတေးထိုင် မိုင်း;ပီးဂခင်းဝိုခင်း ၇၀၁၇-၁၈ ခခင်း မီး ၈၈၇ လခင်း.လိခင်း.ပူးသေ ခင်းးပီး ၇၀၁၇-၁၈ ခခင်း
 ခိုခင်းမးထိုင် ၁၇၇ လခင်း.လိခင်း.ပူး။ ဝိုခင်းဂမ်းထိတ်ဂှမ်းလွင်းလွင်း; ကခင်းငလးမိုင်,ပခင်းလေးမိုင်းတင်းတိုင်း ဂှမ်းကခင်း တု,ပီး
 ဂခင်းဝိုခင်း ၇၀၁၇-၁၈ ခခင်း.ခမ်း မီး ၄၈% ခင်းးဂး ဝိုခင်းခင်း;ဂှမ်း;တိုင်း/လေးမိုင်းတင်းသိုင်း;။

ဂၢၤခၢၢ်ဂီၢ်ပံးငိုၣ်ခၢၢ်းခွၢ်ခၢၢ်, လုၣ်မးယှၢ်, ဂၢၤခၢၢ်ဂူၣ်ခၢၢ်; မုၢ်ခၢၢ်းမုၢ်ငးသ့, ဧလး; ဂၢၤခၢၢ်မုၢ်ခၢၢ်းလိၣ်းဝီၣ်းလူၣ်

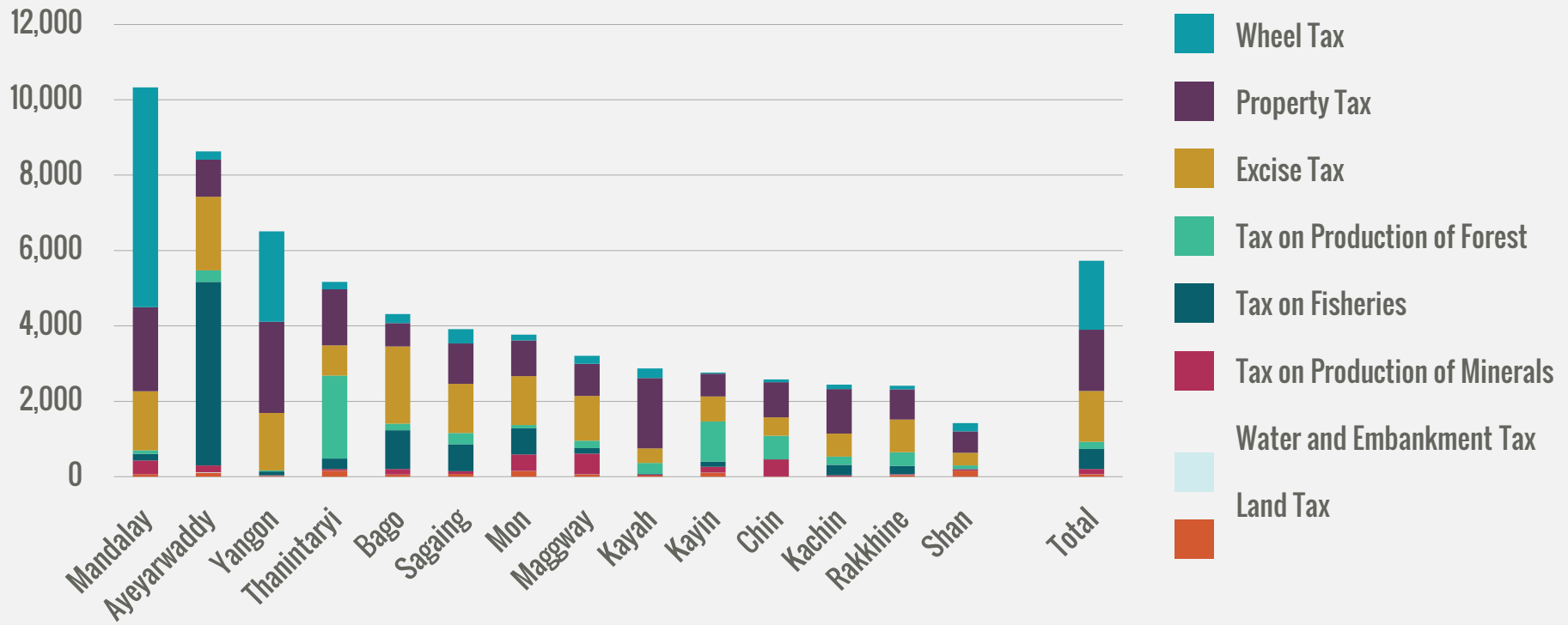
ဂၢၤခၢၢ်ဂီၢ်ပံးခွၢ်ခၢၢ်, လုၣ်မးယှၢ်, ဂူၣ်ခၢၢ်; မုၢ်ခၢၢ်းမုၢ်ငးသ့, - ဂၢၤခၢၢ်ဂီၢ်ပံးခွၢ်ခၢၢ်, ခိုဝ် ဂူၣ်ခၢၢ်းကျၢၤလှိုကျၢၤခၢၢ်.။



*လုၣ်မးအၢၢ်သၢၣ်; ဂၢၤခၢၢ်မုၢ်ခၢၢ်းလိၣ်းဝီၣ်းလူၣ်ဧတ. မိးတီး တၢ်းဂုၣ်းဧလး; ဝီၣ်းလှိုဝ်, "

ငိုခင်းခွခင်း,ကခင်းလံးဂ်ပး လူလှ်းလွင်း;တၢင်းကခင်းလှ်ကခင်းခခင်း. လေးမိုင်းလေး; တိုင်း ဂူးကခင်းကခင်း

တိုင်းလေး; လေးမိုင်းတင်းမူတ်း (ဂျေ.လှ်/ခခင်း.) ၂၀၁၇-၂၀၁၉ BE)

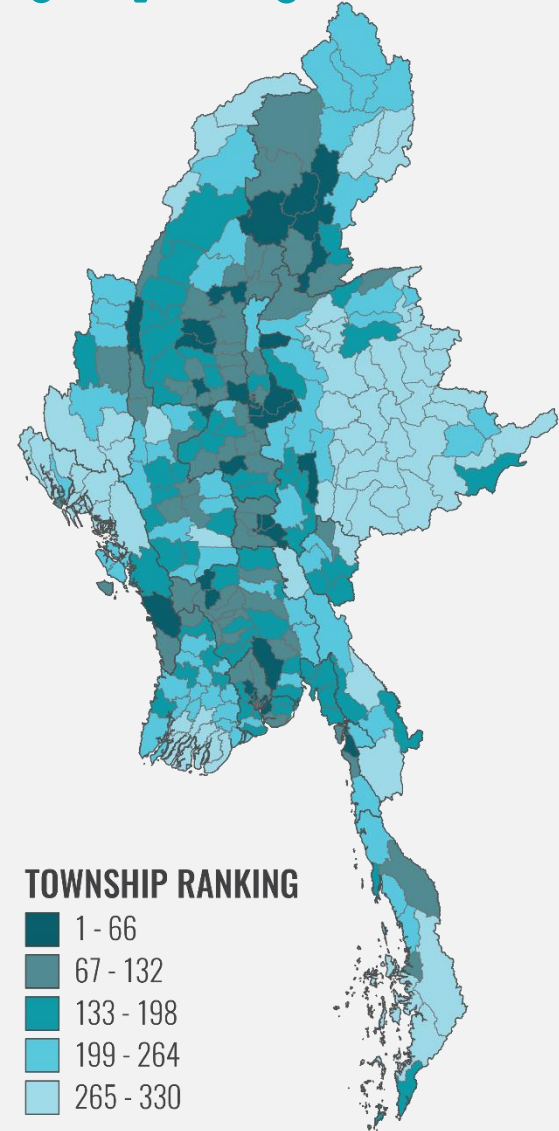


မာ်လီ.ပိုင်: လွင်း;ခိုခင်း;ယှ်, လေးဝိုင်:

ထတ်:တီဂ်;လွင်း;ခိုခင်း;ယှ်,
တိုင်း;လေး; လေးမိုင်:

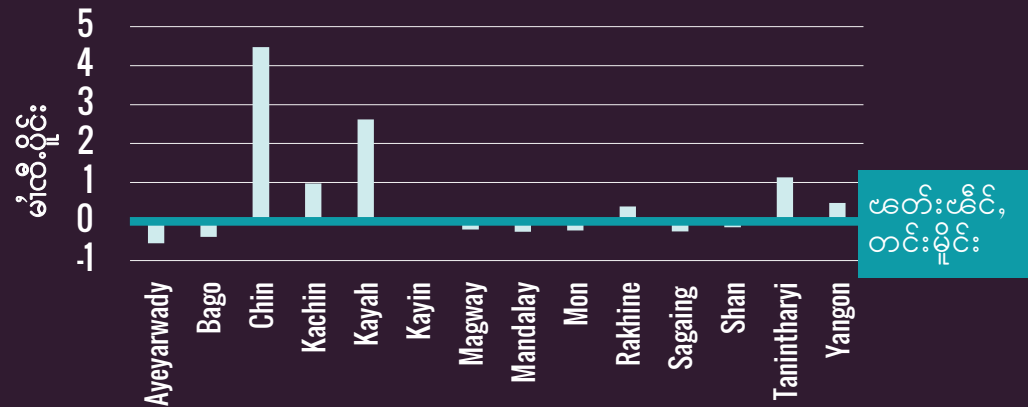
ဖီခင်း,တီ;လီ.လမ်း;ခင်း “ထာခင်း” လွင်း;ခိုခင်း;ယှ်, လေးဝိုင်:

- လွင်း;ခိုခင်း;ယှ်,လေးဝိုင်: ကခင်းယခင်းခိုင် သီခင်း;သါမာ်ဂိုင်ခပ်.ဂုခင်း မိုင်:ဂုမ်း;တုမ်းမိုင်:မာခင်း (၇၀၁၇)။
- လွင်း;ခိုခင်း;ယှ်,လေးဝိုင်:ခင်း. ပီခင်းလွင်း;ကခင်းဂုမ်း;သေ လီ.လမ်း;ခင်းခင်း.ခိုင်လွင်း; ထာခင်း;ဂါခင်းယှ်,ဂါခင်း. ပါးယှ်,လီ လေး; ပါးပလှ်,လှ်,။ ဂှါင်းဖီခင်း,တီ; ကခင်းခင်း.ဖါ,ခိုခင်း.လီ.လမ်း;ခင်း.ပခင်း ထာခင်း;ခိုခင်း;ယှ်,လေးဝိုင်: ကခင်းယခင်းခိုင် ဝါဂ်;လွင်း;ခိုခင်း;ယှ်,ဂုခင်း;ခင်း ခင်းလေးဝိုင်:။



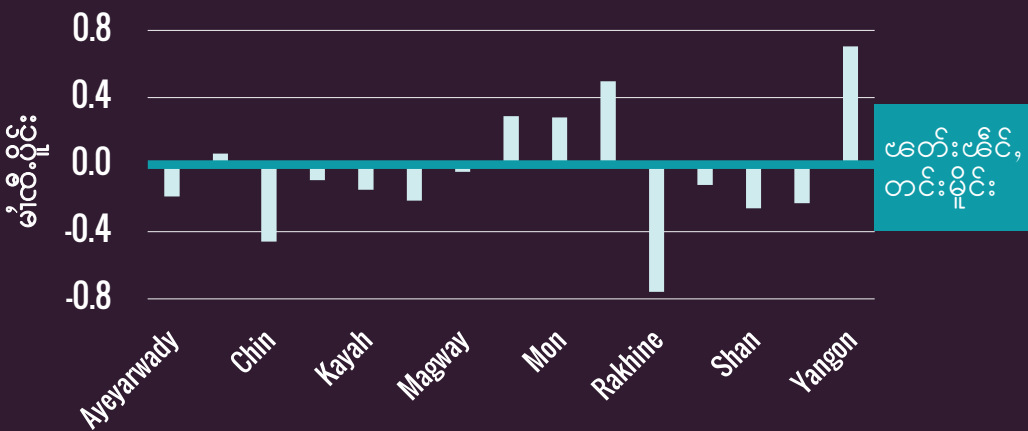
လွင်းပီၣ်, ပိုင်း; ဝိုခင်းခပ်; ဧလ; လွင်းခိုခင်းယှ်, မုခင်းလီင်း တၢ်, ဂူခင်းဂျေ. လှ်ဂျေ. ခခေင်း.

မံာ်လီ. ပိုင်း; ဝိုခင်းခပ်; ဂျေ. လှ်ဂျေ. ခခေင်း.။



ဇတဝ်းဇ်စီင်,
တင်းမိုဝ်း

မံာ်လီ. ပိုင်း; ထၢခင်းယှ်, သဝ်းဂိခင်းသၢင်း;



ဇတဝ်းဇ်စီင်,
တင်းမိုဝ်း

**မံာ်လီ. ပိုင်း; ထၢခင်းဂူခင်းဇတဝ်းဇ်စီင်, ခခေင်း.
ပီခင်းကခင်း မိးခခေင်း. ကခင်းသီခင်းသ့. လံးဇှ်းဇှ်း.
ဧလ; ခိုခင်းပိုင်း, မုခင်းဂျေ. လှ်ဂျေ. ခခေင်းခပ်
ကခင်းဂူခင်းဂိခင်းပီခင်း
မံာ်လီ. ပိုင်း; ငဝ်းလံးမုခင်းဂျေ. လှ်ဂျေ. ခခေင်းဧလ; ခိုခင်းပိုင်း,
ခခေင်း. ယဝ်း.။

* State and Region per capita revenue divided by average per capita revenue

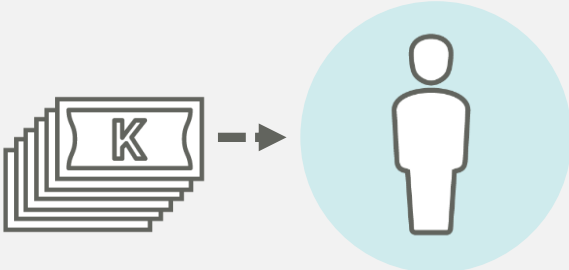
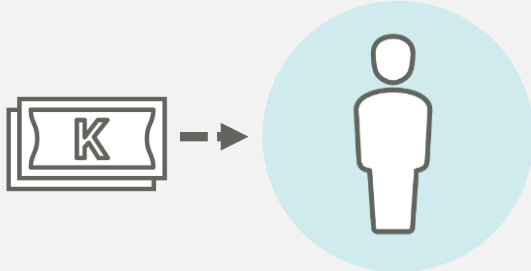
လွင်းပီဂ်,ပိုင်း; ငိုခင်းခပ်;လေး; လွင်း;ခိုခင်း;ယွံ,မုခင်းလီင်း; ခင်း;ဂေး;ဂူခင်း;ဂေး.လွံ/ခခင်း.

မီးလွင်းပီဂ်,ပိုင်း;ငိုခင်းခပ်; ထာင်,လီင်း; တီး; ဂူခင်း;ဂေး.လွံ/ခခင်း. ခင်း;တိုင်း;လေး; လေး;မိုင်း;တင်း;လာ်။

ထွမ်းလူလှ်;ငိုခင်းခပ်;ဂူခင်း;ဂေး.လွံ/ခခင်း.ခခင်း. ဧတ. ကာပံ; ကမ်,မီးလွင်း;တင်း;လှ်ထီဂ်,ဗဗ ခင်း;ဂေး;လေး; မိုင်း;ကခင်းလှ်။

ခင်း;ဂေးခိုခင်း;ယွံ,မုခင်းလီင်း; တိုင်း;လေး; လေး; မိုင်း;ခခင်း. မိုင်း;ဂှာင်း;မီး; လွင်း;ပီဂ်,ပိုင်း;ဝံ.။

ငိုခင်းခပ်;ဂူခင်း;ဂေး.လွံခခင်း.ခခင်း. ကမ်,ပိုင်း;ခခင်းလံ; ကမ်,ခခင်း ကမ်,တူပံ,ပခင်းလံ; တာင်းလှ်တဂ်,ဂေးဂူခင်း;မုခင်း; တိုင်း;လေး; လေး; မိုင်း;။



ဂၢၢ်ခၢ်ထတ်းသၢင် လွင်းလုတ်းယွမ်း ငဝ်းငုခင်းဂုမ်းဂမ်ဗဟို,ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခင်း

- လွင်းကၢၢ်ဂၢၢ်,သၢင်;ဗမးဂုမ်းခိုခင်းဂၢၢ်ဗဟိုငဝ်းငုခင်း
မၢၢ်ခၢ်ခၢ်. ဂိုတ်းဂိုတ်းတိုဝ်းပိခၢ် **ဂၢၢ်ခၢ်လီၤ,ဂိုတ်းပွင်
သၢင်; ထၢခင်းခိုဝ်းထၢခင်းတို;** လှိုင်သေ
ဂၢၢ်လုတ်းယွမ်းငဝ်းငုခင်းဂုမ်းဂမ်။
- ဂၢၢ်ခၢ်လီၤ,ဂိုတ်းပွင်သၢင်; ထၢခင်းခိုဝ်းထၢခင်း
တို;ခၢ်. ထၢခင်းဂုခင်းလံးတို; တိုဝ်းမိးယု,ခိုဝ်းသၢ်ခၢ်;
တၢင်းကၢၢ်မၢၢ်ခၢ်,မိခင်း မိုခင်းမိုဝ်းဂုဝ်တို;ခၢ်ခၢ်.ယု,။
- တို;ခၢ်ခၢ်သေတၢ်ဂၢၢ်; ခၢ်.ဂၢၢ်ခၢ်ကၢၢ်ခၢ်ခၢ်.ခၢ်. တေ
ကမ်,ဂိုတ်းဂိုတ်း,ပိခၢ် ယု.ဂိခင်း,ခိင် တၢ်လွင်း ယုမ်း,
ယမ်တမ်းထိုလး; ကၢၢ်တေဂိုတ်း,ပိခၢ်မၢ်လုလု;
ဂၢၢ်လုတ်းယွမ်းသုခင်း,တိုဝ်းတတ်းငဝ်းငုခင်း
ကၢၢ်မခင်းဂိုမ်းခၢ်ခၢ်.လံး;။။

ဂၢၢ်လုတ်းယွမ်းငဝ်းငုခင်းဂုမ်းဂမ်

ဂၢၢ်ခၢ်လီၤ,ပခၢ်ပုခင်းဗဟိုခင်း ကၢၢ်လုတ်းတို;
လွင်းပွင်းထိုင်;ဂၢၢ်ခၢ်ဗဟိုခင်း, ခၢ်;ဂၢၢ်ခၢ်ပုခင်းဗဟိုခင်း
သုခင်း,ကုပု,ပုင်,ဗလး; သုခင်း,ထတ်းဂၢၢ်ခၢ် ပခၢ်ထုး
ထုး လှိုင်ပွင်းထိုင်ထၢခင်းတို; ကမ်,ခၢ်ခၢ်
လံးခၢ် တို;ကမ်မိးလွင်းလုတ်းလီၤဝ်း ပိခၢ်ပွတ်း
ပိခၢ်တွခင်း။

ဂၢၢ်ခၢ်လီၤ,ဂိုတ်းပွင်သၢင်; ထၢခင်းခိုဝ်းထၢခင်း တို;

လုလု;လုမ်းဗဟိုခင်းလှိုင် ငဝ်းငုခင်း ဗဟိုခင်းပုခင်း;
ဗဟိုခင်းဗလး; သုခင်း,ထတ်းဂၢၢ်ခၢ် ပခၢ်ထုး ဂုဝ်;ဂၢၢ်ခၢ်
ထၢခင်းတို;သေ ဂိုတ်းဂိုတ်း တိုဝ်းကိမ်းထမ်ဂုခင်းမိုဝ်း
မၢ်.။ ဂုလု;ဂၢ် တိုဝ်းပိခၢ် ပွတ်းတွခင်းကွခင်း,ခိုဝ်း;
ခိုဝ်းလှိုင်ပွင်းထိုင်;ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်,ဂဝ်,။

ဂၢၢ်ခၢၣ်ထၢတံးသၢင် ပိုင်ဂၢၢ်ခၢၣ်ငိုခၢ်း လံးလူတံးယွမ်း ငဝ်းငုခၢ်းဂုမ်းဂမ်

- ထုမ်းဗှံ၊လုမ်းဗှံလိုင် တိုင်းငလး၊ လေးမိုင်း
ကိတ်၊ဂၢၢ်ခၢၣ်မၢ်းမုခၢ်းကၢၢ်ခၢၣ်လေး မိုင်း ပိုင်၊လိုင်ခံး
တၢင်တိုင်ကေ၊ဂျီခၢ်းသီ၊တိုင်းငလး၊ လေးမိုင်း ဗွင်လုမ်းဗှံလိုင်
ဂုမ်း တုမ်းယု၊သေတၢ် တိုင်းငလး၊ လေးမိုင်းတၢင်းလံးခၢ် တိုက်လး
ပိုင်၊ ကိတ်ခိုင် ဗွင်တိုခၢ်း
ကၢၢ်ခၢၣ်မိုင်းဂုမ်းတုမ်း တေလိက်၊ပခၢ်ခၢၣ်တိမ်တိမ်ယု။ (ကမ်၊ပုး
မုဂ်.ထုမ်း ဗှံ၊ဂၢၢ်ခၢၣ်မုခၢ်းလိင်း/ဂွင်၊ဂၢၢ်ခၢၣ်ဗှံ၊ဂၢၢ်ခၢၣ်မုခၢ်းလိင်း)
- DAOs ခံးပီခၢ်တိုင်ယၢင်၊ကၢၢ်ခၢၣ်ယမ်ကၢၢ်ခၢၣ်ခိုင်၊ ကၢၢ်ခၢၣ်ခေပခၢ်လံး
လံးဂၢၢ်ခၢၣ် လူတံးယွမ်းငဝ်းငုခၢ်းဂုမ်းဂမ်မိုင်းမၢ်ခၢ်း။ DAOs ခဝ်း ခံး
ဂိပ်းဂုမ်းတုမ်းငိုခၢ်း ခဝ်းဂုင်းခေခဝ်သေ
ထွံးထံ၊ငိုခၢ်းသုခၢ်းတိုင်ထုမ်းခဝ် တွခၢ်းတၢ်တၢင်းလိုင်၊ တိုင်တီး။
(တိုင်းထွံးတိုင်းတီး၊ ဂၢၢ်ခၢၣ်ထွင်းလေးလေးဝိင်း လိုင်သေ ပံးပလု၊လု၊
ငလး၊ ပံးယု၊လီ)
- ပေးဂုမ်းသေတုလုးလိုင် ထုမ်းဗှံဂုမ်းဂၢၢ်ခၢၣ်ခံးခံး
တိုက်လး၊ခမ်၊လိုင်ပွင်း လိုင်၊ မိုင်းဂုမ်းတုမ်း
ထတ်းဂၢၢ်ခၢၣ်တိမ်တိမ်ထုခၢ်းထုခၢ်းယု။



ထုမ်းဗှံ၊ဂုမ်းမုခၢ်း
မုခၢ်းသု၊ခံး လံးဂုပ်
ပုခၢ်းဗှံခၢ်းတီး လိုင်
ပွင်းထိုင်တိုင်း/
လေးမိုင်းယမ်



ဂူဝ်ဂူပ်;လွင်း;တၢင်း ကၢခ်လမ်,လွင်း;

- ယွခ်.ဂၢခ်ကူခ်: ငိုခ်းမိင်, ကခ်လုဂ်.တီ;လုင်ပွင်း ထိုင်;မိုင်းဂူမ်; တုမ်းမး;လး; ငိုခ်းထွံ.ထံ, တိုင်း:လး;ထေး:မိုင်းတိုင်း:သုင်ခိုခ်းမး။
- ငိုခ်းထွံ.ထံ, တိုင်း:လး; ထေး:မိုင်းတိုင်း:သုင်ခိုခ်းမး;သေယဝ်. ကွင်း;တီး; ဂၢခ် ကခ်တေလံ;ထွံ.ထံ, ငိုခ်းဂေး; ခမ်တိုင်း:ခိုခ်းမး။ (တူဝ်ယၢင်း, - လုင်ပွင်း ထိုင်; တိုင်း:/ထေး:မိုင်း: ဂၢခ်ဂေး,ဂၢ, နှိုင်း:ခွင်ငဝ်;တိုခ်း: ဂၢခ် ဂူခ်း;မုခ်း:မုင်;သျှ)
- ယွခ်.တိုင်း:လး; ထေး:မိုင်း:တင်း:လံခ်. တိုဂ်.လံ;ပိုင်း:ဂိုင်ခိုင် နှိုင်း:တိုခ်း: ကခ်မိုင်း:ဂူမ်;တုမ်း: တေထီဂ်, ပခ်ခခ်.တိမ်တိမ်ယူ, လး; လွင်း:မး;ဂုမ်း:ခိုခ်း: ဂၢခ်ကုပ်.ပိုင်, မိုင်း:မၢခ်း: မိုင်း:ပီး ၇၀၁၁ ခခ်. တိုင်း:ဂိုတ်း:ဂိုတ်း:ပိခ် လွင်း:ကခ်လုဂ်.တၢင်း:ခိုင် ထီ.သင်,လုင်း: တၢင်း:တို; လှိုင်သေ ဂၢခ်လုတ်း:ယွမ်း:ငဝ်;ငုခ်း:ဂုမ်း:ဂမ်။
- လုင်ပွင်း ထိုင်;မိုင်း:ဂူမ်;တုမ်း:ခခ်. တိုဂ်.ဂုမ်း:ဂမ် ဂၢခ်ကပ်ပုခ်း;ဖွခ်း: ငိုခ်း:တွင်း:လး; ဂၢခ်ထတ်း:ဂၢခ် တွခ်း:တၢ,တေသၢင်း; ထုမ်း:ဖွမ်. ဂူမ်;ဂၢခ်ဂူခ်း:။
- တေလံ;တိုင်း:လုတ်း:ယွမ်း: ဂိုင်း:ပွင်တိုင်း:တတ်း:ကခ်ယခ်ခိုင်သု,တို; တၢ,သၢင်း;ယုင်.ဂၢခ်မေ့ကပ်ပုခ်း;ဖွခ်း:လး; ပခ်သုခ်,တိုင်း:တတ်း: တၢ,ယိုင်း:ဂိုတ်း:သၢင်း;ပခ်တၢင်း:လုင်,ဂူခ်း:မိုင်း:။



တွဲခင်းယိုဂ်းလီခင်း

ထခင်း. 1 ခိုခင်းတူလှ်းခိုခင်း တွဲခင်းကခင်းခခေဝံ. လွင်းပီဂ်,ပိုင်း; ဂါခင်းခိုခင်းယို,မုခင်းလီင်း ငလး; ငိုခင်းခင်း။

ထခင်း. 2 **ကုပ်,ကူင်းထွမ်းထုမ်း** - 10မိတ်.
ထွင်း,ဂါခင်းလတ်းယွမ်းငဝ်းငခင်းဂမ်းဂမ်ခင်း.
ဂေးခလံး;လွင်းပီဂ်,ပိုင်း; ဂါခင်းခိုခင်းယို,မုခင်းလီင်းယူ,၅၇။

တွဲခင်း ၂

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလမ်းဖွဲ့တံ၊ တရုတ်၊ နေလး
ဂါခင်ဂိုတံးဂွံးခင်းဂိုင်းဖွဲ့တံ၊ ပိုင်



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



The Asia Foundation

ဗဟိုဌာန၊ ပူးတွဲဌာန၊ လုံခြုံရေး၊ အရေးကြီးမှု၊ လက်ထောက်အဖွဲ့အစည်း။

ကော်မရှင်၊ တေးသီချင်းရေးဆရာ၊
ဆရာမ Paul A. R. Hobson

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

လက်ထောက်အဖွဲ့အစည်း၊ ပီအမ်၊ ဗဟိုဌာန၊ လက်ထောက်အဖွဲ့အစည်း၊
အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊
အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊
အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊
အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်း။



လွင်းတိုင်း ကဆင်းခင်းပျားခင်းတွဲခင်းခံ

- ၁ တွဲခင်းခင်း ဂါဆင်းဂျေ၊သင်းလွင်းခင်း
ခိုင်းလွင်းခင်း၊ပိုင်း ခင်းပိုင်ဗိုတ်၊တရ၊
ခင်းပိုင်၊သင်း။
- ၂ လွင်းပိုင်း၊ပိုင်း ဂါဆင်းခင်းခင်းတွဲခင်းခင်း
ခိုင်းမာခင်းခင်း မီးလှိုင်းပိုင် လာလာ။
- ၃ လွင်းတိုင်းကဆင်းသင်းခိုင်းမီးလွင်းခင်း၊ ပိုင်း
ခင်းပိုင်ဂါဆင်းခင်းခင်းခိုင်းမာခင်း ခင်း
ခိုတ်ခိုတ်ခိုတ်ဂါဆင်း။ တိုင်းလား
တိုင်း၊လှိုင်း တိုင်း၊ကဆင်းခင်းသင်း ခိုတ်ခိုတ်
သင်း ခိုင်းမီးလွင်းခင်းခိုင်းခင်း၊ပိုင်း။
- ၄ လွင်းဂါဆင်းသင်းလွင်းခင်းခိုင်းခင်း၊ပိုင်းခင်း
ထိုင်းခင်း တိုင်းလှိုင်းလှိုင်း ထိုင်း
တိုင်း၊ဂျေ၊သင်းလွင်းတြေးယူ၊ဂျေ။



ဂၢၤခၢ်ပိုတ်,တီၤပွင်, ခေးလှံ ခွဲးတွဲးခၢ်ခံ.

လွင်;ဂွၢ်ခၢ်;ရှိုင်း;ဖိင်,ပိင်း :

ငဝ်းလၢးကခၢ်မိးလွင်;ဂွၢ်ခၢ်;ရှိုင်း;ဖိင်,ပိင်းဝံ။ ပိုင်လူင်မခၢ်
တီၤထခၢ်.ထၢခၢ်; သုခၢ်, ဝလ; တိုဝ်.တၢင်း။

လွင်;တြး;ဖိင်,ပိင်း :

လွင်;ကခၢ် ဖိင်,ပိင်း ဝလ; ကမ်,ထွမ်းဖါ, -
မိးလွင်;တြး ထွမ်းလူလှ်;ဖှိုင်း;ခူင်းဂၢင်။

လွင်;ဂွၢ်ခၢ်;ရှိုင်း;ဖိင်,ပိင်း;ခွဲးဂၢၤခၢ်ထတ်းလီၢ်,ငိုခၢ် :

ငိုခၢ်;က
ခၢ်လူင်;ထိုင်;မိုင်း;ဂူမ်း;တုမ်း လီၢ်,ပခၢ် လူင်ပွင်;ထိုင်;တိုင်း/ထေးမိုင်း
လူလှ်;ယိုင်း;ကၢခၢ်; ရှိုမ်း;လွင်;ဖိင်,ပိင်း ခွဲးဂၢၤခၢ်ပီၢ်,ပိုင်;တီၤငိုခၢ်;
ခဝ်;ကခၢ်လံး;မး ဝလ; တီၤငိုခၢ်;ဂမ်.ထီၢ်ဂၢၤခၢ်ထွင်းထေး။

လွင်;ကမ်,ဖိင်,ပိင်း;ခွဲးဂၢၤခၢ်ငိုခၢ်;တွင်း :

လူင်ပွင်;ထိုင်;မိုင်း;ဂူမ်း; တုမ်း ပခၢ်သုခၢ်,တိုင်းဝလ; ထေးမိုင်း
ပီၢ်,ပိုင်;ဂၢၤခၢ် ထွမ်းလူလှ်; လွင်;ပီၢ်,ပိုင်;ခမ်.မိတ်;ငိုခၢ်;ကခၢ်ဂိုတ်းဝံ။

ခမ်.မိတ်;ငိုခၢ်;ကခၢ်ဂိုတ်းဝံ. :

လွင်;ပီၢ်,ပိုင်;ခွဲးဂၢၤခၢ်; ခမ်.မိတ်;
ငိုခၢ်;ကခၢ်ဂွၢ်ခၢ်;ဂျေ.လှံ/ခခၢ်. လံး;ဂှပ်.ဝလ; ငိုခၢ်;ခွဲး, ကခၢ်
ဂွၢ်ခၢ်;ဂျေ.လှံ/ခခၢ်. လံး;သ့,။

ဂၢၤခၢ်ဖေငိုခၢ်;ခဝ်; -

ဂၢၤခၢ်လီၢ်,ခွဲး,ငိုခၢ်;ခဝ်;မိုင်း;ဂူမ်း;တုမ်း ထူး
လူင်ပွင်;ထိုင်; တိုင်း/ထေးမိုင်း။

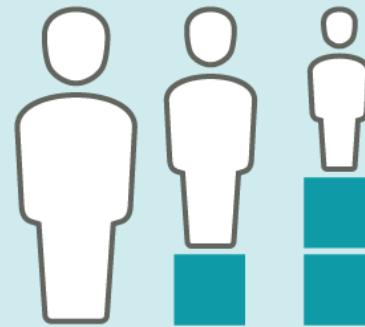
လွင်းကြေးနှင်ပိုင်း ငလး; လွင်းနှင်ပိုင်း

လွင်းနှင်ပိုင်း



လွင်းနှင်ပိုင်းခံ ပိုခံလွင်းပိုင်းခံတီး ထားခံ၊ သုခံ၊ ငလး တိုဝ်တောင်းယဝ်။

လွင်ကြေးနှင်ပိုင်း

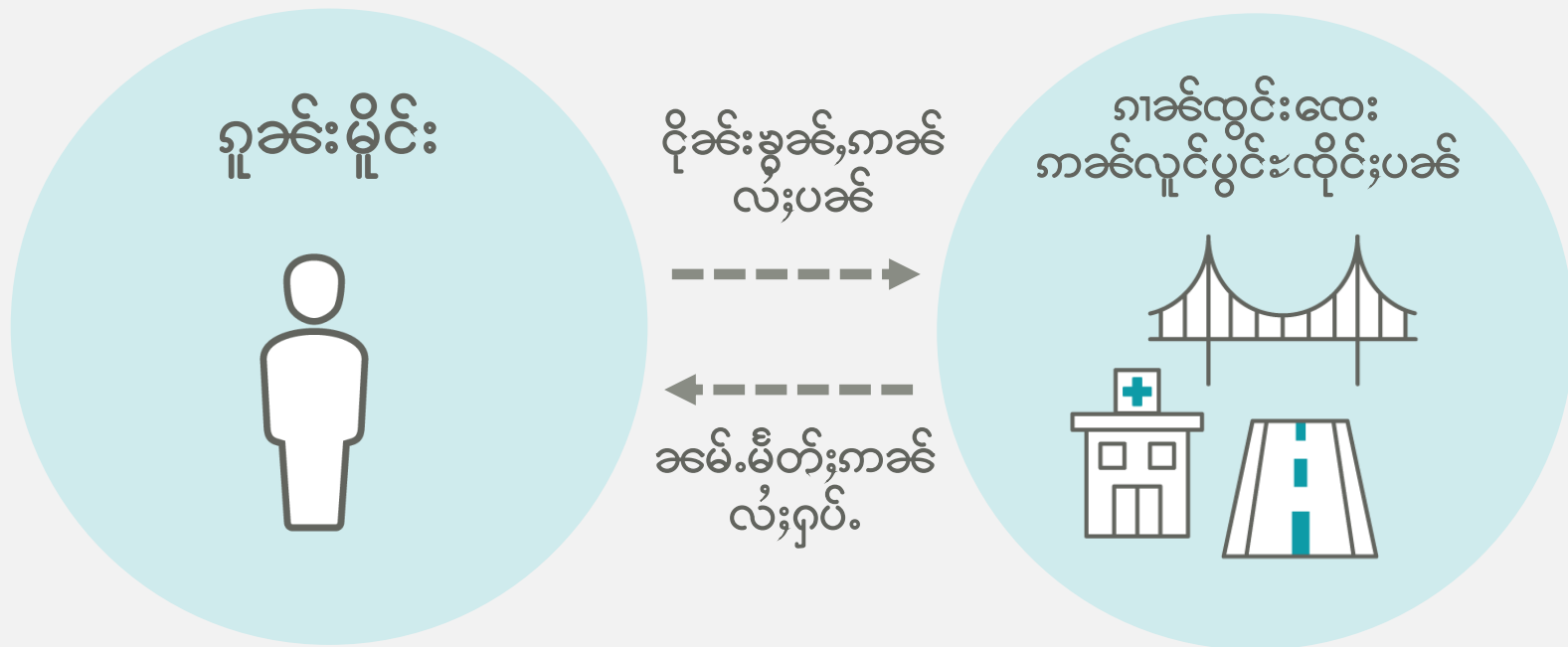


လွင်ကြေးနှင်ပိုင်းခံ ထမ်း ပိုခံလွင်းနှင်ပိုင်း ခိုင်ခံ၊ ခံခံငလး ခံ၊ လွမ်းနှင်ယဝ်။ ကြေး နှိုင်းတိုခံခွင်းခိုင်။

ခမ်.မိတ်;ငိုခင်း ကခင်ဂိုတ်းဝံ. (NFB)

NFB = ခမ်.မိတ်;ကခင်လံ;ရှပ်. - ငိုခင်းခွခင်း,ကခင်လံ;ပခင်

NFBs ကခင်ဝုးခံ. ပီခင်ဂခင်သွခင်း,ထွခင်း ခင်း;ခင်း;ခမ်.မိတ်;ကခင်ဂူခင်း; ဂျေ.လို့/ခခင်း.လံ;ရှပ်.ခလး; ငိုခင်းခွခင်း,ကခင်ဂူခင်း;ဂျေ.လို့/ခခင်း.လံ;ပခင်။



လွင်းပီဂ်, ပိုင်းခမ်.မိတ်; ငိုခင်းကခင်ဂိုတ်း



- တိုင်း/လေး မိုင်းကခင်ငိုခင်းခင်းကေ,
လိုင်သေငိုခင်းခင်းဗတ်.ဗင်,ခခင်.
ရှင်းမိုင်းကျေးတေလံးခမ်.မိတ်;ခမ်.
မ.တွခင်းကေ,လွမ်း။
- ရှင်းခင်းတိုင်း/လေး မိုင်း
ကခင်မိ.ငိုခင်းခင်းခမ်လိုင်ငိုခင်းခင်း;
ဗတ်.ဗင်,တေလံး;
ခမ်.တွခင်းခမ်လိုင်သေ
တိုင်း/လေး မိုင်းလိုင်ငိုခင်းခင်းကေ,
သေငိုခင်းခင်းဗတ်.ဗင်,။
- ကခင်ခေ.ရှင်းဝုး
လွင်းကမ်,မီးလွင်းကြူး/ ကမ်,မီး
လွင်းဗင်,ပိုင်း ခင်းကခင်ငိုခင်းတွင်း
ယဝ်.။

ကုမ္ပဏီတိုးတိုးမြှင့်တင်ရေးအခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွန်

- တွဲဖက်တိုးတိုးမှုများ၊ NFBs တေမီးလွှဲပေးခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်ခွန်အခွန်၊ လူဝင်၊ လီဂျစ်၊ ငွေကြေးပေးခြင်း နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်
- လွှဲပေးခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ NFBs ပိုင်ဆိုင်ခွန်၊ မီးခင်းပေးခြင်း၊ အခွန်အခွန်။
 - ငွေကြေးပေးခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်။
 - ငွေကြေးပေးခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်။
 - တောင်းလှူခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်။
- လွှဲပေးခြင်း၊ ငွေကြေးပေးခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ NFBs နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်။
 - ယခင်ခွန်ပေးခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ တောင်းလှူခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်။
- ယခင်ခွန်ပေးခြင်း၊ တောင်းလှူခြင်း၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်၊ နှစ်ပတ်ဝန်းကျင်ခွန်။

ဂၢၢ်ခၢ်ဂီၢ်တၢ်းဂျိးမိးလွၢင်းဂွၢ်ခၢ်းဂီၢ်းဃိၣ်,ပိၣ်း

ဂီၢ်တၢ်းဂျိးလွၢင်းပိၣ်,ပိၣ်းတၢ်း တၢ်းလွၢင်း, ဂွၢ်ခၢ်းဂီၢ်းဃိၣ်,ပိၣ်း



ပိၣ်တီၢ်ဂီၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ယၢၢ်ခၢ်ခိၣ်
တၢ်.တီၢ်ဂီၢ်;တၢ်းလွၢင်း, မိၣ်ခၢ်ခၢ်,

- ဂုၢ်ခၢ်ပိၣ်.ဂွၢ်ခၢ်း
- ဂျိး,တီၢ်,ဃိၣ်,
ဂွၢ်ခၢ်းဂၢၢ်.လွၢ်/ခၢ်ခၢ်.
- ထၢၢ်ခၢ်;တၢ်းဃၢ်ခၢ်
- ဂၢၢ်ယုၣ်,သၢ်;ဂီၢ်ခၢ်သၢ်;ဂွၢ်ခၢ်း
- လွၢင်းဂုၢ်ခၢ်ပိၣ်.ဂွၢ်ခၢ်းသၢ်.

ဂီၢ်တၢ်းဂျိးငိၣ်ခၢ်းခွၢ်ခၢ်,ဂၢၢ်ခၢ်ပိၣ် ငိၣ်; မိးလွၢင်းဃိၣ်,ပိၣ်းမၢး



ပိၣ်တီၢ်ဂီၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ယၢၢ်ခၢ်ခိၣ်
လွၢင်းဂီၢ်တၢ်းဂျိး
ခွၢ်ခၢ်,ငိၣ်ခၢ်းခၢ်;ဂွၢ်ခၢ်းဂၢၢ်.လွၢ်/ခၢ်
ခၢ်.မိးလွၢင်းဃိၣ်,ပိၣ်း။

- ငိၣ်ခၢ်းလံးငိၣ်ခၢ်းဂွၢ်လွၢင်း;
ခၢ်;ပျး ခွၢ်;ခွၢ်
ငၢ်;တုၢ်ခၢ်း။

တၢ်.လိၣ် ဂွၢ်လိၣ်.ဂွၢ်မိၣ်း :

- ဃၢ်တၢ်းဃိၣ်,လိၣ်;မိၣ်း
- လွၢင်းပွၢ်းလိၣ်;ထၢၢ်ခၢ်;ခိၣ်
- လုၢ်မိးတၢ်တုၢ် လၢးမိၣ်း

တူဝ်ယာင်, လွင်း;ဂွခင်း;ရှိုင်း;ဗ်း,ပိင်း: သာမ်ကခင်

မှိုင်းကျေးသတေးလီးယွင်း

လွင်း;ဂွခင်း;ရှိုင်း;ဗ်း,ပိင်း: မှိုင်းကျေးသတေးလီးယွင်းခေ.တေ.တေ ယခင်ခိုင်တင်းလူဝ်,သေပီခင် လုမ်းခမ်းသင်း;ဟုံ,ဂမ်.ထီမ် ငိုခင်းပိုခင်း.တီးခပ် ရှမ်းဂမ်ဝံ.။ တီးမှိုင်းကျေးသတေးလီးယွင်းခေ. ဂိဝ်, ဂပ်းလူလှ်;ငိုခင်းလှ်.တေ,တေ. တေ ကမ်,ပေးမီးလွင်း;ငဝ်;ငုခင်းရှမ်းဂမ် သေတု.တီးဂါခင်ဂိပ်းငိုခင်းခွခင်း, တေ.ဂါခင်ရှမ်းဂမ်ငဝ်;ငုခင်းသုင်ဝံ.တေ.တေ.ယဝ်.။

မှိုင်းခခေ,တု,

လွင်း;ဂွခင်း;ရှိုင်း;ဗ်း,ပိင်း: မှိုင်းခခေ,တု,တေ; တေယခင်ခိုင် ပိုင်ငိုခင်းခွခင်း,တင်တူဝ် (Representative Tax System -RTS)ကခင်သင်း;ဝံ.ပိုင်;တု, ယုဂ်.တိုဝ်းပခင် ငိုခင်းဂမ်.ထီမ် လေးမှိုင်းထိုဝ်းကခင်ငိုခင်းခပ်;ကေ, ရှ်း ပေးထိုင်တင်.ဗတ်.ဗ်း,ထိုင်;မှိုင်း။ “Gross” scheme ခေကျေးရှင်.ယဝ်.။ မှိုင်းခခေ,တု,ခေ.တီးဂါခင်ကပ်ပုခင်း;ခွခင်းဂါခင်လှ်.လှ်,ငိုခင်း. နှပ်းခွင် ငဝ်;တိုခင်း ငလ;တီးရှိုင်းပွင်ဂါခင်ဂိပ်းခွခင်း,ထိုဝ်းခေ.လွင်း;ရှမ်းဂမ်ငဝ်;ငုခင်းကေ,ဝံ.တေ.တေ.။

မှိုင်းရှု,မခေ,

ဂါခင်သင်း;လွင်း;ဗ်း,ပိင်း:မှိုင်းရှု,မခေ,ခေ. ကပ်လွင်း;ဂိပ်းခွခင်း,လမ်,လွင်း;ပီခင်ငဝ်;ငုခင်းသေကမ်,ရှ်း ရှိုတ်းသင်း;မှိုင်းခခေ, net scheme ယဝ်.။ ဂါခင်ဂိပ်းငိုခင်းခွခင်း,လမ်,လွင်း;ခေ. လုံးခမ်,တင်း;ငဝ်;ငုခင်းရှမ်းဂမ်ဝံ. လူလှ်;ဂါခင်လတ်းဂါခင် ဂါခင်လှ်,ငိုခင်းခပ်; ကခင်ယခင်ခိုင်လွင်း;ဗ်း,ပိင်း:ဝံ.ရှ်းလွင်း;။ လေးမှိုင်းကခင်ငိုခင်းခပ်;သုင်ဝံ.ခခေ. တေလုံးခမ်,တတ်းရှ်းဗ်း,ပိင်းဂါခင်တင်း တင်.ဗတ်.ဗ်း,ထိုင်;မှိုင်း။ လေးမှိုင်းကခင်ငိုခင်းခပ်; ကေ,ဝံ.ခခေ.သမ်. တေလုံးခမ်,ဗ်း,ထီမ်ပခင်ရှ်း;ခိုတ်းတင်.ဗတ်.ဗ်း,ထိုင်;မှိုင်း။ လားလတ်းဂါခင်ကခင်လှ်.ခခေ.လုံးမဂ်;မခေ;ဝံ.ခခေ.လှ်;မှိုင်းခပ်ဂမ်;လိဝ်ယဝ်.။

တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း 1

ခိုခင်းခမးတူလှ်းခိုခင်း တွဲခင်းကခင်းခေဝံ.လွင်း; ကြး
ဖိုခင်း,ပိုင်း; လွင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်း; ခလး; ဂခင်းသခင်း;လွင်း;
ခွဲခင်းဂိုင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်း။

ကခင်း 2

ကုပ်,ဂုမ်ထွမ်းထုမ်း - (10မိတ်.)

ခွဲပိုင်း;သင် မိုင်းမခင်းခေ. လှ်း,ဂခင်းသခင်း;လွင်း;
ခွဲခင်းဂိုင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်း။

ခမး.တွဲခင်းဂခင်းသခင်း;လွင်း;ခွဲခင်းဂိုင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်းခေ.သမး.တေ
ကခင်းမးသင်။

ကခင်း 3

တခင်း,လခင်း;ခိုခင်းထုမ်းလှ်းထုမ်းခခင်း. - (10 မိတ်.)

လှ်း;ကခင်းဂခင်းဂေ.ခိုခင်း; ဂိုင်း;တခင်းတူဝ်ထုမ်းသေ
တခင်း,လခင်း။

မိဝ်းသီခင်းငိုခင်းဂမ်.ထီမ်ဗလး ငိုခင်းကူခင်း

ဂါခင်းကူခင်းငိုခင်းခဝ်း;ကခင်းလီဂ်,ဝံ.

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ်

ပိုဝ်းတၢ,ယိုဝ်းကခင်းကခင်း တီတ်းခခိတ်း;

- ငိုခင်းကခင်းပခပ်ပိခင်းဂွခင်း;ပိခင်းမမ်;

ဂါခင်းလတ်းဂါခင်းငိုခင်းလွံ.လံ,

- ဂိုခင်းငိုခင်းကခင်း လေး မိုဝ်းဂမ်.ထီမ်ပခပ် တီးပံး ယူ,လီ၊ ပံးပလ်,လျ,ဗလး; ဂါခင်းဂမ်.ထီမ်ဂါခင်း ဂူခင်းခခေင်. မိခင်းငမ်,။
- ဂါခင်းဂူခင်းမုခင်း ဂါခင်းဂျေ,ဂံ,ပိုခင်းငဝ်း;
- ဂါခင်းဂူခင်းမုခင်း လွဂ်းလးပံးပလ်,လျ, ခိုတ်းလခင်း.

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ် လှိုင်ပွင်းထိုင်;မိုဝ်းဂူမ်း;တုမ်း

- ငိုခင်းကခင်းဂမ်.ထီမ်ပခပ်လေး မိုဝ်း ပိုဝ်းတၢ, လွံ.လံ,တီးဂါခင်းလွင်းလေးကခင်းလမ်,လွင်း;
 - ဂူဝ်ခပ်.လွမ်းလူလ်း;ဗတ်းဗင်, တၢ,ဂူခင်းဂျေ.လွံဂျေ.ခခေင်.
 - ဂူဝ်ခပ်.လွမ်းလူလ်း;တၢင်းလူဝ်,

ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်, ဝိုခၢ်းခၢ်း; ဗၢ်းဗၢ်း; ဗၢ်းဗၢ်း; ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်း; ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်း; ဗၢ်းဗၢ်း, ပိၤး

ပၢ်ခၢ်ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်း; ပၢ်ခၢ်ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်း; ဗွဲခၢ်, ဗွဲခၢ်, လူၤပွၤးလိၤး; လူၤပွၤးလိၤး။ တူၢ်ယၢၤ, - ဗွဲခၢ်, ဝိုခၢ်းခၢ်း; သုခၢ်, တူၢ်။
ဗွဲခၢ်, ဝိုခၢ်းခၢ်း; ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်တၢ်း။ ဗွဲခၢ်, သိုၣ်.ခၢ်။

- ဝိုခၢ်းဗွဲခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး; ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး; ဗၢ်းဗၢ်းဝိုခၢ်း
- ငဝ်းလၢ်းလီၤတွဲခၢ်းတၢ်, လွၢ်းပိၤး, ပိၤးဂၢၢ်ခၢ်ဝိုခၢ်းဂိုၢ်တၢ်းလိၤး

ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်း; ဗွဲခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်လုၢ်.တီၤ; ငဝ်းငဝ်း; ငဝ်းငဝ်း; ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး; ပၢ်ခၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး; လိၤး, လူၤလိၤး; ဗွဲခၢ် (ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်.
ဝိုခၢ်းဂၢၢ်ခၢ်ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်တၢ်း; ဗွဲခၢ်လိၤး; ဗွဲခၢ်လိၤး; ဗွဲခၢ်လိၤး; ဗွဲခၢ်လိၤး;)

- ဗျးပိုတ်, တီၤ; ပွၤး, ဂၢၢ်ခၢ်; တၢ်, ဗွဲခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်လိၤးလိၤး။
- ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်. ဝိုခၢ်းဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ် တွဲခၢ်းတၢ်, တေၤပိၤးလိၤး; ဗၢ်းဗၢ်း, ပိၤး။

ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုၢ်တၢ်းဂိုၢ်း; ဗွဲခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်လုၢ်.တီၤ; ငဝ်းငဝ်း; ငဝ်းငဝ်း; ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး; ပၢ်ခၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး; ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး/ခၢ်ခၢ်.
ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်. ဗၢ်းဗၢ်း, ဗၢ်းဗၢ်း, ပိၤး တွဲခၢ်းတၢ်, လိၤးလိၤး:

- ဂၢၢ်ခၢ်ဝိုခၢ်းခၢ်း; ဗၢ်းဗၢ်း. ဗၢ်းဗၢ်း, ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး/ခၢ်ခၢ်. ဗၢ်းဗၢ်း; ဗၢ်းဗၢ်း, ဂၢၢ်ခၢ်တၢ်း
တၢ်. လိၤးပတ်. ပိၤးလိၤး. လိၤးလိၤး။
- တီၤ; ပွၤး, ဂၢၢ်ခၢ်; ဗၢ်းဗၢ်း ဗွဲခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်ဗၤဗွဲခၢ်လိၤး။

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ် ဂူးလွင်းလွင်း

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ်ဂူးလွင်းလွင်း

ငိုခင်းခပ်းလေး၊ ငိုခင်းကူခင်း
ကခင်းယခင်းခိုင်တင်းလွင်၊လေး
ဂွင်ခပ်.ငိုခင်း။ ယခင်းခိုင်
လားပိုင်ပိုင်; ၇၀၁၉-၇၀၁၇ ။

ပိုင်ထတ်းထီမ်, (ဂိုင်းလင်း)



တီးလိခင်း
ဂွင်ခပ်.ဂူးခင်း
ထာခင်းဂွတ်းဖခင်း

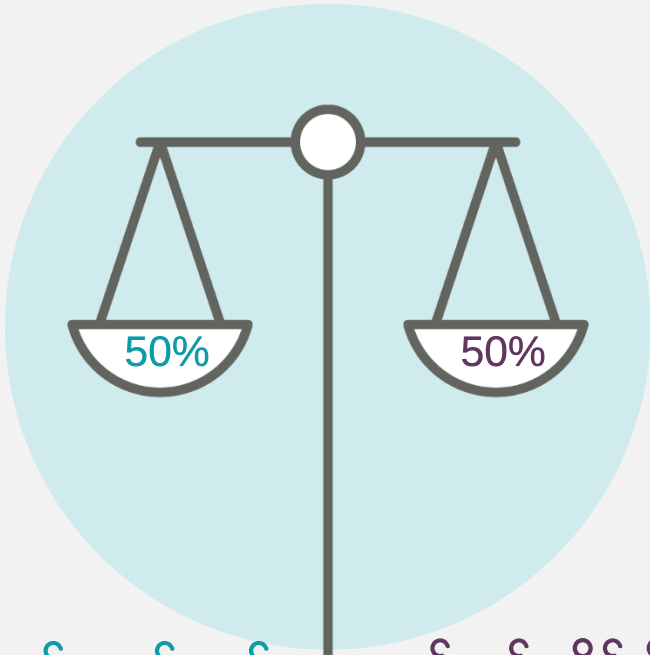
ဂခင်းဂိပ်းငိုခင်းခွခင်းဂူးခင်းဂျေ./ခခင်း.
GDP ဂူးခင်းခင်းဝိုင်း ဂျေ./လွင်ခခင်း.

တင်းထီမ်တင်းလွင်,

ဂခင်းမဂ်းခခင်းငိုခင်း

လုံးထုတ်းဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်း မိုင်းမၢၢ်းယၢ်းလိဝ်

ပိုင်တီတီးဂၢၢ်ခၢ်လိဝ်, ငး (ဂိုဝ်းလင်း)



ထၢၢ်း ထၢၢ်းလူဝ်, ဂၢၢ်ခၢ်ခွၢ်းထိင်းငိုခၢ်းတွင်း

ငိုခၢ်းဂမ်.ထီမ်ဂူးလွင်းလွင်း

- မိုင်းပုခၢ်.မး
တွၢ်ခၢ်းတၢ်, “ဂၢၢ်ခၢ်လိဝ်.ငိုခၢ်းလူခၢ်.လိဝ်”
- တၢ်းတၢ်, ပိး ၇၀၁၄- ၇၀၁၅ မး ယၢ်ခၢ်ခိုင်ပိုင်ငိုခၢ်း
ငိုခၢ်းလိဝ်.ထၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်တိုဝ်းမး။
 - ငိုခၢ်းမိုင်းဂူးတုမ်းဂၢၢ်ခၢ်တေလိဝ်, ပခၢ် တိုင်းငးလး
လေးမိုင်း။
 - တၢ်.လိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခိုင်တၢ်းလူဝ်,။
 - တၢ်.လိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခိုင်
လွင်းခၢ်းခွပ်, ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်းတွင်း။
 - ဂၢၢ်ခၢ်လိဝ်, ငိုခၢ်းခၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်တိုဝ်းလိဝ်ဝ်။။
- **တၢ်.လိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်းလိဝ်.တိုဝ်းမး။**
 - တၢ်.လိဝ် ဂၢၢ်ခၢ်ဂိဝ်, လူလိဝ်; တၢ်းလူဝ်,
 - ဂူဝ်ခပ်.ဂူးခၢ်း တိုင်း/လေးမိုင်း
 - ထၢၢ်းတၢ်းဖၢၢ်ခၢ် တိုင်း/လေးမိုင်း
 - လီခၢ်းခွၢ်း တိုင်း/လေးမိုင်း
- **တၢ်.လိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခိုင်
လွင်းခၢ်းခွပ်, ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်းတွင်း**
 - GDP ဂူးခၢ်းဂျေ.လိဝ်/ခခၢ်.ခခၢ်
တိုင်း/လေးမိုင်း
 - ဂူဝ်ခပ်.ဂူးခၢ်းဂၢၢ်ခၢ်ယူ, ခခၢ်းဝိင်း
တိုင်း/လေးမိုင်း
 - ဂၢၢ်ခၢ်ဂိဝ်: ငိုခၢ်းခွၢ်း, ဂူးခၢ်း ဂျေ.လိဝ်/ခခၢ်.
ခခၢ်းတိုင်း/လေးမိုင်း
- **ဂိုဝ်းလင်း; နိင်, ပိင်း**

ဂၢၤခၢၢ်လိၤဂၢၢ်, ဝိုၣ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ် ဂူၤလွၢ်လွၢ်

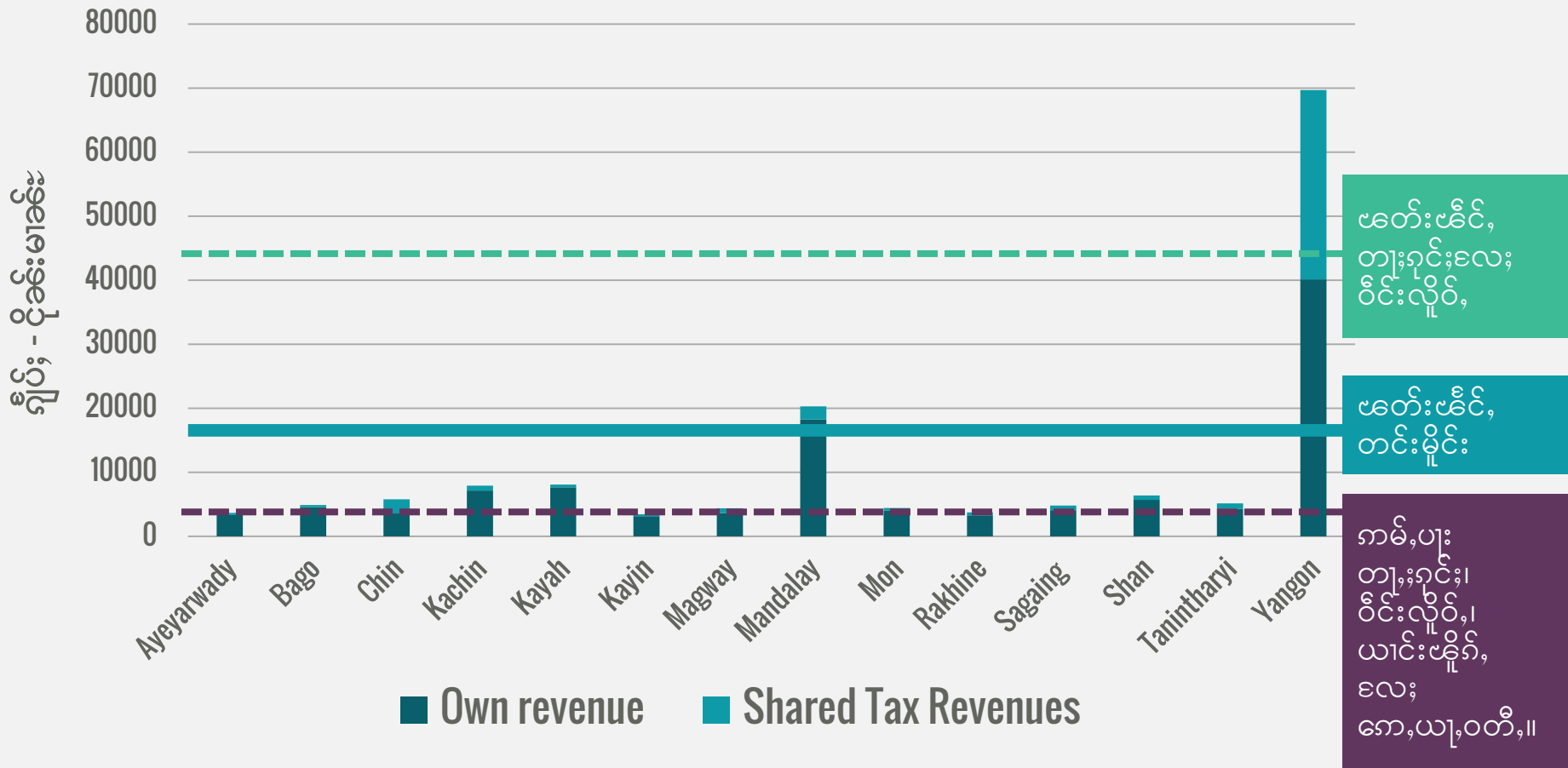
- မိုၣ်ကွၢ်ခၢၢ်တၢ်ဂၢၢ် ဂၢၢ်ခၢၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ် ဂူၤလွၢ်လွၢ်ခၢၢ်. လံးဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ခၢၢ်ဝံ.ဝါး ပီၣ်ခၢၢ် “ဂၢၢ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ် ဝိုၣ်ခၢၢ်လွၢ်”။
 - လွၢ်ပွၢ်လွၢ်ထီၣ်မိၣ်; ဂူၤမိၣ်; တုၤမိၣ်; ထတံးသၢ်; ခိုၣ်ခၢၢ်ခၢၢ် ဂၢၢ်လၢ်; ယွၢ်ခၢၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ်.ဂူၤပိး သေ တံးတံးမၤမိၣ်; ပခၢ် တၢ်တိုၣ်ခၢၢ်လၢ; ထေးမိုၣ်။
- ဧတၢ်ထီၣ်မိၣ်မိုၣ်; ၇၀၁၉-၇၀၁၇ ခၢၢ်. ကၢ်လၢ်ကၢၢ်ယၢၢ်ခၢၢ်ခိုၣ် လၢ်ပိုင်တီၢ်သေ တၢ်ထီၣ်တိုၣ်မၤ:
 - တၢ်ထီၣ်ကၢၢ်လွၢ်တိုၣ်မိုၣ်; ၇၀၁၉- ၇၀၁၇
 - ဂူၤခၢၢ်.ဂူၤခၢၢ် တိုၣ်ခၢၢ်လၢ; ထေးမိုၣ်. ထၢခၢၢ်တၢ်ဖၢခၢၢ် GDP ဂူၤခၢၢ်ဂၢၢ်လွၢ်/ခၢၢ်.
- တၢ်ထီၣ်ကၢၢ်ခိုၣ်ခၢၢ်. ဗိုၣ်ထီၣ်မိၣ်; ၇၀၁၇- ၇၀၁၇
 - လီၤခၢၢ်တၢ်ဂၢၢ်; တိုၣ်ခၢၢ်လၢ; ထေးမိုၣ်. ဂူၤပၢၢ်, ဂူၤပိး; ဂူၤခၢၢ်.ဂူၤခၢၢ်ကၢၢ်ယူၤဝိၣ်. ဂၢၢ်ဂိၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ် ခွၢ်ခၢၢ်.ဂူၤခၢၢ်ဂၢၢ်လွၢ်/ခၢၢ်.
- ပိုင်တီၢ်ခၢၢ်.ဂ့ၢ်လွၢ်ထီၣ်တီၢ်; ဂၢၢ်သွၢ်ခၢၢ်, ဝိုၣ်ခၢၢ်ခိးဂူၤပိး တၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ်။

ဂၢၢ်ခၢၣ်လိၣ်ဂၢၢ်, ဝုၣ်ခၢၣ်းဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ် ဂူၣ်လွၣ်းလွၣ်း

- ဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်းဂူၣ်ခၢၣ်းဂျၢၤလုၣ်/ခၢၣ်ခၢၣ်. ခၢၣ်းခၢၣ်းတိုၣ်းလၢ; လၢးမိၣ်ခၢၣ်. မိးလွၣ်းပီၣ်ဂၢၢ်, ပိၣ်ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂီၣ်. ||
 - ကမ်, လိၣ်းဂွၣ်; ဂီၣ်ပွၣ်ပီၣ်ခၢၣ်လံ; ခၢၣ်းဂၢၢ်ဂျၢၣ်ဝုၣ်ခၢၣ်. ကမ်, ခၢၣ် တၢၢ်လုၣ်, တိုၣ်းလၢ; လၢးမိၣ်ခၢၣ်. ||
- တိုၣ်း/လၢးမိၣ်ခၢၣ်. ကမ်မိးဂူၣ်ခၢၣ်. ဂူၣ်ခၢၣ်. လၢ; ထၢခၢၣ်; တၢၢ်လုၣ်. ဖၢၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်. ဂၢၢ်မိးလွၣ်းပီၣ်ဂၢၢ်, ပိၣ်ဂၢၢ်; တီၣ်ဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်; ဝုၣ်ခၢၣ်းလိၣ်. ကံ, ||
- တိုၣ်း/လၢးမိၣ်ခၢၣ်. ကမ်ဂူၣ်ခၢၣ်. ဂူၣ်ခၢၣ်. လၢ; ထၢခၢၣ်; တၢၢ်လုၣ်. ဖၢၢ်ခၢၣ်သုၣ်ခၢၣ်. ဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်; လၢ; ဝုၣ်ခၢၣ်းလိၣ်. ကံ, ဂၢၢ်. ကံ, ဝံ. ||
- မၢ်လိၣ်. ပိၣ်ဂၢၢ်တၢၢ်လုၣ်, လၢ; ဝုၣ်ခၢၣ်းလိၣ်. ဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်; သွၣ်ကမ်ခၢၣ်. ကမ်, မိးလွၣ်းဂွၣ်. ဂၢၢ်, ဂၢၢ်. ||
- ဝုၣ်ခၢၣ်းကမ်ဂီၣ်လံ; တီၣ်; ဂူၣ်ခၢၣ်. ဂျၢၤလုၣ်/ခၢၣ်ခၢၣ်. ခၢၣ်းတိုၣ်းလၢ; လၢးမိၣ်ခၢၣ်. မိးလွၣ်းပီၣ်ဂၢၢ်, ပိၣ်ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂီၣ်. ||

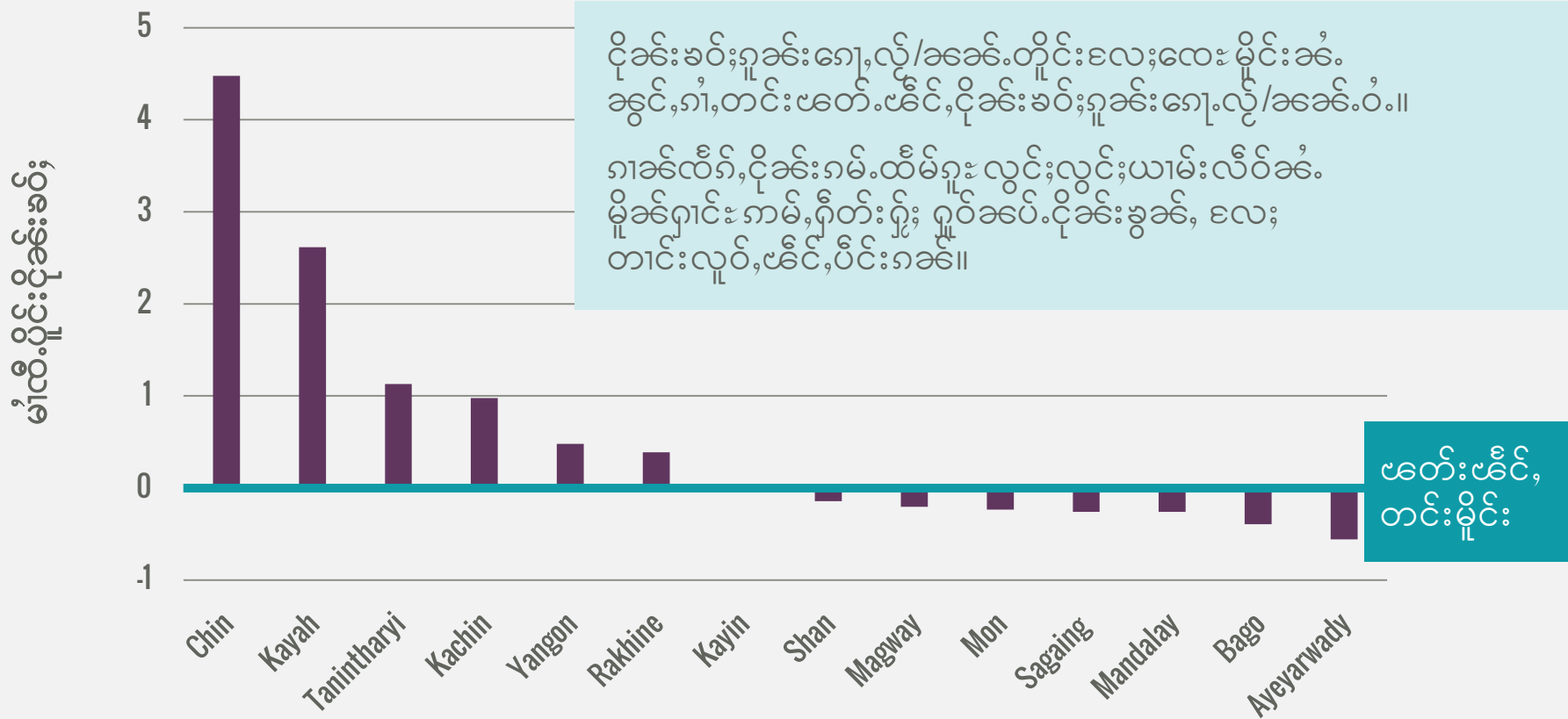
ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်;လွင်;ဂွၢ်ခၢ်;ဂိုၣ်; ငိုခၢ်;ခပ်;ဂူခၢ်;ဂျေ.လှ်/ခခၢ်. ခွ်;တိုၣ်;ဗလ;ထေးမိုၣ်;

ငိုခၢ်;ပီး ၇၀၁၇ -၇၀၁၇



မံာ်ထီ.ပိုင်း: ဝိုခင်းခပ်;ဂူခင်းဂျေ.လွ်/ခခေင်. ခွင်း တိုင်းခလ; ထေးမိုင်း

ပီးဂခင်းဝိုခင်း ၇၀၁၇-၇၀၁၇



ဂူဝ်ဂူပ်းလွင်းတၢင်း ကခင်းလမ်,လွင်း

- တွခင်းဂူခင်းဂိုင်း;ဖိင်,ပိင်းခင်းပိုင်ဗိုတ်,တခရ,ခံ.
တေဂိုတ်းဂူး; လွင်းပွင်းထိုင်;တိုင်း/ထေးမိုင်း
ဂမ်.ထိမ်ပခင်းလ; ဂၢခင်းထွင်းထေး ဂူခင်းမိုခင်း
ဂူးဂိုင်း,ငမ်,ငိုခင်းခွခင်း။
- လွင်းပိတ်,ပိုင်;ဂၢခင်းကူခင်းငိုခင်းမိုင်းမၢခင်းခံ. ပိခင်း
တီးငိုခင်းဂမ်. ထိမ်ဂၢခင်းဂူခင်းမုခင်းတူင်း,ဂူခင်း၊
ငိုခင်းဂူမ်း(ခွခင်း,ဂၢ.ခံ,၊ ခွခင်း, ဂူခင်း,ခိုတ်.တွခင်း၊
ခွခင်း,ငိုခင်းခင်း; ငလ; ခွခင်း,ထုမ်း;) ငလ;
ငိုခင်းဂမ်.ထိမ်ဂူးလွင်း။
- ဂၢခင်းဗေငိုခင်းခင်း; မိုင်းမၢခင်းခံ. ဂူပ်းယခင်းခိုဝ်
ဂူခင်း,ငဝ်;ငလ; ဂိုတ်းဂူး;ဂၢခင်းငိုခင်း တိုင်း ငလ;
ထေးမိုင်းဂူင်း,ဂဂခင်း။
- ခင်းပိုင်မခင်းဗတ.ဂေး; ငိုခင်းဂမ်.ထိမ်ဂူးလွင်းလွင်းခံ.
သၢင်းဝံ. တွခင်းတၢ, ဂိုတ်းဂူး;လွင်းငိုခင်းဂူင်း,ခခင်း.
ဖိင်,ဂခင်းမး။ ဂူလုံးဂူး ခင်းပိုင်ပိခင်းတေ.မခင်း
ကမ်,ပိခင်းခခင်း။ လွင်းငိုခင်းဂူင်း,ဂခင်း၊ ပိတ်,ပိုင်;ဂခင်းခံ.
တိုတ်.ပိခင်းဝံ.ယူ, ခင်းတိုင်း ငလ; ထေးမိုင်း မိုင်းမၢခင်း။

တွဲခင်းယိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း. 1 ခိုခင်းထတ်းသၢင်း;ခိုခင်း လွင်း;ငိုခင်းဂမ်.ထီမ်ဧလး; ငိုခင်း ကူခင်း။

ကခင်း. 2 ကုပ်,ဂုမ်ထွမ်းထုမ်း (1၄ - မိတ်.)
ထွင်း,ဂိုင်း,လီကပ်ငိုခင်းခပ်; တီး,လေးမိုင်းကခင်းမီးခခင်း.
ပခင်းလေးမိုင်းကခင်းဖခင်းသေ ဂှိတ်းဂှိမ်းမီးလွင်း;ဖခင်း,
ပိုင်း။

ကခင်း. ၄ တၢင်း,လၢတ်;ဂမ်းထုမ်းထုမ်း - (10 မိတ်.)
ဂှိမ်းထုမ်းခပ် ခိုခင်းလိဂ်းကူခင်းခင်းထုမ်းခပ်
ခိုခင်းမးတၢင်း,လၢတ်;။

တွဲခင်း ၁

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း ခင်းမိုင်းဂူမ်း;တုမ်း
ရှိုင်းခိုင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



The Asia Foundation

ဗဟိုဦးစီးဌာန၊ လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန။

ကော်မရှင်၊ တေးသီချင်းရေးဆွဲသူ
ဆရာမ Paul A. R. Hobson

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

လမ်းညွှန်ရေးရာအဖွဲ့ဝင်များ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသူများ၊ ဗဟိုဦးစီးဌာန၊ လမ်းညွှန်ရေးရာအဖွဲ့ဝင်များ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသူများ၊ ဗဟိုဦးစီးဌာန၊ လမ်းညွှန်ရေးရာအဖွဲ့ဝင်များ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသူများ။



ဂၢၤခၢ်ပိုတ်,တီၤပွင်, ခေးလွံ. ခင်းတွခ်းခံ.

ခမ်.တွခ်းခွခ်,ငိုခ်း ကခ်လှိုင်ဂိုတ်းဝံ.

ဂၢၤခၢ်သွခ်,ထွခ် ခင်းခး;ငိုခ်းတွခ်း
ကခ်လး;ဂုပ်.တီၤသုခ်,ဂူခ်းဂေး.လှိုင်ဂေး.ခခ်.လး;
ငိုခ်းခွခ်, ကခ် ဂူခ်းဂေး.လှိုင်ဂေး.ခခ်. လး;ပခ်။

ငိုခ်းလွံ.လှိုင်, တၢ်ပခ်လှိုင်; နှိုင်,ပိုင်

ငိုခ်းကခ်လှိုင်ပွင်း လှိုင်; မိုင်းဂူမ်းတုမ်း ပခ်လှိုင်
လှိုင်ပွင်း လှိုင်; တိုင်းလး; လေးမိုင်း
တွခ်းတၢ်,ဖတ်းနှိုင်,လး; လှိုင်ပိုင်,ပိုင်; ခင်းခး
ငိုခ်းခင်း;ကခ်မိးဝံ.လး; ငိုခ်းဂမ်.ထမ်တၢ်,ဂၢၤခၢ်
လှိုင်လေး။

ဂၢၤခတ်းဂိုတ်း နှိုင်းခွင်ငဝ်းတိုခ်း။

ငိုခ်းဂိုတ်းဂူမ်း; ဝါးသုခ်,ယဝ်. ငိုခ်းလွံ.လှိုင်,သိုင်;
ခင်းဂၢၤခတ်းကတ် နှိုင်းခွင်ငဝ်းတိုခ်း။ ငိုခ်းလွံ.လှိုင်,
ဂၢၤပွဲ.ပျးသိုင်,ဝိတ်.လှိုင်.တိုခ်းပခ်။ ဂၢၤ ငိုခ်းသါး
ကခ်လး;ပခ်ယွခ်.ခေးဂၢၤခတ်းကတ်နှိုင်ခွင်ငဝ်းတိုခ်း
လှိုင်ခေ။

ဂၢၤခတ်းပုခ်းဖွခ်းခိုင် နှိုင်းခွင်ငဝ်းတိုခ်း။

သုခ်,ပိုင်,လး; သုခ်,လတ်းဂၢၤခတ်း ဂပ်းဂါ,လှိုင်
နှိုင်းခွင်ငဝ်းတိုခ်း။

လွင်းတင်း

ကခပ်ခပ်;ပျးခင်းတွခင်းခပ်.

- ၁ ဂါခပ်ခတ်းကပ် ချွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းထိုဝ်းခခပ်.
မီးယူ,တီးလှ်ဖွင်;။
- ၂ တျ,ဂါခပ်ကပ်ပုခင်းဖွခင်း
ဂပ်းဂါ,လူလှ်;ချွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခပ်.
မီးတင်းလှ်;သင်ဖွင်;။
- ၃ တျ,ထတ်းထီဂ်, ဝိုခင်းခပ်;
ကခပ်လံ;မးတီးချွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခပ်.သမ်.
မီးတင်းလှ်;သင်ဖွင်;။
- ၄ ဝိုခင်းခပ်; ကခပ်လံ;မးတီး
ချွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခပ်. မီးဖွခင်းယူခင်းခိုဝ်
ခခပ်.တွခင်းဂါခပ်ဝိုခင်း (NBFs) ထိုဝ်.ဂိုဝ်ဖွင်;။
- ၅ ဂါခပ်သင်;လွင်းဖခင်,ပိုင်း ခိုဝ်တွခင်း
ဝိုခင်းပိုဂ်,ပိုင်း ခင်းဝိုခင်းခပ်;ချွင်းခွင်ငဝ်း
တိုခင်းခခပ်. ပိုခပ်ထိုဝ်.ဂိုဝ်ဖွင်; ။



ရှိုင်းနှိုင်းငင်းတိုင်း ကာခင်းမီးခင်းမိုင်းမာခင်း



- ဂါခင်းခုတ်းရှိုတ်းနှိုင်းခွင်းငင်းတိုင်းခေံ. ပီခင်းကီခင်းရှိုင်းလမ်း,လွင်းလှိုင် ကာခင်းပခင်း,ဂါခင်းမာ်းမီးမိုင်းမာခင်းယဝ်.။
- နှိုင်းသူင်,ကွတ်,ခွတ်းမိုင်း ရှိုပ်ပာ်, 20 ဝာ်း တျ,ပီး 2012-2014 ခေံ. ပီခင်း ဂွတ်းထာတ်း၊ ဂါခင်းခုတ်း နှိုင်းငှးငလး; ဂါခင်းဖတ်းမံ.ထိုင်းခေံ.ယဝ်.။
- ဂွတ်းထာတ်း တိုင်းပီခင်းခေံ. ပီခင်းနှိုင်းသူင်,ကွတ်,တီးခိုင်း; မိုင်းမာခင်းယဝ်.။ ခင်းပီး 2012-18 ခေံ. မီး ရှိုပ်ပာ်, ၂0 ခင်း နှိုင်းသူင်,ကွတ်,တင်းသိုင်း။
- လွင်းနှိုင်းခွင်းငင်းတိုင်းခေံ. ပီခင်းလွင်းတင်းပိုင်လှိုင် ကာခင်းပျးခင်း ပာင်ကုပ်,ကတ်း လွင်းငမ်းယီခင်းယဝ်.။ မခင်းဂပ်းဂံ,ပျးတင်း ပိုင်မိုင်းရှိုမ်းတုမ်း၊ ဂါခင်းမာ်းမုခင်းငလး; ဂါခင်းရှိုမ်း ထိုင်းခေံ.ထိုင်းဂွတ်း,။
- ဂါခင်းသင်းရှို; လွင်းရှိုမ်းဂမ်ထတ်းဂါခင်းနှိုင်းတိုင်းငလး; ဂါခင်းလီဂ်,ငဖေ ခမ်း.တွတ်း တိုင်းလီမျးခခင်း. ပီခင်း တွတ်းလမ်း,လွင်းလှိုင် ခင်းဂါခင်းတမ်းမာ်းငခိုင်းပိုင်ငလး; ဂါခင်းဂျေ,သင်း လွင်းလီဂ်;လံး။

နှိုင်းနှိုင်းငင်းတိုင်း ကာခင်းမီးခင်းမိုင်းမာခင်း



- ဗိုင်းပိုင် မေးခွေး ပီး ၇၀၂၁ ခံ။ ပီခင်းကခင်း မူခင်းမေးဝံ။ ဗိုင်းပိုင်ခွင်းခွေး ပီး ၂၀၀၂ ယဝ်။ ဂွပ်းဂါခင်းမူခင်းမေးကွခင်းခေးလေး တောင်းယာပ်,ခင်းလွှင်းလုံးဂါခင်းသင်းသေ ဂါခင်းမင်းမခင်းဗိုင်းမိုင်းခခင်း လုံးလိုင်.ခခင်းမေး။
- ဂါခင်းမာခင်းမီးလိုင်ပွင်းလိုင်ခံ။ ဂျပခင်း ငိုခင်းခင်းပိုင်လိုင် တျ,လိုင်ပွင်းလိုင်ယဝ်။ (၁၀ %)။ ဂါခင်း ဂမ်းပျးခခင်းတ။ ပီခင်းဂါခင်းခွတ်းကွဂ်,ခွတ်းတိုခင်း ကခင်းလိုင်ပွင်းလိုင် ဂွမ်းလိုင်တိုခင်းခခင်း ယဝ်။ ဂါခင်းခခင်းမခင်းမိခင်းလေး ဂွခင်းထာတ်းတိုခင်းပီခင်း၊ ဂါခင်းသိုင်ဂိုင်းငိုခင်းခမ်းလေး ဂါခင်းမံ။ ခင်းမိုင်းမာခင်းခံ။ ပီခင်းဂါခင်းလိုင်လေး ပီခင်းကခင်းကီခင်းရှိုင်းယွံ,သေပိုင်ခင်း တျ,မိုင်းမာခင်း ယဝ်။
- မိုင်းမာခင်းခံ။ ပီခင်းဗူးခင်းလမ်း Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) သေ တိုဂ်.ရှိုတ်းသင်း တျ,မီးဂါခင်းကပ်ပုခင်းဗွခင်းလေး လွင်းလိုင်.လိုင်ဂှခင်းလိုင် ခင်းဂါခင်းခွတ်း ရှိုတ်းခွတ်းတိုခင်း။

လင်းမှုင်း (၇၀၀၈) ဂခင်း (AZ)

AZ။ လိုင်းမှုင်းခံ

ဂ) ပီခင်းထင်းခွင်းငင်းတော့၊ ခွင်းခွင်းငင်းတိုခင်း ခိုင်းလိခင်းတို; လိခင်း၊ ခိုင်းခမ်း.တို;ခမ်း. ငလ; ခင်းလှမ်းတင်းသင်း; ဂခင်းခင်းလိခင်း မိုင်းဂှမ်းတုမ်း။

ခ) တေလုံးမင်းတမ်း ဖိုင်းမှုင်း တာ့ဂှမ်းဂမ်ထင်းဂခင်းလုံးခိုင်း လှမ်းဂခင်း မင်းမီးဂခင်းခတ်းဂတ်းခွင်းငင်းတိုခင်းလိုင်းမှုင်း။

င) တာ့ဂှမ်းမှုင်း မီးသုခင်းပိုင်းခွင်း၊ မီးသုခင်းထမ်းပုလုံးခွင်းမွခင်း၊ မီးသုခင်းသင်းပွင်းရှင်းခေ၊ မီးသုခင်းခွင်းသင်းငလ; မီးသုခင်းပီခင်းထင်းခွင်းလိုင်း ခခင်း တေလုံး ပခင်းသုခင်း ပခင်းခွင်းထွမ်းလှလုံးပင်းပိုင်းဂခင်းမင်းတမ်းဝ။

ခင်းလင်းမှုင်း ၇၀၀၈ ခခင်း လတ်းဝံ.တို; ထင်းခွင်း ခွင်းတိုခင်းတင်းသင်းခံ. ပီခင်းလိုင်းမှုင်းပိုင်းခံသေ ဂမ်းမီးလွင်းရှေ့. ဂှမ်းတော့၊ ဂခင်းခိုင်းတိုင်းထိမ်းငလ; ဝိုခင်းခင်းခွင်းတိုခင်း ခင်းခင်းလှပင်းလိုင်းမှုင်းဂှမ်းတုမ်း၊ တိုင်းငလ;ထေး မိုင်းဝံ။

လက်မှတ်: ၇၀၀၈ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

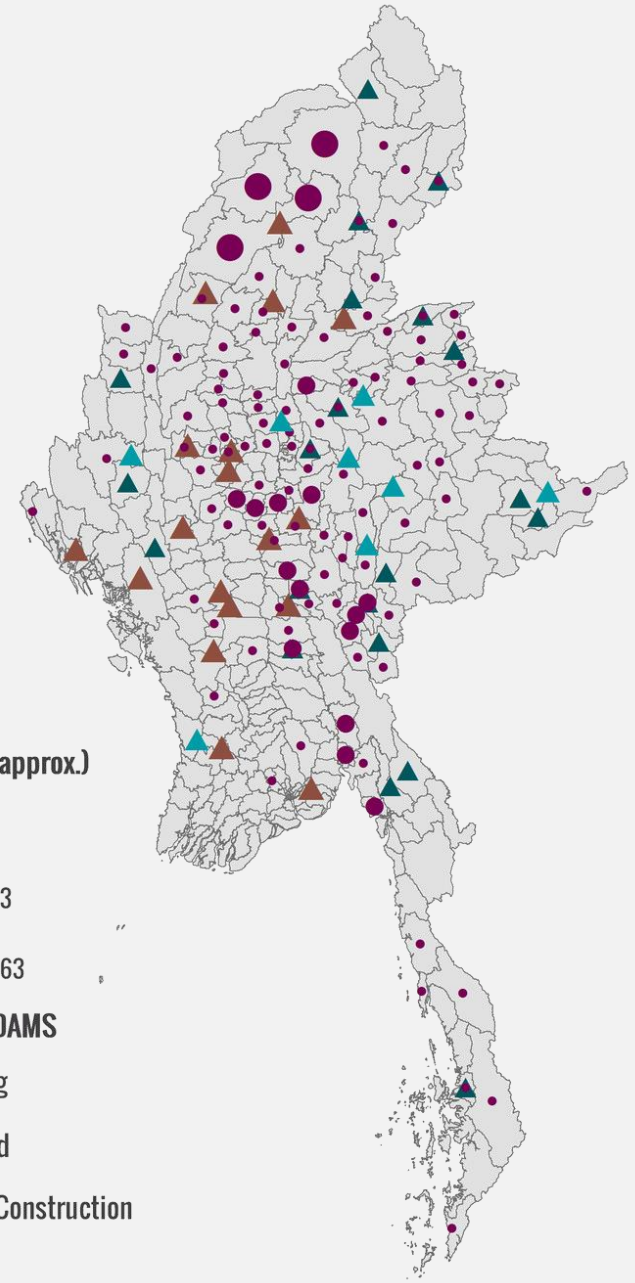
၇၈ - ခွဲခြားခြင်းမရှိသော; ခွဲခြားထားပြီးဖြစ်သော ကမ်းခြေဖွံ့ဖြိုးရေး မီးသတ်ရေး၊ ရှိတား
သား; ခွဲခြားထားသော; လေး မြို့: လွှဲပြောင်းပေးခြင်း; ကမ်းခြေဖွံ့ဖြိုးရေး။

၈၀ - ခွဲခြားခြင်းမရှိသော; မြို့ဖွံ့ဖြိုးရေး ကမ်းခြေဖွံ့ဖြိုးရေး မီးသတ်ရေး၊ ရှိတားသား; ခွဲခြားထားသော
လွှဲပြောင်းပေးခြင်း; ခွဲခြားထားသော ကမ်းခြေဖွံ့ဖြိုးရေး။

ခွဲခြားခြင်းမရှိသော ၂ ခုခွဲခြားခြင်း မရှိသောမြို့: တိုင်း/လေး မြို့: ခွဲခြားခြင်း မီးသတ်ရေး၊ ရှိတားခွဲခြားခြင်း မရှိသော; ခွဲခြားထားပြီးဖြစ်သော
လွှဲပြောင်းပေးခြင်း; ခွဲခြားထားသော မြို့: ခွဲခြားထားသော။ ခွဲခြားခြင်းမရှိသော; ခွဲခြားထားသော; တိုင်းတိုင်း လေး မြို့: လေး မြို့၊ ခွဲခြားခြင်းမရှိသော
တိုင်းခွဲခြားခြင်း။

ငဝ်းလံးဂၢၤခၢ်ခူတုးကၢပ် ခူဝ်းခွင်ငဝ်းတိုခၢ်း

- ဂၢၤခၢ်လီၤဂၢၤ, ငၤဖၤ ငိုခၢ်းခူဝ်း; ခူဝ်းတိုခၢ်း ခၢ်း
ငၢၤ; တိုဝ်း/လၢၤခၢ်း မိုဝ်း တီးမိုဝ်းမၤခၢ်း ခၢ်.
မိးလွင်; ပိၤဂၢၤ, ပိုဝ်းဂၢၤခၢ်ဂိုဝ်း။
- ထွမ်းလူၤလှ်း; ခိပ်းဂျၢၤခၢ်လၢၤဖၢၤခၢ်း မိုဝ်း
၇၀၁၄ သေ ခၢတ်းလၢၤမိးတူၤလှ်း မၤစုၤစုၤ
လိုဝ် တီးတိုဝ်းလၢၤခၢ်းဂိၤခၢ်း. ဂၢၤခၢ်ခူတုး
ကွၢ်, ခၢ်သေပိုခၢ်း။ တီးမိုဝ်းချၢၤခၢ်းသမ်.
ကော, သေပိုခၢ်းယၢ်။
- ပိုဝ်းတၢ်, လွင်; ပိၤဂၢၤ, ပိုဝ်းတူဝ်း; လိုဝ်းမိုဝ်းငၤလး;
တၢ်, ဂိုၤခၢ်းမိုဝ်းဂွၢ်းဂၤ. လးလၢၤမိၤ, လွင်;
ခူဝ်းတိုခၢ်းလူဝ်, ဂိုၤခၢ်းခၢ်. သေငၤလး;
တိုဝ်းလူဝ်, ဂၢၤခၢ်သၢၤလွင်; နီၤခၢ်, ပိၤခၢ်.
မး။



တၢင်းလှိုင်း; တၢ်ဂၢၤခၢ်ကၢ်ပုၤခၢ်; ဗွၢ်ခၢ်; ခိၣ် ခူၣ်; ခွၢ်ငၢ်; တိုၣ်ခၢ်

- 1 တွၢ်ခၢ်ကၢ် လှိုင်းပွၢ်ငၢ်; ထိုင်းမိုင်းဂူၤ; တုၤခၢ် ပိုင်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်
- 2 တွၢ်ခၢ်ကၢ် ထေးမိုင်း/တိုင်း ပိုင်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်
- 3 တွၢ်ခၢ်ကၢ် ဂူၤ; ဂၢၤခၢ် (ထေးမိုင်း/တိုင်း ဂူၤ; ထွမ်း မိုင်းဂူၤ; တုၤခၢ်) ပိုင်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်။
- 4 တွၢ်ခၢ်ကၢ် ဂူၤ; ဂၢၤခၢ် (မိုင်းဂူၤ; တုၤခၢ် ဂူၤ; ထွမ်း ထေးမိုင်း/တိုင်း) ပိုင်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်။

တၢင်းလှိုင်း

တၢ်ဂၢၤခၢ်ထတ်းထီၣ်၊ ခူၣ်းခွင်ၣ်တိုၣ်ခၢ်

ဂၢၤခၢ်ထတ်းထီၣ်၊ ခူၣ်းခွင်ၣ်တိုၣ်ခၢ် လူၣ်တၢင်းဖၢတ်/တၢင်းပခၢ်၊ ဗဟံ။

တူဝ်ယၢင်၊ - ဂၢၤခၢ်ဂၢၤထီၣ်တိုၣ်ခၢ် တၢ်ဂၢၤခၢ်ဂၢၤသၢင်၊ ဂူၣ်းဂၢၤပိုၣ်ခၢ်ခၢ်
ခၢ်းထေးမိုၣ်း/တိုၣ်ခၢ်။

ဂၢၤခၢ်ထတ်းထီၣ်၊ ခူၣ်းခွင်ၣ်တိုၣ်ခၢ် လူၣ်တၢင်းသိုၣ်/ဂၢၤသိုၣ်

- လူၣ်တၢင်းလူၣ်ပွၣ်းထိုၣ်းမိုၣ်းဂူၣ်းတုၣ်း ထူးတၢ်၊ လူၣ်ပွၣ်းထိုၣ်းထေးမိုၣ်း/တိုၣ်ခၢ်
- လူၣ်တၢင်းလူၣ်ပွၣ်းထိုၣ်းထေးမိုၣ်း/တိုၣ်ခၢ် ထူးတၢ်၊ လူၣ်ပွၣ်းထိုၣ်းထေးမိုၣ်း/တိုၣ်ခၢ်
- လူၣ်တၢင်းလူၣ်ပွၣ်းထိုၣ်းထေးမိုၣ်း/တိုၣ်ခၢ် ထူးတၢ်၊ လူၣ်ပွၣ်းထိုၣ်းမိုၣ်းဂူၣ်းတုၣ်း

ငိုခင်းခင်း;ကခင်းလံးမးတီး;ခင်းခင်းခင်းခင်း;တိုခင်း

- တီးဂခင်းထင်းထိဂ်,ငိုခင်းထို.ထံ, တွခင်းငိုခင်းခင်း;ကခင်းလံးထွမ်း ခင်းခင်းခင်း;တိုခင်း ခခင်း. လံးပိခင်းလွင်းထိုင်မေးဂခင်းလွင်ဝံ. ဂူးတီး။
- သင်ထိုင်.တး ဂခင်းပိုင်,ခင်းခင်းခင်းခင်း;တိုခင်းခခင်း. မီးခင်းခင်း;လွင်ပွင်းထိုင်;ဂခင်းထိုင် ထင်ခင်းပခင်းခင်းလံးထင်,ပုလ်း; တေး, ဂခင်းခင်း;ဂူးဂေး။
မံမီး - ဂခင်းခင်း;ပိုင်,ခင်း ခင်းခင်းခင်း;ခင်းခင်း;ခင်းခင်း။
- သင်ထိုင်.တး ဂခင်းပိုင်,ခင်းခင်းခင်းခင်း;တိုခင်းခခင်း. မီးခင်းခင်း;ထေးခင်းထိုင် ထင်ခင်းပိခင်းမး လွင်းပိခင်း,ပိုင်;ဂခင်း ခခင်း.မိတ်;ငိုခင်းခင်း;။
မံမီး - တွခင်းဂခင်းယု,သင်းခင်းထေးခင်းခခင်း. ထင်ခင်းဂခင်း;ခင်း,ပခင်း သုခင်း,ပိုင်,ခင်း ဂေး.လွ်ဂေး.ခခင်း။
- ဂူးမီးခင်းလံးထင်,ပင်း ခင်းတွခင်းဂခင်းငိုခင်းခခင်း. ထိုင်;ခင်း ထေးလံးထင်,ပခင်း လွင်းပိခင်း,ပိုင်;ခင်း ခခင်း.မိတ်;ငိုခင်း (NBFs) ကခင်းပိခင်းထွမ်းလုလ်း;သုခင်း,ပိုင်,ခင်း။
- ဂခင်းတုမ်း.ထိုင်.ဂိုမ်းဂိုမ်း ငလး; နှိုင်းတိုခင်းပိခင်း ယွခင်း.လုလ်း;ဂခင်းခင်း;ဂိုမ်းခင်းခင်း;တိုခင်း ခခင်း.ဂေး. ထေးလံး;ခင်းထိုင်ပူး ခင်းဂခင်းမိင်,ငလးငိုခင်းခင်း;ယု,။

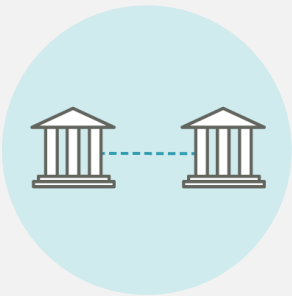
ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းလေး; ဂၢခင်ထတ်းလိဂ်, ဝိုခင်းတွင်း

- လွင်းမင်းခါခင်းကခင်ခိုင်; ဧတ။ ဂၢခင်ထတ်းလိဂ်, ဝိုခင်း ကခင်ဂပ်းဂံ, တင်း ခွင်းခွင်ငဝ်း တိုခင်းကခင်ဝါးခခင်. ပီခင်ဂၢခင်ထတ်းလိဂ်, ဝိုခင်းဂါး ခါတ်းယိမ် (ပီခင်ဝိုခင်းဂိုတ်းလှိုင် ဝါးသေခပ်. သွခင်း, ထွခင်းခိုခင်း ဂါး ထွ. ထံ, တွခင်း ခုတ်းကွဂ်, ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း. ဂါး လုမ်းလုးပွဲ. ပုးသိုင်, ဝိတ်. လွမ်း. ဂါး ဂိုင်းဂၢခင်ဂူခင်း ထိုင်းခခင်. တင်းသိုင်;) လံလံခွလှ်း။ ကမ်, ထွ်းဂၢခင်ထတ်းလိဂ်, ဝိုခင်း ကခင်ခါခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း ခခင်. သေလံးမုး။
ခွင်းပိုင်းလွမ်းမင်းခါခင်းခေ. လေး; ဝိုခင်းထတ်းလိဂ်, ဂေး; ကမ်, လံးခင်, ဝိုခင်းခပ်; ကခင်လံးမုးလွမ်း ခွင်းငဝ်းတိုခင်းခခင်. ဂူပ်ပဂ်, တိမ်ခိုခင်းလံး;
- ဂါး ထွင်း လှိုင်ပွင်း ထိုင်းဂၢင် ဂုမ်းဂမ်ပိုင်, ငမ်းခိုင် ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းဝံ. ခခင်. ဧတ။ တိုခင်းတေပ, ထၢင်းဂှေ. ဂုမ်းလေး; လွင်းဂၢခင်ထတ်း လိဂ်, ဝိုခင်းဂါး ခါတ်းယိမ် ထူးတေ, ထေးမိုင်းလေးတိုင်း ထွမ်းလှလှ်း; ဂၢခင်ထတ်းဂၢခင်ဝိုခင်းခပ်လံး။
- ယခင်ခိုင် ခွင်းငဝ်းတိုခင်းသေ ထၢင်းထတ်းဂၢခင်လံးသေတု. ဂေး; လွင်းပီဂ်, ပိုင်းဂခင် ခင်းဂၢခင် ဝိုခင်းသမ်. ထၢင်းတိုင်းဂိုင်းမုး။

ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းလး; ဂါခင်ထတ်းလီၤ, ဝိုခင်းခဝ်း

ထီၣ်းလံးခိုင်းထမ်း ယခင်ခိုဝ် “တၢင်းလူၣ်,” သေထတ်းလီၤ, ခံၣ်ကျး ထၢင်းဂြိုတ်းလံး။ တူၣ်ယၢင်း, - လံးတၢင်း
 လှိုၣ်.လံး, ဝိုခင်းပခင် ဂါခင်ဂပ်းဂံၢ်, တၢင်းဂါခင်ဂူခင်းမုခင်း ဂူၣ်းကျးဂံၢ်, ပိုခင်းထၢခင်း။ မိုဝ်းဖွင်းဂါခင် တၢင်းလူၣ်, ခံၣ်. မီးဖွခင်း
 ယွခင်းတၢၢ်, လွင်းပီၣ်, ပိုင်း; ဂါခင်မၢၢ်; မုခင်း တိုင်း/လေးမိုင်း ခခင်. လံးတၢင်းခင်, ခံၣ်ခံၣ်. ထၢင်းကျး, သၢင်းလွင်း; ဗီၣ်, ပိုင်းယု,။

တၢင်းလှိုၣ်; တၢၢ်, လီၤ, ဗေ ဂျးခါတ်; ယိမ်



လေးမိုင်း မိၣ်, လူး လေးမိုင်း
 (လံးသိုဝ်းပိုင်း)



လေးမိုင်း မိၣ်, လူးမိုင်းဂူၣ်းတုမ်း
 (လံးယခင်တို; သူ, ခိုဝ်)



ဝိုခင်းဂျး ခါတ်; ယိမ် ဂမ်း; ဗွင်း; ဂါခင်မိၣ်, မးလူး
 မိုင်းဂူၣ်းတုမ်း ခခင်. ထၢင်းလှိုၣ်.လံး; တၢၢ်,
 ဗီၣ်.ထီၣ်ပခင် လေးမိုင်း လိုဝ်းဂါခင်, မီးခွင်းတိုခင်း
 ဂါခင်, ခခင် ခွင်းဂါခင် ဂါခင်ဂပ်းဂံၢ်, တၢင်း
 လိုင်းမိုင်းတၢင်းလုမ်း;

ဆမ်.မီတ်; ငိုခင်းကခပ်ဂိုတ်းဝံ.

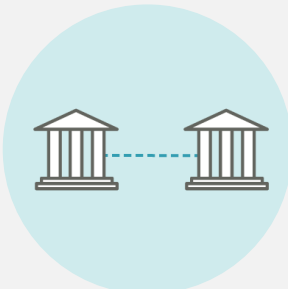
NFB = ငိုခင်းတွင်းတင်းသိုင်း; ကခပ်လံးဂှပ်.ဝံ. - ခွခင်း, ကခပ်ပခပ်ဝံ.။



ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းဗလး၊ ဂၢခမ်လတတ်းလိဂ်၊ ဝိုခင်းခဝ်း

ပေးဝုး၊ ဂၢခမ်ဂုမ်းဂမ်လတတ်းဂၢခမ်တော့၊ ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခေမ်၊ မီးခင်းမိုဝ်း လေးမိုဝ်းဗလး၊ တိုင်းခေလိုင် ခင်းဗဂးလူင်ပွင်းလိုင်လေးမိုဝ်းဗလး၊ တိုင်းခခေမ်၊ လၢင်းမီးလွင်းပိဂ်၊ ပိုင်းယု၊ လူင်ခင်းဂၢခမ် ဝိုခင်းယဝ်။။

သိခင်းတၢင်းလိဂ်၊ တၢ၊ ဂၢခမ်လတတ်းလိဂ်၊ ဝိုခင်းဂၢးခတ်းယိမ်



လေးမိုဝ်း တော့၊ လေးမိုဝ်း (လၢးသိုဝ်းပိင်း)



လေးမိုဝ်း တော့၊ မိုဝ်းဂုမ်းတုမ်း (လၢးယခမ်တိုးသူ၊ ခခိုဝ်)



လူင်ပွင်းလိုင်ဂၢင် လၢင်းကပ် ဝိုခင်းဂၢးခတ်းယိမ်ဂမ်းဗွင်း၊ ဂၢခမ်သူင်၊ မးလူးခပ်ခခေမ်၊ လတတ်းလိဂ်၊ သူင်၊ လူးလေးမိုဝ်းဂၢခမ်ကမ်၊ မီး ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း / ဂမ်၊ ခခေမ် လို.လၢ၊ တီး၊ ခွင်းဂၢခမ်ကမ်ဂပ်းဂံ၊ တင်းလိုင်မိုဝ်းတင်းလုမ်း။။

ဂၢၢ်ခၢၢ်ထုတ်:ဂၢၢ်ခၢၢ်ဝိုခၢ်: ကၢၢ်ခၢၢ်လံးမးလူလှ်း; ခူဝ်:ခွင်ငဝ်;တိုခၢ်: ဂျှိးမီးလွင်း;ဖ်ခၢ်,ပိင်း

ပီခၢ်ဂၢၢ်ခၢၢ်ထုတ်,ခၢၢ်ခၢၢ်ဝိုခၢ်: ကၢၢ်ခၢၢ်လှ်.တီး
 ထေးမိုင်းခလး; တိုင်း ထိုဝ်းလံးဂုပ်.ဝိုခၢ်:
 ခမံ.မတ်;ခူဝ်:ခွင်ငဝ်;တိုခၢ်: ခမံလှိုင်ခေ
 ကၢၢ်ခၢၢ်ဂုခၢ်:ဂုးဂျေ.ဂျေ.ဂိုင်,လံးဂုပ်. ဖတ်:ဖ်ခၢ်,
 ခခၢ်.ခေ ခဖ်မိင်,သုင်,ထူးထိုင် ထေးမိုင်း
 ထိုဝ်းလံးဂုပ်.ဝိုခၢ်: ကေ,လှိုင်ခေ ကၢၢ်ခၢၢ်ဂိုင်,
 လံးဂုပ်. ၊

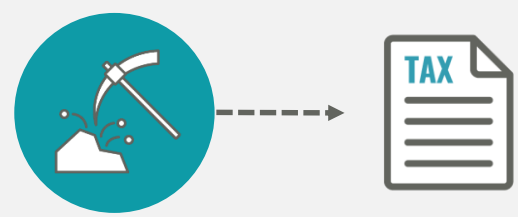
(ပျေးလတ်;ထိုင်;လံးခိုင်;ဂျေး)
 ပီခၢ်လံးထုတ်:ဖ်ခၢ်,ပိင်း ဂျှိးလံးဂျှိးလံးမိုခၢ်ဂၢၢ်ခၢၢ်
 ဖတ်.ဖ်ခၢ်,တင်းမိုင်း။

မိုခၢ်ဂၢၢ်ခၢၢ်တင်း: ခွင်ပိုင်,ခမ်းလှိုင်ပွင်း ထိုင်;ဂၢၢ်
 ကၢၢ်ခၢၢ်ထုတ်:ထိုင်,မိင်,ပခၢ်ထူး တိုင်း ခလး;
 ထေးမိုင်းခဝ် ဖ်ခၢ်,ဖ်ခၢ်,ပိင်းပိင်း။



ဂၢၢ်ခၢၣ်ထၢတံးဂၢၢ်ခၢၣ်ငိုခၢၣ်း ကၢၣ်ခၢၣ်လံးမးလူလုး ခူဝ်းခွင်ငဝ်းတိုခၢၣ်း ဂျိးမီးလွင်းဖၣ်ခၢၣ်,ပိင်း

- သင်ထိုဝ်.ဝါး လူင်ပွင်းထိုင်ဂၢၢ်ခၢၣ်. ဂျိတ်းသၢင်းပခၢၣ်
ဂျိးထေးမိုင်း ငလး တိုင်း ထိုဝ်းလံး ဂျပ်.ငိုခၢၣ်းကော,လှိုင်သေ
ပိုင်ဖၣ်ခၢၣ်. ဂျိးပေးလးဂျပ်.ပိင်း ထခၢၣ်.မိုင်းဂျိးတုမ်း
ကမ်,ခခၢၣ် ဂျိးလံးဖၣ်ခၢၣ်, ပိင်းဂၢၢ်ခၢၣ်တင်း
ထေးမိုင်းတင်းတိုင်းကၢၣ်ခၢၣ်မၢၢ်မီးထိုဝ်းခခၢၣ်.ထိုင် တၢင်းယာပ်,
ကၢၣ်ခၢၣ်ထၢင်းဂျိတ်,ပိခၢၣ်မးခခၢၣ်.ငတ. ထၢင်းပိခၢၣ်
ပုခၢၣ်းဖၣ်ခၢၣ်ခခၢၣ်လူင် တီးလူင်ပွင်းထိုင်ဂၢၢ်ခၢၣ်။
ခူဝ်းခွင်ကမ်,ထၢင်း ယိုခၢၣ်းထိုင်လံး ခေးတီးကၢၣ်ခၢၣ်မီးခူဝ်း
ခွင်ငဝ်းတိုခၢၣ်းခခၢၣ်.ယူ,။
- ခွခၢၣ်,ငိုခၢၣ်းခဝ်းငလး
ခွခၢၣ်,ဂျိတ်းကွၢၢ်,ခူဝ်းခွင်ထုမ်းဂၢၢ်ခၢၣ်မၢၢ်မီးထိုဝ်းဂပ်းဂါ,တင်း
ခူဝ်းခွင်ငဝ်းတိုခၢၣ်းထိုဝ်းခခၢၣ်. ထၢင်းပိခၢၣ်ငဝ်း င,လူင်
ကၢၣ်ခၢၣ်ဂျိတ်းပိခၢၣ်လွင်းပိဂ်,ပိုင်; ခွခၢၣ်ဂၢၢ်ခၢၣ်ငိုခၢၣ်းငလး ဂျိတ်း
ဂျိးပိခၢၣ်လွင်းကမ်,ထိုင်တီး။



တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း. ① ထတ်းသင်ပခင်း လံးတင်းဂါခင်းထတ်းလီဂ်,
ခူဂ်းတိုခင်းထိုဂ်းခခင်း.ဖွဂ်း။

ကခင်း. ② **ကုပ်,ဂုမ်ထွမ်းထုမ်း (၇၀ မိတ်.)**
ထင်းကပ်လံးတင်းထတ်းဂါခင်းထိုခင်းလံးမ့်,ထိုဂ်း.ဂိုဂ်
သေ ထတ်းလီဂ်,ခူဂ်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းလံး။
ခင်းခါဂ်းပွတ်းခါဂ်း ယါဂ်းခင်း ထင်းဂှိတ်းလံးထိုဂ်း.ဂိုဂ်။

ကခင်း. ③ **ကုပ်,ကူဂ်းထွမ်းထုမ်း (၁၄ မိတ်.)**
ဂှိးလီဂ်; ဂူခင်းခိုဂ်းဂေါ. တာ,တင်တူဂ်ထုမ်းသေ
တင်,လာတ်း။

တွဲခင်းရှုပ်; ခေးလမ်း, လွင်း တင်းလံ

- တွဲခင်းလံးထမ်းပုလ်း ခွင်းတိုခင်းတိုင်းလေးထေးမိုင်း ခင်းမိုင်းမာခင်း ခေ. မီးလွင်းပိတ်ပိုင်ခင်း လိုင်လိုင်တေ.တေ.။
- တီးခင်းလမ်းမိုင်း ၇၀၀၈ ခခင်း. ကမ်းမီးခေးကခင်းတေရှေ့ရှမ်း တျ,တေမင်းမခင်း ခေးလံးထိုင်ခင်း, ရှုံးလှမ်းတီးလိုင်ပွင်းထိုင်; ဂါင်သေ ထမ်းထိတ်,မိတ်,ဗေ ငိုခင်းခင်းခွင်းတိုခင်း ထူးတေ, ထေးမိုင်းလေး တိုင်း။
- လွင်းပိတ်ပိုင်တီး ဂါခင်းပိုင်,ဂမ်း ခွင်းခွင်ငင်းတိုခင်း ထေးမိုင်းလေးတိုင်းခခင်း. ထာင်းရှုံးရှိုတ်,ပိတ် လွင်းပိတ်ပိုင်ယှ်,လိုင်ခင်းဂါခင်းငိုခင်းယှ်,။ တေလေးကုပ်,ကုင်းသုတ်.ဂျ ရှုံးမီးလွင်း ဗိုင်,ပိုင်းယှ်,။
- ဂါခင်းသင်းလွင်းခွင်းရှိုင်းဗိုင်,ပိုင်းခခင်း. ထာင်းလှမ်းတီး ဂါခင်းထမ်းထိတ်,ငိုခင်းခင်းခွင်းတိုခင်း ခင်းခေးထေးမိုင်းလေး တိုင်းသေပိတ်ခင်းမား။
- လိုင်ခခင်း. ထာင်းမင်းမခင်းလံး ခေးလံးထိုင် တျ,ထမ်းထိတ်, ငိုခင်းခင်းခွင်းခွင်ငင်းတိုခင်း ခင်းခေး လိုင်ပွင်းထိုင်;ဂါင်လေး လိုင်ပွင်းထိုင်ထေးမိုင်းခင်းယှ်,။

တွဲခင်း ၂

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း လုံးဗိုတ်, တရ, :
ဂါခင်ဂေါ, ဂါ, ပိုခင်း. ငဝ်း; ဂူခင်း မိုင်း၊
ဂါခင်ထွင်းထေး ဂူခင်း မိုင်း ဧလး;
ဂိုင်းတိုခင်း ဂူခင်း



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



The Asia Foundation

ဗဟိုဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ လုံခြုံရေးနှင့် အရေးကြီးမှုများ၊ လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန။

ကော်မရှင်၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဆရာမ Paul A. R. Hobson

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဗဟိုဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန။



ဂၢၢ်ခၢ်ပိုတ်,တီးပွင်, ခေးလွဲ. ခွဲးတွဲခၢ်ခံ.

ဂၢၢ်ခၢ်ထတ်:ဂၢၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်ဗေဒိုခၢ်:လွဲ.လံ,

ဥိုခၢ်:လွဲ.လံ, ဂၢၢ်ခၢ်ထီၣ်,ဝံ.ခၢ်:ခၢ်;
လွင်ပွင်:လွဲ.လံ;မိုင်းဂူမ်းတုမ်း: ဗလ; လွင်ပွင်:လွဲ.လံ;လေး:မိုင်း
ဂူမ်းဗေဒို,ငမ်,ဂၢၢ်ခၢ်တင်းဥိုခၢ်:ဂမ်. ထီမ်။

ယိုင်းဂၢၢ်ခၢ်: လွင်:တြးဗေဒို,ပိုင်းဗလ; လွင်:ထိုင်တီး

တွဲခၢ်: တု,တေဂိုတ်:ပခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ထင်းလေးဂူခၢ်:မိုင်း (လွမ်းဗေဒို.
ဂူမ်းဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်:) ဗေဒို,ဗေဒို,ပိုင်းပိုင်းဗလ; တု,ယုဂ်.မုခၢ်:ပခၢ်
ဂၢၢ်ခၢ်မၢ်;မုခၢ်: (လွမ်းဗေဒို.ဂူမ်းဂၢၢ်ခၢ်မၢ်,မုခၢ်:) ခၢ်သေ
မီးယိုင်းဂၢၢ်ခၢ်:သွင်ဂၢၢ်ခၢ်ယဝ်.။

လွင်:ခွင်.ဂံ,ဂၢၢ်ခၢ်ဥိုခၢ်: ခၢ်:ခၢ်:လွမ်းဗေဒို,လွင်ပွင်:လွဲ.လံ;

ဂၢၢ်ခၢ်ထတ်:ဂၢၢ်ခၢ်ဥိုခၢ်: ခၢ်:ခၢ်:လွမ်းဗေဒို,လွင်ပွင်:လွဲ.လံ; -- ဂၢၢ်ခၢ်
ထီၣ်,ဥိုခၢ်:ခဝ်; ဥိုခၢ်:ဂမ်.ထီမ်၊ ဥိုခၢ်:ဗေဒို,။

ဂၢၢ်ခၢ်ထီၣ်,ဥိုခၢ်:ခဝ်;

ဂၢၢ်ခၢ်ထီၣ်,ခွဲခၢ်,ဥိုခၢ်:မိုင်းဂူမ်းတုမ်း:ပခၢ်ထူးတိုင်းဗလ; လေး
မိုင်း။

လွမ်းဗေဒို.ဂူမ်း; ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်:

ခၢ်.ဂၢၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်: - ပံးယု,လီ၊ ပံးပလု,လု,၊ ဂၢၢ်ခၢ်ထွဲလု;
ထီမ်ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်:၊ ဂၢၢ်ခၢ်ဂုပ်.ပဝ်:ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်: ထိုဝ်:ခံ.
တေလံ;ဂူတ်; ထိုင်ဂူခၢ်:မိုင်းဂူမ်းဂေ့.။

လွင်းတိုင်း

ကန်ဆင်းပူးခင်းတွင်းခင်း

1

ပိုင်ကန်ခင်းလုံးပိုင်၊ တရားခင်း၊
တေထာင်းဂိုဏ်းဂိုဏ်းလွှဲလွှဲသင်းပင်လုံး
ထမ်းပိုင်၊ ဂိုဏ်းကန်ခင်းမုခင်းလေး
ပိုင်လွှဲမခင်းတေ
ထမ်းပိုင်၊ ဂိုဏ်းတိုင်၊ ဂိုဏ်း။

2

ခင်းကန်သင်းထမ်းပိုင်၊ ဂိုဏ်းကန်ခင်း
ခင်းလွှဲပိုင်လွှဲထိုင်ထိုင်လေး
ထေးမိုင်းတေထာင်း
ခင်းဂိုဏ်းသင်းတွင်းလွှဲ။

၃

ကန်ထာင်းကန် ကန်
ယခင်းခိုင်တိုင်းလွှဲခင်း တေထာင်း
ဂိုဏ်းဂိုဏ်းခင်းမုခင်းပင်လုံး ပုံးပုံး၊
ပုံးယုလီ လေး တိုင်းလွှဲ၊ တိုင်၊ ဂိုဏ်း။



ဆေးခွဲခြားခြင်း: ခူးမေးလှူငွေ ရှုပ်ထွေး(လ်)ဝီတံ့.

“

တီးမိုင်း ကာဆင်လှူငွေပိုင်း လိုင်းမိုင်းဂုမ်းတုမ်း ဧဗမီင်၊
ရှိုင်းပိုင်ဖိုင်းမိုင်းဂမ်းဖွင်း ပခင်ထူးလှူငွေပိုင်း လိုင်း
တိုင်းလေး၊ ထေးမိုင်း ထွမ်းလှူငွေလမ်းမိုင်းထိုင်းခခေင်း
ခေ ... ပုခင်းဖခင်းလေး သုခေ၊ ထိုင်းထိုင်းခခေင်း ခွင် လှူငွေ
ပိုင်းလိုင်း တိုင်း၊ ထေးမိုင်း ကာဆင်မီးခင်းလမ်းမိုင်းထေး
မိုင်း ခဝ်ခခေင်း မခင်းရှိုင်းခွင်လှိုင်းသေ ကာဆင်လှူငွေပိုင်း
လိုင်းရှိုင်းလှိုင်း ကဝ်ပုခင်းဖခင်း ဖှိုင်းရှိုင်းကွမ်းဖခင်း
မိုင်းဝ်ခခေင်းကွမ်း။

”

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press.

ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂၢၤ၊ ဂၢၢ်ပုၤခၢၣ်. ငဝ်းဂူခၢၣ်မိုၣ်း မိုၣ်း ငလး

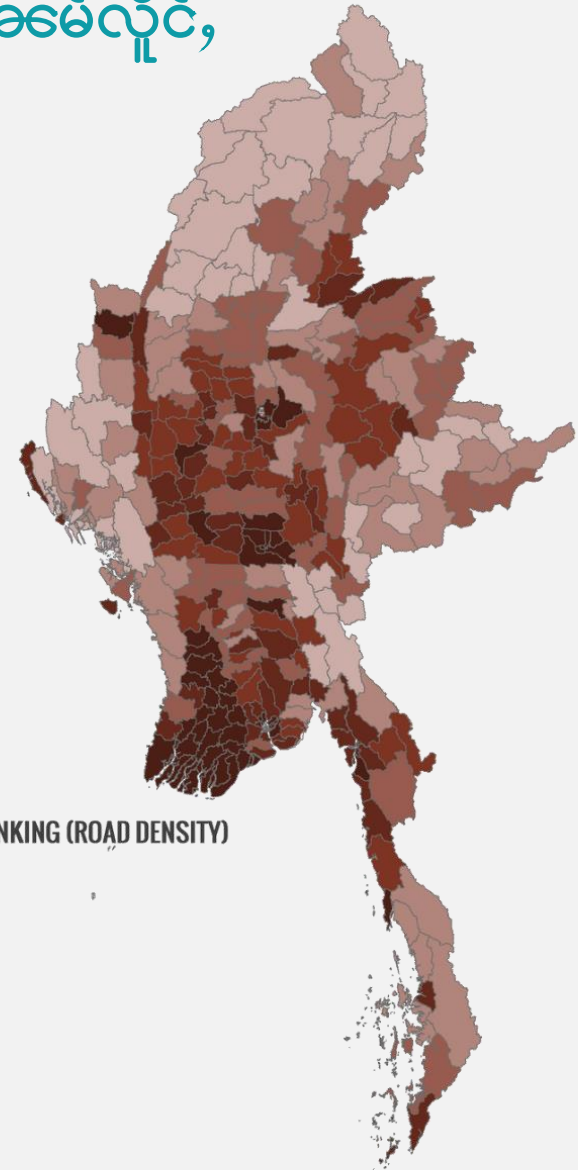
ဂၢၢ်ခၢၣ်ထွင်းထေးဂူခၢၣ်မိုၣ်း

- ငိုခၢၣ်ထွင်းထေး၊ တူခၢၣ်တၢ်၊ ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂၢၤ၊ ဂၢၢ်ပုၤခၢၣ်. ငဝ်းဂူခၢၣ်မိုၣ်း မိုၣ်း ငလး၊ ဂၢၢ်ခၢၣ်ထွင်းထေးဂူခၢၣ်မိုၣ်းခၢၣ်မိုၣ်းမၤခၢၣ်ခၢၣ်. တိုၣ်ဂၢၤမိးလွင်းငဝ်းငဝ်းငဝ်းဂူခၢၣ်မိုၣ်းဂၢၤသုင်ဝံ. ယူ,။
- မိုၣ်းဂၢၤခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်. ငိုခၢၣ်ထွင်းထေး၊ မိုၣ်းဂူခၢၣ်မိုၣ်းတၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်. ဂၢၤ. ငလး, ငဖၤကၢၣ်တီၤလူင်ပွင်းထွင်းထေးထၢခၢၣ်ထၢခၢၣ်ယဝ်.။
- ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂၢၤသၢၣ်ဂိုၣ်းတၢၣ်းငလး၊ နှင် ခၢၣ်ပိုင်ဖိုၣ်တၢ်, တၢၣ်ရၢ, ခၢၣ်. ပီခၢၣ်ဂၢၤခၢၣ်ဂၢၤ. ထွင်းထေးပုၤခၢၣ် ထွင်းထေးဖွမ်. ဂူခၢၣ်မိုၣ်းဂၢၤခၢၣ်မၤဂၢၤမုၢ်ခၢၣ်မိုၣ်းတိုၣ်းခိုင်သေ. ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂၢၤသၢၣ်ဂူခၢၣ်မိုၣ်း ဂိုၣ်းငလး၊ ဂူခၢၣ်မိုၣ်းယၢ, ခၢၣ်. သမ်. ပီခၢၣ်ဂၢၤခၢၣ်သၢၣ်ဂူခၢၣ်မိုၣ်း ထွင်းထေးဖွမ်. ဂူခၢၣ်မိုၣ်းဂၢၤခၢၣ်ဂူခၢၣ်မိုၣ်း တိုၣ်းခိုင် ဂိုၣ်းမး။
- လိုဝ်သေခၢၣ်ခၢၣ်. ဂၢၢ်ခၢၣ်သၢၣ်ဂိုၣ်းတိုၣ်းခၢၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်. တေဂိုၣ်းဂိုၣ်း, ဂၢၢ်ခၢၣ်ထွင်းထေး ဂၢၢ်ခၢၣ်ထွင်းထေးလွင်းလွင်း မိုၣ်းဂူခၢၣ်မိုၣ်းတၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်. ဂၢၤ, တိုၣ်းငလး၊ ထွင်းထေးမိုၣ်းတိုၣ်းခိုင်, ဂိုၣ်းမးသေကမ်, ဂၢၤဂိုၣ်းဂိုၣ်း, ထွင်းထေးဖွမ်. ဂူခၢၣ်မိုၣ်းဂၢၤခၢၣ်မၤဂၢၤမုၢ်ခၢၣ်မိုၣ်းငလး၊ ထွင်းထေးဖွမ်. ဂူခၢၣ်မိုၣ်းဂၢၤခၢၣ်ဂူခၢၣ်မိုၣ်းဂၢၤခၢၣ်, ခိုင်မးထိုင်ဂူခၢၣ်ယဝ်.။

ခူဝ်းဂျော့ဂ်၊ပိုခမ်.ငဝ်း; ဂူခမ်းမိုင်း

လွင်းသိမ်းတူးသံတောင်း
ခမ်လိုင်,

- ဂါခမ်ဂျော့သျှင်ဂိုတ်းတောင်းခံ. ပီခမ်ဂါခမ်ဂူခမ်းမုခမ်း
ကခမ်ထာခမ်းသုင်သုတ်းတူးလူင်ပွင်းထိုင်ယဝ်။ လူင်
ပွင်းထိုင်ဂူးဗှာ,ဂူးလုမ်းဂျော့; ခဝ်းဂူမ်းသျှင်ထွမ်း
ခမ်းဂါခမ်ဂိုတ်းတောင်း ဧတ,ကဝ် သိမ်းတောင်းလူင်
ထိုင်မိုင်း တျော့ထိုင်သိမ်းတောင်းခမ်းတူင်,တီး
ခမ်းမိုင်းမာခမ်း။
- ငိုခမ်းကခမ်တမ်းဝါင်းပခမ် တူးဂူခမ်းမုခမ်းဂါခမ်ဂျော့,
ဂါ,ပိုခမ်.ငဝ်း;ဂူခမ်းမိုင်းခံ. ကမ်,ဂ.မိခမ်,ငမ်,တင်း
တောင်းလူင်,တိုင်းငလ; လေးမိုင်း။
- သိမ်းတူးသံတောင်းခံ.ပီခမ်ဂါခမ်ကခမ်သျှင်,ထုဂ်,သေ
ပိုခမ်းတွမ်းတူး,ကတ်းဂါခမ် ဂါခမ်ငေငိုခမ်းလှိုင်.လာ,
ခမ်းငဂ; လူင်ပွင်းထိုင်မိုင်းဂူမ်းတုမ်း ငလ; လူင်ပွင်း
ထိုင်တိုင်းဂါဂ်,လေးမိုင်း။



ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်; ထုမ်းဖွမ်.ဂူမ်း;ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခမ်း

ပုခမ်းဖွခမ်းလူင်ပွင်းထိုင်;တိုင်း/လေးမိုင်းခံ. **ဂိုင်,လီမီးခမ်လိုင်သေ**
ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်;တၢင်းခလး; ခူဝ် ပိုဝ်းတၢ်,တိုင်းပခၢ် ပုခမ်းဖွခမ်းဂၢၢ်ခၢ်ခိုခမ်း၊
 တၢ်,သၢင်;ထုမ်းဖွမ်.ဂူမ်း;ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခမ်းခလး; ယုၢ်. မုခမ်းပခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခမ်းမုခမ်း။

- ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်;ဂူင်းယၢ်၊ ဂူင်းဂိုခမ်း ခလး;
 ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၢ်,ဂၢၢ်,ပိုခမ်းငဝ်းဂူခမ်းမိုင်းတၢင်,ထိုင်။ (ကွင်း လိုင်;ဂိုဝ်.၊
 ဂူင်းဂျေဟ်,ယိခမ်း,ခင်းဖိင်းထိုင်.၊ သူခမ်းမွၢ်, ခလး; ကွင်းဂူခမ်းခမ်)
- ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုတ်းပခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ထွင်းလေးဂိုဝ်းထိုင်တီးခလး; ဂၢၢ်ခၢ်လုမ်းလၢး
 ဂူင်းဂၢၢ်,ဂၢၢ်,ဂူခမ်းမိုင်း။

ခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ခၢင်, **ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခမ်းမုခမ်း ကခၢ်ပီခၢ်လခၢ်. ထိုင်;မိုင်း**
မိုခမ်းခၢင်,ပံးယု,လီ၊ ပံးပလု,လု,၊ ယုၢ်.မုခမ်းဂူခမ်းတွခမ်းတွခမ်း၊
ဂၢၢ်ခၢ်ဂူမ်းသၢင်;ဂူခမ်းဟ်,ဟ်,၊ ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်;လွင်းငါးလူမ်ထိုင်ခလး;
ဂၢၢ်ခၢ်လတ်းဂၢၢ်ခၢ်ဂူခမ်းမိုင်းထိုင်;ခံ. ထိုင်;ကပံ,ကူဝ်;ငပံ.ငိ.ဂၢၢ်ခၢ်ခိုခမ်းခၢ်;
 လူင်ပွင်းထိုင်; မိုင်းဂူမ်း တုမ်း၊ တိုင်း၊ လေးမိုင်း ခလး;
 လူင်ပွင်းထိုင်;ပိုခမ်းတီး။

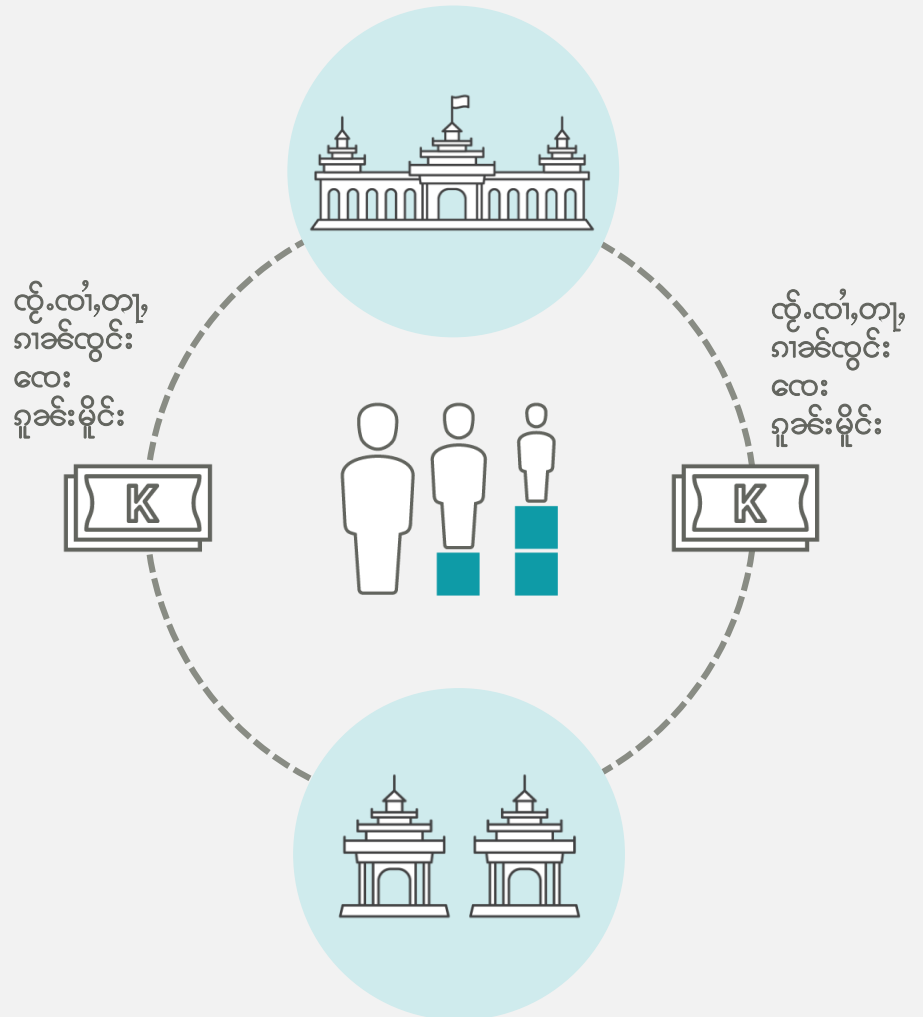


ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်; ထုမ်းဖွမ်.ဂူမ်း;ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခင်း

လွင်းယုတ်.ပခၢ်ထၢခင်းဂၢၢ်ခၢ်
 လွင်းပွင်းထိုင်;တိုင်းလး; လေး မိုင်း
 တီးဂၢၢ်ခၢ်ထွင်းလေးဂူခင်းမိုင်း မိုင်းခၢ်ခၢ်, ပံးယုတ်,လီ၊
 ပံး ပထုတ်,လှၢ, ထိုဝ်းခၢ်တေ
 လူဝ်, **ငိုခင်းဂူခင်းငိုခင်းခပ်**; ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုင်,
 တင်းပုခင်းဖွခင်းခပ်။

ခင်းပိုင်ဖှိတ်,တၢ်ရၢ,ခၢ်. **လွင်းဂွင်.ဂံ,ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခင်း**
ခင်းခၢ်;လူဝ် ပွင်းထိုင်;ခခၢ်.
 ဂိုင်,လီမီးဖွခင်းယုတ်ခင်းတေ, **ယိုင်းဂၢၢ်ခၢ်**
လွင်းကြးဇံင်,ပိင်းလး; လွင်းထိုင်တီး; ထိုင်;မိုင်း။

ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်.ဂၢၢ်;ပီခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်,ထုတ်,သေပိုခင်း;
 တုခင်းတၢ်, **ပိုင်ထတ်:ဂၢၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်ဖေငိုခင်း**
 ခင်းခၢ်;လူဝ်ပွင်းထိုင်;မိုင်းဂူမ်း; တုမ်း၊
 လူဝ်ပွင်းထိုင် တိုင်း၊ လေးမိုင်း လး;
 လူဝ်ပွင်းထိုင်; ပိုခင်းတီး။





ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ - ပံ့ပိုးမှု၊ လီ

လက်ရှိ ၇၀၀၈ :

တွင်း ၂၀၂၃ : တွင်းခင်း၊ မိမိပံ့ပိုးမှု၊ လီ ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း၊
ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း၊ မိမိပံ့ပိုးမှု၊ လီ ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း။

မိုင်းမာခင်းယာမ်းလိင်ခံ။ ထို့တိုင်းငိုခင်း ဂွမ်းပာ၊ ဂွမ်း 5.23 တွင်းတု၊ ပံ့ပိုးမှု၊ လီ။
ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း၊ မိမိပံ့ပိုးမှု၊ လီ ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း။
ဖွဲ့စည်း၊ ဝါခင်းမိုင်းဝေးတေ။ တိုင်းလိင်ခံ၊ ကေ၊ မာင်းဝေတေ။

ဖီခင်းကုမ္ပဏီ ပံ့ပိုးမှု၊ လီမိုင်းမာခင်း (၇၀၂၃-၇၀၇၂)

မာင်းမာခင်းကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း၊ မိမိပံ့ပိုးမှု၊ လီ ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း (EHOs)၊
ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း၊ မိမိပံ့ပိုးမှု၊ လီ ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း (NGOs)၊ ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း၊
ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း၊ မိမိပံ့ပိုးမှု၊ လီ ကုမ္ပဏီ၊ သမားတိုင်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းများ ခင်း။



ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၢ်သၢၣ်; ထုမ်းဖွမ်းဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၢ် - ပံးယု,လီ

ခင်းပိုင်မိုင်းဂၢၢ်တုမ်း ဂမ်းပုးခမ်းခံ. တီးဂၢၢ်ပံးယု,လီခမ်း. ဂံ.ပီခ် လိုင်ပွင်းထိုင်း; တိုင်း/ထေးမိုင်းကပ်ပုခ်;ဖွမ်း။ တုဝ်,ယၢၣ်, - ဂွင်းဂၢၢ်ပံးယု,လီ ငလး; ဂၢၢ်ထတ်: ဂၢၢ်ငိုခ်ဂမ်းထီမ် တိုင်း /ထေးမိုင်း။

လွင်းထတ်:ဂၢၢ် ဂၢၢ်ခၢ်ခင်းထိုင်းထံ,

- ဂၢၢ်ထီမ်,ငိုခ်ထိုင်းထံ,ခံ. တေယခ်ခိုင်တၢၣ်.တီဂ်; ငိုခ်:တွခ်:ဂၢၢ်မိုင်းခမ်း. သေ ထၢၣ်ခမ်းခွံ,လံး။
- ဂၢၢ်ဂမ်းထီမ် ဂွ်းမိခ်:တၢၣ်:လှိုင်,ခံ. ထၢၣ်:ဂေးလိတ်:ပခ် တၢၣ်:လှိုင်,ဂွ်း ထိုင်းထိုင်း ခင်းဂးတိုင်းငလး; ထေးမိုင်းလံး။ ဂမ်း,မိုခ်တၢၣ်: ဂၢၢ်ပခ် ငိုခ်:ဂမ်းထီမ် ဂၢၢ်ခၢ်:ဂၢၢ်/ခမ်း.ဖိုင်,ဖိုင်,ပိုင်းပိုင်း။

ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၤသၢင်; လုမ်းဖွမ်.ဂူမ်းဂၢၢ်ခၢ်ဂူခင်း - ပံးပလုၣ်,လုၣ်

သုခၢ်,လတ်းဂၢၢ်ခၢ် ငိုခင်းလုမ်းဖွံ,လုၣ်ပွၣ်း ထိုင်းတိုင်းလး; လေး မိုင်းခံ. မီးလွင်း; မၢ်ခၢ်ခင်းဝ.သေ လၢ်ခင်းခင်း. ငိုခင်းဂၢၢ်ခၢ်လုၣ်. လး; ငိုခင်းလုၣ်.လုၣ်,ဖွံ,ပံးပလုၣ်, လုၣ်,မိုင်းမၢ်ခၢ်ခင်း. တိုၣ်.မီး လွင်း;ငဝ်းငိုခင်းဂူမ်းဂၢၢ်သုခၢ်ဝ.ယု,။



ဖွံ,လတ်းဂၢၢ်ခၢ်ပံးပလုၣ်,လုၣ်,တိုင်းလး; လေး မိုင်းဂၢ်ခၢ်ခင်းခင်းခင်း. မီးခင်းပိုင် ဖွံ, တၢ်လုၣ်,ယု,။ လုၣ်ခင်းခင်း,ခေးလီ.လမ်း; လုၣ်လုၣ်;လၢ်ခင်း.ထၢ်ခင်းမိုင်းဂူမ်း;တုမ်း. တိုင်း.လေး မိုင်းခင်းခင်း. တၢ်ဂၢ်.ထီၣ်ပခၢ် သုခၢ်,ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုခင်း. လွင်း;ခဝ်;ပုးလုၣ်; ခင်းဂၢၢ်ခၢ်ဂိုခင်း. ပုခင်း;ဖိခင်း; မေးသုခၢ်,လး; လုၣ်;ဂိုခင်းထိုင်းခင်း.။

ဂၢၤခၢ်ဂၤၤ၊ သၢင်; လုမ်းဖွမ်.ဂူမ်း;ဂၢၤခၢ်ဂူခင်း - ပံးပလု်,လုၤ

လၢ်းမိုင်း ၇၀၀၈

တွခ်း ၂၄၄

လုမ်းခၢ်,လၢ်းခမ်းပံးပလု်,လုၤ, ကၢ်ခၢ်လိုင်;မိုင်းဂူမ်း;တုမ်း တမ်းဝံ.ခၢ်ခၢ်. ဂူခင်းမိုင်းဂူခင်းဂၤ-

(၄) မီးသုခၢ်,ဂူခင်းပလု်,လုၤ,ဂူခင်းဂၤ။

(၅) ပိုခၢ်.ငဝ်;ခၢ်,ပံးပလု်,လုၤ,ကၢ်ခၢ်ကမ်,သွခ်,ကမ်,လံ; လုမ်းခၢ်,ဖိခင်းမိုင်းခၢ်ခၢ်. ဂူခင်းဂူခင်းဂၤ.တိုခင်းတေလ;သွခ်။

တွခ်းဂိ ။ ။ တွခ်းဂၢၤခၢ်ဂူခင်း

(၄)လၢ်းဂူခင်းပံးပလု်,လုၤ, ပံးဂူခင်း, လွၢ်းလံးပူင်သွခ်, ဂၢၤခၢ်လမ်းတိုခင်း, ဖိခၢ်ဂၢၤခၢ်, ခၢ်; ဂၢၤခၢ် ဧလ; တၢင်.လိင်။

(၅)ကၢ်ခၢ်.လုမ်း(Degree Colleges), ကၢ်ခၢ်.လုမ်းလူင်(University), လုမ်း, ဧလ; လုမ်းဖွမ်,ပံးပလု်,လုၤ,ထၢခင်းသုင်။

(၆)ပၢင်ထတ်းထိခၢ် ကၢ်ခၢ်လိုင်;မိုင်းဂူမ်း;တုမ်း တမ်းဝၢင်းထတ်းဂၢၤခၢ်ပခၢ်။

ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၤ၊ သၢင်; လုမ်းဖွမ်.ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၤ - ပံးပလုၤ၊ လုၤ

လၢ်းမိုၢ်းကၢ်ခၢ်ခၢ်းမးဝံ. မိုၢ်း ၇၀၁၄

ဂၢၢ်းဂၢ်ခၢ်းပိုၢ်ခၢ်.ငဝ်းခၢ်, ပံးပလုၤ၊ လုၤ, ခၢ်းတိုၢ်းငလး; ထေးမိုၢ်းလိဝ်းခၢ်. ထၢင်းထတ်း
ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၤထိင်းလံး; ထွမ်းခၢ်, ဖိင်းမိုၢ်း မိုၢ်းဂၢၢ်းတုမ်းတမ်းဝံ.။

မံးမီးပံးပလုၤ၊ လုၤ, လိဝ်းထၢတ်း (၇၀၁၂၊ မံးမီးဖွင်းတုမ်း မံ - ၂၁) တွမ်း (၂) ပိုၢ်ပိုၢ်ခၢ်.ငဝ်း ပံးပလုၤ၊ လုၤ

ဝံ.ခၢ်.ခၢ်းခိဝ် ခၢ်.ဂတ်.ဖွေ့ဂၢၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်ပံးပလုၤ၊ လုၤ, ငလး; ထတ်းပၢ်ခၢ်ခိဝ်သေ
ပုၢ်းပွင်လွင်းဂၢ်တးသၢင်;ခဝ်းဂၢ်းခၢ်;ယွံ, မး။ ယခၢ်ခိဝ်ခၢ်.ဂတ်. ဂၢၢ်တီပံးတတ်း
ငလး; ဂၢၢ်ကပ်ပုၢ်ခၢ်;ဖွေ့ခၢ်;ခဝ်ကၢ်ခၢ်ခၢ်;ယွံ, မးခၢ်.သေ တေဂၢ်တးသၢင်;ဂၢၢ်
လုတ်းယွမ်း ငဝ်းငုခၢ်;ဂုမ်းဂမ်ဂၢၤ။

ဂၢၢ်ခၢ်ဂၢၢ်သၢၣ်; လုၢ်မးဖၣ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်ခၢ် - ပံးပလုၢ်လုၢ်



ပိုင်ပံးပလုၢ်လုၢ်ဂၢၢ်(ကၢ်ခၢ်ခၢ်;ပးဂၢၢ်ဖၣ်ဂၢၢ်)မိုၢ်မၢ်ခၢ်ခၢ်. လုၢ်ဂၢၢ်;ခၢ်;ပးဂၢၢ် လိုၢ်ဂၢၢ်. မိုၢ်ခၢ်ခၢ်, ပံးပလုၢ်လုၢ်ကၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခၢ်ဖၣ်ဂၢၢ်, ငၢ်မးခၢ်;ခၢ်, ငၢ်မးခၢ်, ငၢ်မးခၢ်, တၢ်.လိၢ်လိုၢ်;မိုၢ်ခၢ်ခၢ်။

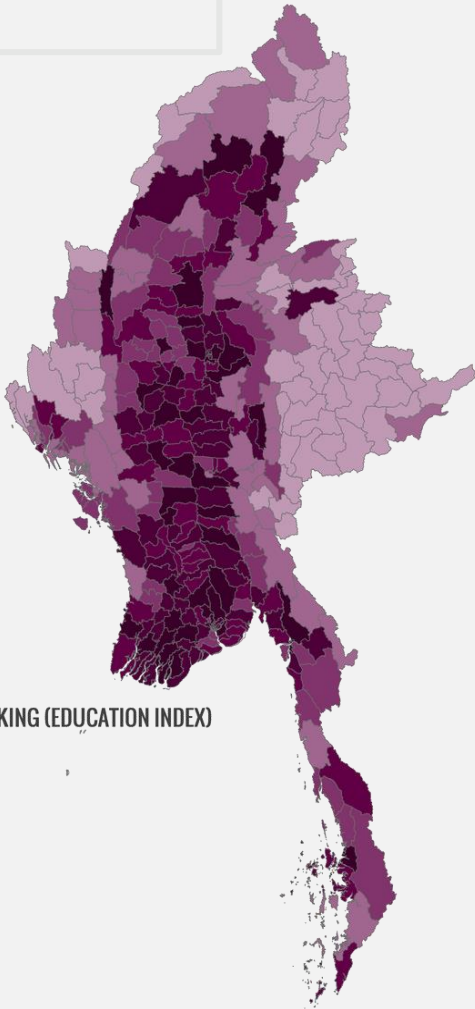
ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်:ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်: တီးတိုၢ်ခၢ်;လး; လးမိုၢ်ခၢ်ခၢ်. ဂိုၢ်,လိၢ်ဂၢၢ်;မၢ်ခၢ်ခၢ်;ခၢ်,လုၢ်မး ငၢ်ခၢ်.ထၢ်ခၢ်;ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်ပုၢ်ခၢ်; ဖၣ်ခၢ်: တိုၢ်ခၢ်;လး; လးမိုၢ်ခၢ်ခၢ်။

- လုၢ်မးခၢ်ခၢ်.တိုၢ်ခၢ်;ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်,ခၢ်ခၢ်,ခၢ်ခၢ်;။
 - ဂၢၢ်လၢ်;သၢၣ်;လုၢ်မးခၢ်ခၢ်,ပိၢ်ခၢ်
- ပိုင်ခၢ်ခၢ်:ဂၢၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်.လုၢ်.လုၢ်, - ခၢ်ခၢ်.ဂၢၢ်.ထီၢ်တၢ်,ပံးပလုၢ်လုၢ်,ကၢ်ခၢ်မလုၢ်ပွၢ်ခၢ် လိုၢ်;မိုၢ်ခၢ်ခၢ်; တုၢ်ခၢ် မိၢ်,လုၢ်: လးမိုၢ်ခၢ်ခၢ်/တိုၢ်ခၢ်. လီၢ်ခၢ်ခၢ်. တုၢ်ခၢ်ခၢ်.။
 - ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်.ခၢ်ခၢ်.ထီၢ် လုၢ်;ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်,လုၢ်/ခၢ်ခၢ်. ခၢ်ခၢ်.တိုၢ်ခၢ်;လး; လးမိုၢ်ခၢ်ခၢ်: ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ် ဂၢၢ် ဂၢၢ်.။
 - လုၢ်ပွၢ်ခၢ် လိုၢ်;မိုၢ်ခၢ်ခၢ်;တုၢ်ခၢ် ငၢ်မး; တိုၢ်ခၢ်/ လးမိုၢ်ခၢ်ခၢ်: ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်,ပၢ်ခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်;။

တီးခၢ်ခၢ်.လိုၢ်;မိုၢ်ခၢ်ခၢ်: ခၢ်ခၢ်.မၢ်ခၢ်ခၢ်. တေလံ;ယုၢ်.မုၢ်ခၢ်: ယုၢ်.ပံးပလုၢ်လုၢ်, ကၢ်ခၢ်ခၢ်;ပးဂၢၢ် ဖၣ်,ဖၣ်, လုၢ်မးခၢ်ခၢ်; သီခၢ်;တၢ်: ကၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်; တိုၢ်ခၢ်.ခၢ်ခၢ်;လး; ပိုင်ဂၢၢ်ခၢ်ပံးပလုၢ်လုၢ်, လုၢ်.တိုၢ်ခၢ်;ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်;လၢ်တၢ်; လၢ်လၢ်ဖၣ်,။ လုၢ်လုၢ်;ပိၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်.ပိုင်,ခၢ်ခၢ်.ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်: ခၢ်ခၢ်.လး;ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်;ထီၢ်ခၢ်ခၢ်:လး;သုၣ်ခၢ်, တီးခၢ်ခၢ်;တီး; ပံးခၢ်ခၢ်.လုၢ်:ခၢ်ခၢ်.သေ ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်,ဂိုၢ်:လုၢ်မး: လၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်;ဂိုၢ်:ဂၢၢ်ခၢ် ခၢ်ခၢ်;လး; လုၢ်မး:လၢ်,လၢ် ခၢ်. တိုၢ်ခၢ်.လုၢ်,လုၢ်; တၢ်,ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်;ခၢ်ခၢ်.ထီၢ်ခၢ်ခၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်;ပိုင်,တၢ်ခၢ်, တၢ်ခၢ်, ခၢ်ခၢ်.ခၢ်ခၢ်;။ တုၢ်ယၢ်, လုၢ်မး:လုၢ်;ထီၢ်ခၢ်ခၢ်: လုၢ်မး:ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်:ဂၢၢ်ခၢ် ခၢ်ခၢ်;ခၢ်. လုၢ်မး:ခၢ်ခၢ်:သၢၣ်; ပံးပလုၢ်လုၢ်.လုၢ်.လုၢ်;မုၢ်ခၢ်: (MNEC) ကၢ်ခၢ် ခၢ်ခၢ်,ဖၣ်ခၢ်;မး:လုၢ်; ပး,တီး,မုၢ်,မိုၢ်ခၢ်ခၢ်: မုၢ်ခၢ်: (NMSP) ခၢ်ခၢ်.ယၢ်.။

- MNEC လုၢ်မး:ထီၢ်ဂိုၢ်:သၢၣ်;ပၢ်ခၢ် ပံးပလုၢ်လုၢ်, ပိုင်.ထၢ်ခၢ်ခၢ်.ခၢ်ခၢ်; ပိုင်.ထၢ်ခၢ်ခၢ်.ဂၢၢ်. ပိုင်.ထၢ်ခၢ်ခၢ်.သုၣ် တီးခၢ်ခၢ်;တီး; ဂိုၢ်:သုၣ်: ငၢ်မး; ခၢ်ခၢ်;တီး;ခၢ်ခၢ်.လုၢ်မး:လုၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်;သုၣ်ခၢ်: တၢ်;ခၢ်, 1995 တီးသေ ခၢ်ခၢ်.တိုၢ်ခၢ်:တိုၢ်ခၢ်:ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်: လုၢ်ပွၢ်ခၢ် လိုၢ်;သုၣ်:ဂၢၢ်,။
- MNEC ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်:ခၢ်ခၢ်.တုၢ်ခၢ်;လး; ဖၣ်;လုၢ်;ထီၢ်ခၢ်ခၢ်:ခၢ်ခၢ်.ခၢ်။
- လၢ်:ဂိုၢ်: ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်.ပိၢ်ခၢ်ခၢ် လၢ်:ဂိုၢ်:လုၢ်ပွၢ်ခၢ်လိုၢ်;လး; လၢ်:ဂိုၢ်: MNEC ခၢ် သုၣ်ခၢ် ခၢ်ခၢ်.လး;ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်.။

ပံးပဏ်,ဏှ, ခ်းမိုင်းမခင်း



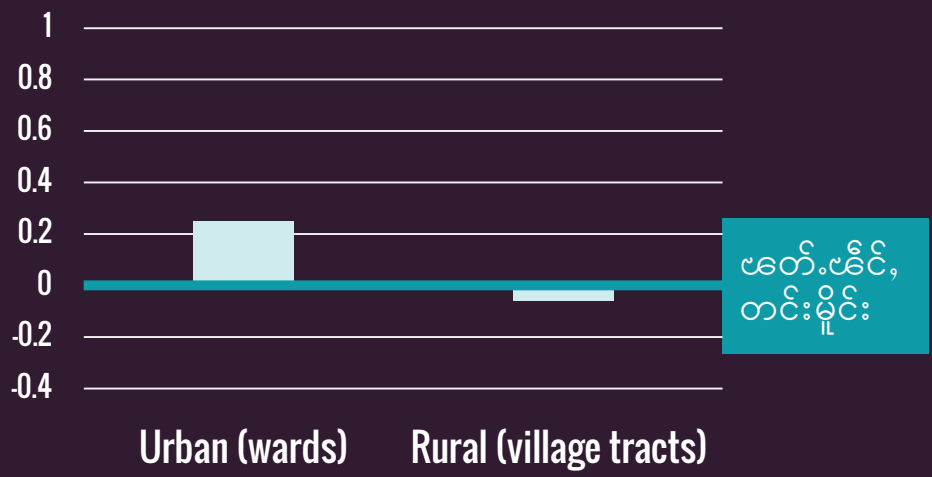
TOWNSHIP RANKING (EDUCATION INDEX)

- 1-55
- 56-110
- 111-165
- 166-220
- 221-275
- 276-330

မံာ်.ပိုင်း ပံးပဏ်,ဏှ,*

- တီးဂုာ်းခခခ်. ထခခ်ပံးပဏ်,ဏှ, ထေးမိုင်း ငလး; တိုင်းခွဏ်းဂေး; မီးလွင်းပိာ်,ပိုင်းဂခခ်ခမ်တေ.။
- တီမ်,သေ မိုင်းရခိုင်,ငလး; မိုင်းယာင်းယဝ်. ထေးဝိုင်း ဂမ်းဗွင်း; ခ်းမိုင်းတံးခခ်. ထခခ်ပံးပဏ်,ဏှ,ခဝ် တီမ်,သေပိုခခ်ယဝ်.။
- ထခခ်ပံးပဏ်,ဏှ, တီးမိုင်းတးဂုာ်း; မိုင်းခာင်ငလး; ခေ,ပျီ,တေး,ခဝ်ခခ်. သုင်သေပိုခခ်ဝ်.။
- ထခခ်ပံးပဏ်,ဏှ,ခခ်. ခ်းထေးဝိုင်းလိဝ်ခွဏ်းဂေး; ခ်းဝိုင်းငလး; ခ်းဝါခခ်; ခခ်. မီးလွင်းပ

လွင်းသိုင်,ခိုင်း ခ်းဝိုင်းငလး; ခ်းဝါခခ်; တခခ်.ထေးဝိုင်း



* Made up of: School enrolment, Primary school attainment, middle school attainment, literacy rate.

ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်;လုမ်း;ဖွမ်.ဂူမ်း;ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခင်း - လွင်း;ဂမ်.ထီမ်ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခင်း

လၢင်းမိုင်း ၇၀၀၄ တွင်း ၈ - ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခင်း

- (၈) ဂၢၢ်ခၢ်လိခ်းဂိုင်း
- (ခ) ဂၢၢ်ခၢ်ခိတ်,လိပၢင်ထျ.လုင်း;ကွခ်း,၊
ဂူခင်းခုမ်,၊ ခၢင်းယိင်း၊ တုဂ်.ခိ.
တျ.(ဂူခင်းကမ်,ဂိခ်း,ခိင်)၊ ဂူခင်း
ထဝ်း၊ ဂူခင်းဂုမ်းတီးယူ,။
- (င) လွင်း;ဂမ်.ထီမ်ခဝ်;ခမ်.တၢင်းဂိခ်း
ဗလး; ဂၢၢ်ခၢ်ခိတ်;ပုဂ်းပွင်။

၆။ တွင်းထတ်းဂၢၢ်ခၢ်

- (၈) ခၢ်ဂၢၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်မုခ်းလိင်း
- (ခ) ဂၢၢ်ခၢ်မုခ်းလိင်း ဂူဂ်ဂူခင်း ဗလး;
ဝိင်း။

လၢင်းမိုင်း ကခ်ခိတ်းဗးဝံ. မိုင်းပိး ၇၀၁၄

လၢင်းမိုင်း လွင်းမံ(၇) - ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုတ်းကွခ်း,မံမိ; တိုင်း/
ထေးမိုင်း။

- (၈) ဂၢၢ်ခၢ်ဂမ်.ထီမ် ဗလး; လုမ်းလျးပခ် လုင်း;ကွခ်း,၊
ဂူခင်းခုမ်,၊ ခၢင်းယိင်း၊ ဂူခင်းတုဂ်.ခိ.တျ.၊
ဂူခင်းထဝ်း; ဂူခင်းကခ်ကမ်,ပွင်ပိခ်လံ; တိုင်း/
ထေးမိုင်း တလံ;ဂိုတ်း လွမ်းခင်,မံမိ; ကခ်
ထိုင်းမိုင်းတမ်းဝံ။

- (ခ) လွမ်းခင်,မံမိ;ကခ်ထိုင်းမိုင်းတမ်းဝံ.ခခခ်.
ဂၢၢ်ခၢ် ဂမ်.ထီမ်ခဝ်;ခမ်.တၢင်းဂိခ်း ဗလး;
ဂၢၢ်ခၢ်ခိတ်;ပုဂ်းပွင်ထိုင်းခံ. တိုင်းဗလး;
ဗလး;မိုင်းတေလံ;ဂိုတ်းသၢင်း။

ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်; ထုမ်းဖွမ်.ဂူမ်း;ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်း - လွင်းဂမ်.ထီမ်ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်း

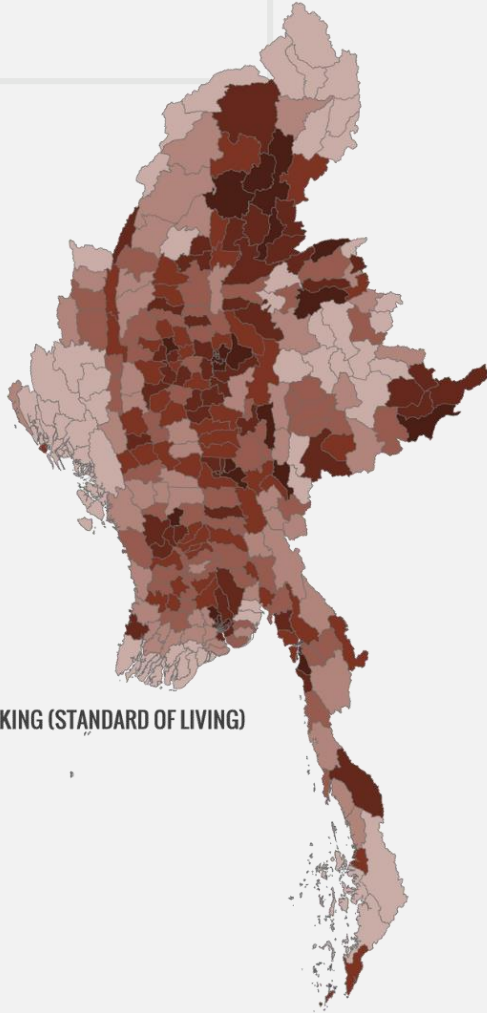
ထွမ်းလူလုး; ပံးယု,လီလး; ဂၢၢ်ခၢ်ထွင်းထေးပံးပုလ်,လု,သေ ဂၢၢ်ခၢ်မုခၢ်းလီင်း လး; ဂၢၢ်ခၢ်လုတ်းယွမ်း လွင်းတၢင်းဖၢခၢ်ခံ. မခၢ်းလမ်,လွင်းပုခၢ်းတု, မိုင်းထိုဝ်းဂၢၢ်ခၢ်တိုဂ်.ခိုခၢ်းယု,။

လူလုး;ထုတ်းဂၢၢ်ခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်ခေဇိုခၢ်းထွ်.ထံ,သေ လူင်ပွင်းထိုင်းမိုင်းဂူမ်းတုမ်းခံ. တေလံးဂိုတ်းသၢင်; ဂိုးထၢခၢ်; တိုင်းလး; ထေးမိုင်းဖၢင်,ပိုင်းဂၢၢ်ခၢ် တီးဂၢၢ်ခၢ်ထွလုးထီမ်ဂၢၢ်ခၢ်မုခၢ်းလီင်းလး; ဂၢၢ်ခၢ်လုတ်းယွမ်းလွင်းတၢင်းဖၢခၢ်။

လူင်ပွင်းထိုင်းတိုင်းလး; ထေးမိုင်းခံ. တေလံးတိုဝ်းဖၢၢင်.ဂူ. လွင်းဂၢၢ်ခၢ်ထွလုးထီမ်ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်း ဂူးမိဝ်းမိဝ်း မိုခၢ်ထိုဝ်.ခၢ်,ပုးတုးခံ.

- ငိုခၢ်းဂမ်.ထီမ်ပခၢ် တု,ထိုဝ်းငိုခၢ်းခၢ်;ကေ,။
- ဂၢၢ်ခၢ်ခိုခၢ်းပုဂ်းပွင်ထီမ်ပခၢ် ဂူခၢ်းထိုဝ်းထုပ်းဖေးမူလု.လူင် လး; လွင်းခွင်.ခမ် ဂၢၢ်ခၢ်သိုဂ်း။
- လဂ်းခမ်း ကခၢ်ပခၢ်သုခၢ်,ကွခၢ် ဂၢၢ်ခၢ်လုတ်းယွမ်းတၢင်းဖၢခၢ်။
- ဂၢၢ်ခၢ်ဂေ,သၢင်; တီးယု,သဝ်းဂူခၢ်းမိုင်း။
- ငိုခၢ်းဂူဝ်လုခၢ်ဂူခၢ်းလုဝ်;ဂၢၢ်ခၢ် (pensions)။

ထာခင်း ဂၢခင်းယူ,သဝ်း



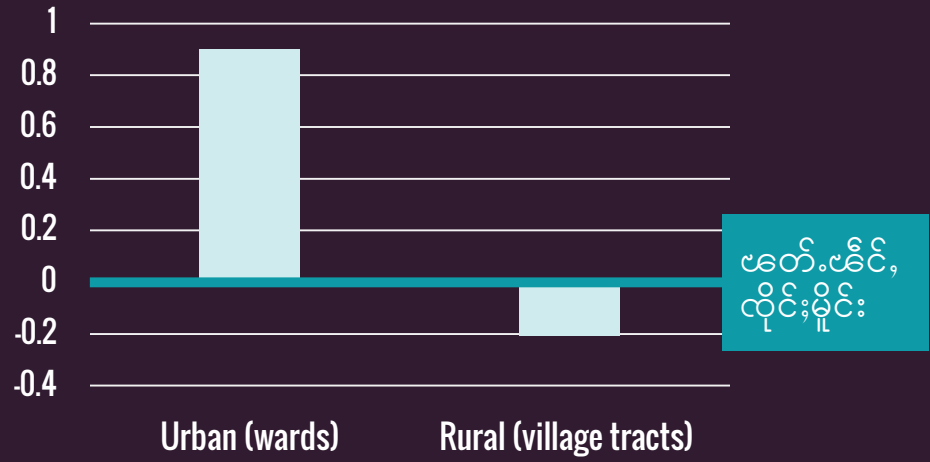
TOWNSHIP RANKING (STANDARD OF LIVING)

1-55
56-110
111-165
166-220
221-275
276-330

မံာ်ထီ.ပိုင်: ထာခင်းဂၢခင်းယူ,သဝ်း

- ထာခင်းဂၢခင်းယူ,သဝ်း (ခွင်းပိုင်,ဂုင်ဂိုခင်း ငလး; ငဝ်းလး) ခင်းမိုင်းမၢခင်းခေ. ဝိုင်းခိုင်;တင်းဝိုင်းခိုင်; မီးလွင်းပိုင်း,ပိုင်ဂခင်းဂိုင်း။
- ထာခင်းဂၢခင်းယူ,သဝ်း ခင်းဝိုင်း ငလး; ခင်းဝါခင်း; ခင်းမိုင်းမၢခင်းခေ. တိုင်းပိုင်း,ပိုင်ဂခင်းဂိုင်း သေ တၢ, ဂုခင်းမုခင်းပခင်းခဝ်ကမ်း လှိုင်,ဂုခင်းသၢင်းပခင်း ဖှးဖှၢ (ကမ်,ခခင်း) ဂမ်.ထီမ်ပခင်း ခခမ်း.ကခင်း သီခင်းသို ထိုင်းခေ.ယူ,။
- တၢ,ထီဂ်,ငလးဂမ်.ထီမ်ငိုခင်းတွင်းခခင်း. တေလး;ဂု. ထာခင်းဂၢခင်းယူ,သဝ်းငလး; ထာခင်းဂွတ်းဖၢခင်း ယူ,။ ခေ. လမ်.လွင်း;တေ.တေ.။

ထီဂ်,တူလှ်း ကတ်.ဝါခင်းငလး; ဝိုင်းခင်းကခင်းကေးမိုင်း



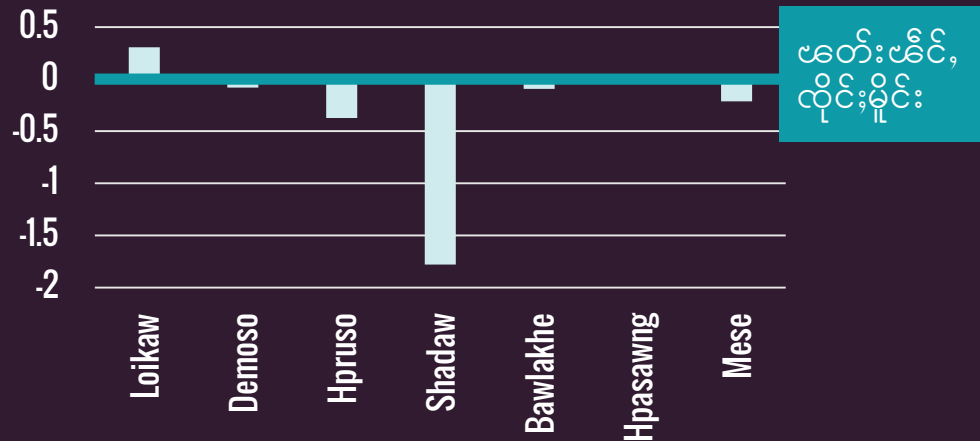
မာ်ထီ.ပိုင်: ဂၢခ်မုခ်းလိင်း ထေးဝိုင်း၊ ဝါခ်း; ဧလး; ပွဂ်.ဗၢ်,

တၢင်းကခ် ထီဂ်,ဧဗ
သုခ်,ဂ်တီးသၢင်း; ဂၢခ်
ထွင်းထေးဂၢခ်ဂုခ်း ပခ်ထူး
တိုင်း/ထေးမိုင်း ခ်. ဂ်တီးဂ်;
တိုင်းထွင်းသၢင်းပခ်လံ; ဂၢခ်
လူတ်းတၢင်းဗၢခ် ဧလး; ထွင်းထီမ်
တၢင်း လူဝ်,ဂုခ်းမိုင်းယဝ်။

မာ်ထီ.ပိုင်: ကခ်ဂ်,ဂၢခ်မုခ်းလိင်းထေး
ဝိုင်းဧလး; ထေးဝိုင်းဧဗခ်. တေထီ.ပိုင်:ဧခ်
လွင်းပီဂ်,ပိုင်;ဂၢခ်မုခ်းလိင်းဧလး; လွင်းကခ်
မီးတၢင်းလူဝ်,ဝံ.ယို,လူဝ်။

ထၢခ်;ဂၢခ်မုခ်း လိင်းထေးဝိုင်းလွတ်ဂျေ,ဧတ.
သုင်သေဗတ်.ဗီင်,ထိုင်;မိုင်းသေ ထေးဝိုင်း
သျူးတေးဧတ. ပီခ်ကခ်ကေ,လူဝ်သေပိုင်ခ်း;
တင်းမိုင်းယဝ်။

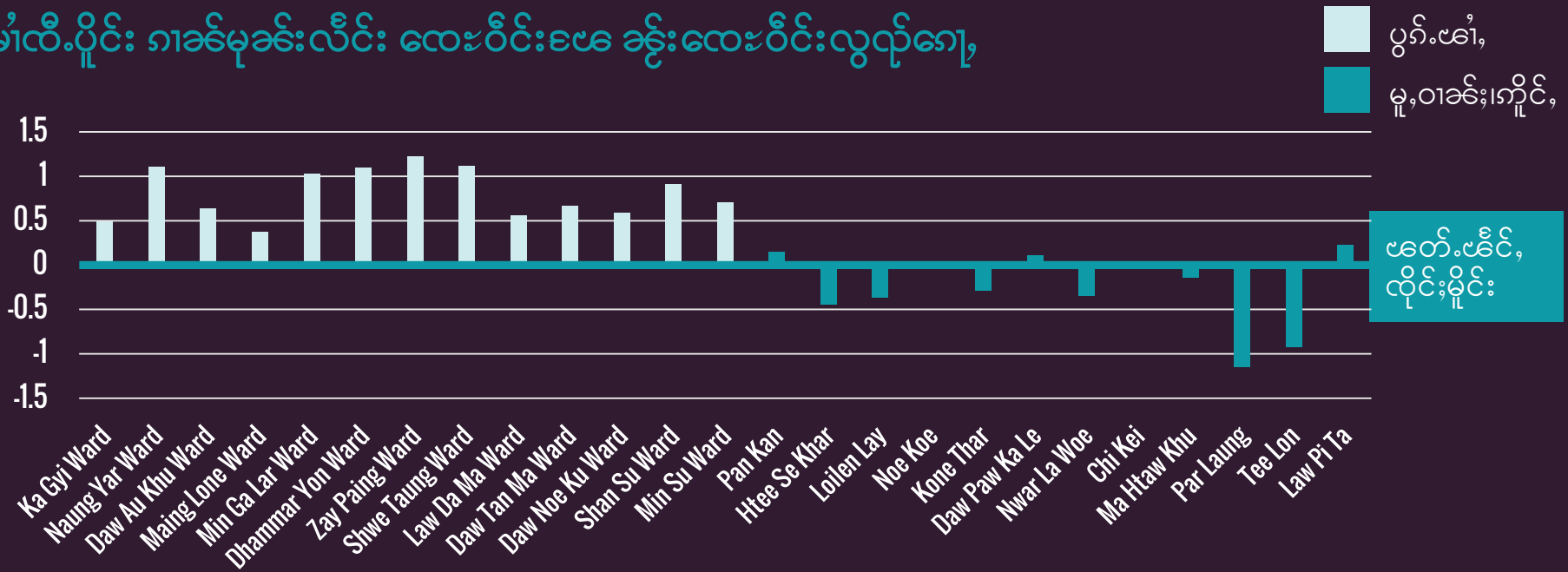
ဝါဂ်;မာ်ထီ.ပိုင်: ဂၢခ်မုခ်းလိင်းထေးဝိုင်း
ခင်းထေးမိုင်းယၢင်းလိင်



မာ်ထီ.ပိုင်: ဂါခမ်မုခမ်းလိင်း ထေးဝိုင်းဗလ; ထေးဝိုင်းဗလ (TDI)

ပေးမးတူလှ်း ထေးဝိုင်းကခမ် TDI သုင်သုတ်း ခွ်းထေးမိုင်းယာင်းလိင်ထိုင် လွှာ်ဂျေ,ခမ်. ပီခမ်ထေးဝိုင်း ကခမ်ထာခမ်းဂါခမ်မုခမ်းလိင်း ပွဂ်.ဗာ်,ဗလ;ဝါခမ်; သုင်သေပိုင်ခမ်းယဝ်.။ ခွ်းဝိုင်းခမ်. တိုဝ်း လံးဂှခမ်မိး လွင်း ဂှခမ်းမုခမ်းလိုင်သေ ခွ်းဝါခမ်း။

မာ်ထီ.ပိုင်: ဂါခမ်မုခမ်းလိင်း ထေးဝိုင်းဗလ ခွ်းထေးဝိုင်းလွှာ်ဂျေ,

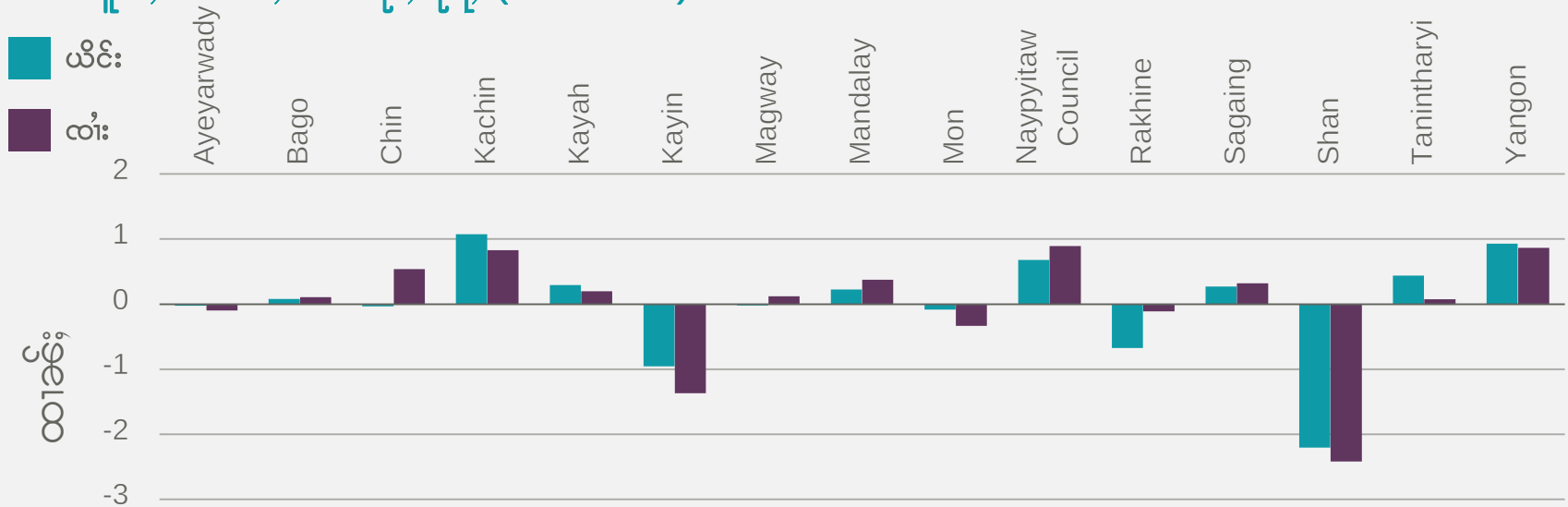


ရှမ်း၊ မီးလွင်း၊ နှစ်၊ ပိုင်း၊ လား၊ ယိုင်း၊ ခွင်း၊ လှမ်း၊ ဗွမ်း၊ ဂျမ်း၊ ဂါခမ်၊ ဂူခမ်း။

လူလှမ်း၊ နှိုမ်း၊ တိုမ်း၊ ပခမ်၊ ငိုခမ်း၊ ရမ်၊ ထီမ်၊ ပိုင်၊ လှင်၊ မခမ်း၊ ခွင်း၊ ချား၊ တီး၊ ကခမ်၊ ကမ်၊ မီးလွင်း၊ နှစ်၊ ပိုင်း၊ လား၊ /ယိုင်း၊ လေး၊ ထိုင်၊ တိုဝ်း၊ တျား၊ ရမ်၊ ထီမ်၊ လွင်း၊ နှစ်၊ ပိုင်း၊ ခွင်း၊ ဧက၊ လား၊ ယိုင်း၊ လေး၊ ဂါခမ်၊ သင်၊ တင်၊ ဂိုင်း၊ ခင်း၊ ယိုင်း။ -

- လိုဝ်း၊ ကမ်၊ ခိုတ်း၊ ထား၊ ခမ်း၊ ဂျမ်း၊ ရှိုခမ်း၊ လခမ်း၊ သင်။
- လိုဝ်း၊ မီး၊ ဂါခမ်၊ လီမ်၊ ဧဗ၊ ခွင်း၊ ရှိုခမ်း၊ ဂါခမ်၊ လား၊ ယိုင်း၊ သင် - ဂါခမ်၊ လတ်း၊ ဧဗ၊ ငိုခမ်း၊ ဗဝ်း၊ ကမ်၊ မီးလွင်း၊ နှစ်၊ ပိုင်း။

မံ၊ လီ၊ ပိုင်၊ ထား၊ ပံ၊ ပလှ်၊ လှ၊ (လား၊ /ယိုင်း)



ရှိုးမီးလွင်း၊ ဖိတ်၊ ပိင်း၊ လုံး၊ ယိုင်း၊ ခင်း၊ ထုမ်း၊ ဖွမ်း၊ ဂူမ်း၊ ဂါခင်း၊ ဂူခင်း။



ခင်း၊ ဂါခင်း၊ သာင်း၊ ထုမ်း၊ ဖွမ်း၊ ဂူမ်း၊ ဂါခင်း၊ ဂူခင်း၊ တီး၊ မိုင်း၊ ဂူမ်း၊ တုမ်း၊ တိုင်း၊ ငလး၊
ထေး၊ မိုင်း၊ ထိုင်း၊ ခင်း၊ ထင်း၊ ခင်း၊ လှိုင်း၊ ပူး၊ ယိုင်း၊ မာ်း၊ ငလး၊ ငိုခင်း၊ ဂါခင်း၊ ထိုင်း၊ တု၊ ဂါခင်း
ဖိတ်၊ ပိင်း၊ ယိုင်း၊ လုံး။

- တူင်၊ ယာင်း၊ - ယူ၊ တီး၊ ထိုင်း၊ ပာ်း၊ ယူ၊ လီ၊ ပာ်း၊ ပံ၊ လှူ၊ ငလး၊ ခင်း၊ ဂါခင်း၊ ဂမ်း၊ ထီမ်
ဂါခင်း၊ ဂူခင်း၊ ထိုင်း၊ ခင်း၊ ထင်း၊ ထိုင်း၊ ဂိုတ်း၊ လုံး။

လုံး၊ တမ်း၊ ယိုင်း၊ ဂါခင်း၊ လှိုင်း၊ သေ၊ ဂါခင်း၊ ဂမ်း၊ ထီမ်၊ ထိုင်း၊ လုံး၊ ဂိုတ်း၊ သာင်း၊ တု၊
ခင်း၊ ဂါခင်း၊ ထိုင်း၊ ခင်း၊ ထင်း။ -

- ပာ်း၊ သွင်း၊ တွင်း၊ တု၊ ခင်း၊ ယိုင်း၊ ထိုင်း၊ ဂါခင်း၊ ဂိုတ်း၊ ဂါခင်း၊ လှူ၊ ခင်း၊ ငလး၊ ဂါခင်း၊ ဂုံး၊ ခင်း။
- ပာ်း၊ သွင်း၊ တွင်း၊ တု၊ ခင်း၊ ယိုင်း၊ ထိုင်း၊ ဂါခင်း၊ ခင်း၊ ပိုခင်း၊ ခင်း၊ ဂိုတ်း၊ ဂါခင်း၊ မာ်း၊ မုခင်း၊ ဂှင်း၊ ခင်း။

ယိုင်း၊ ထူး၊ တွင်း၊ တု၊ လှိုင်း၊ ဖိတ်၊ ပိင်း၊ ခင်း၊ ငလး၊ လုံး၊ ယိုင်း၊ ငလး၊ ဂါခင်း၊ ပိင်း၊ လုံး၊ ယိုင်း၊ သေ၊
လှိုင်း၊ လုံး၊ ဂူခင်း၊ မုခင်း၊ ခင်း၊ ငိုခင်း၊ ခင်း၊ မိုင်း၊ မာ်း။

တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း.

1

ခမးတူဂ်းခိုခင်း တွဲခင်း ဂခင်းသခင်း;လှမ်းဖွမ်းဂှမ်းဂခင်းဂှမ်း (ပံး ယူ,လီ၊ ပံးပလှ်,လှ်,၊ လွင်းဂမ်းထီမ်ဂခင်းဂှမ်း)။

ကခင်း.

၇

ကုပ်,ကုပ်းပီခင်းလှမ်း (1၄ မိတ်.)

ပုခင်းဖွခင်း တိုင်း၊ လေးမိုင်း
ခင်းဂခင်းသခင်း;လှမ်းဖွမ်းဂှမ်းဂခင်း ဂှမ်းခင်း. ပီခင်းကီးသင်။
ဂခင်းလတ်းဂခင်းငိုခင်းလှမ်းဂှမ်း. တေ
လခင်း ဂမ်းထီမ်ပခင်းလံး; ပုခင်းဖွခင်းကခင်းခင်း။

ကခင်း.

၄

တခင်း,လခင်း;ဂမ်းလှမ်းလှမ်း - (10 မိတ်.)

ဂှမ်းလှမ်းခင်း ခိုခင်းလှမ်း;ဂှမ်းခင်းလှမ်းခင်း
ခိုခင်းမးတခင်း,လခင်း။

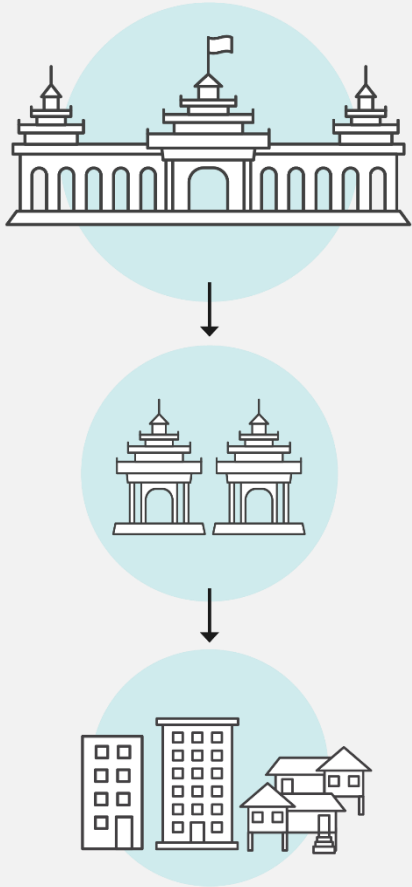
ဂၢၢ်ခၢ်ဆွတ်, ဗွတ်; လူင်ပွင်းထိုင်; ပိုခၢ်.တီး



တီးလူင်ပွင်းထိုင်; ပိုခၢ်.တီးခွဲ; မိုင်းမၢခၢ်.ခၢ်. မီးလွင်းခွင်းခမ်လူင်
 ဂပ်းဂၢ်, လူလှ်; ဂၢၢ်ဂူ.တော့, ပုခၢ်; ဗွတ်. ဂၢၢ်ဂူ.သၢင်း; ဧလး
 ဂၢၢ်ကပ်ပုခၢ်; ဗွတ်.ထိုင်.ခၢ်.ယူ,။ တီးမိုင်းမၢခၢ်.ခၢ်.
 မီးဂၢၢ်ကပ်.ပိုင်, ပိုခၢ်.တီး; သေ တၢ. ကမ်, မီး လူင်ပွင်းထိုင်; ပိုခၢ်.တီး။။

- တီးပိုခၢ်.တီးခၢ်. လူင်, ဆွတ်, ဗွတ်; လူင်ပွင်းထိုင်; ထၢခၢ်; သၢမ်ယူ,။
 မိုင်းဂူ.တုမ်.ခမ်; ပုခၢ်. မီးလူင်ပွင်းထိုင်; ထၢခၢ်; သၢမ်။
- ကပ်ပိုင်မခၢ်.တု.ထိုင် ဂၢၢ်လူတ်.ယွမ်.ရှိုင်းပွင်ငဝ်; ထိုင်; ပခၢ်ထူး လူင်
 ပွင်းထိုင်; ပိုခၢ်.တီးခၢ်. ထၢင်းဂေးလိတ်; လး လွင်းပီဂ်, ပိုင်; လၢဂ်, လၢ ဧလး
 ထၢင်းဗွတ်.ထီမ်ပခၢ် တၢင်းလူင်, ပိုခၢ်.တီးယူ,။ လူင်ပွင်းထိုင်; ပိုခၢ်.တီး
 ပီခၢ်ထုမ်.လမ်, လွင်းလူင် တၢ.ဂူ.မိုင်းရှိုတ်.ဂၢၢ်ထွမ်.ဂူခၢ်. မိုင်းဧလး
 ဂေး, သၢင်း; ထုမ်.ဗွတ်.ဂူ.ခၢ်.မိုင်း။
- လွင်းကခၢ်မီး လူင်ပွင်းထိုင်; သၢမ်ထၢခၢ်; ခၢ်. ရှိုတ်.ရှိုတ်; မဂ်.မခၢ်; လး
 ခေးတီပ်.တတ်. တၢ.တၢင်းလူင်, ပိုခၢ်.တီး; သေ ရှိုင်းတိုခၢ်. မခၢ်.ဂေး
 ထတ်.ထီဂ်, ထိုင်.ထၢ, လး; ဂမ်.သိုဝ်;။

ကန်ဆွတ်, ဗွတ်; လူင်ပွင်းထိုင်; ပိုခင်းတီး;



ခင်းပိုင်ကန်လူင်ပွင်းထိုင်; သာမ်ထာခင်း; ခင်း,ခံခံ.
 လူင်ပွင်းထိုင်; ပိုခင်းတီး; လူင်,မီး ငိုခင်းလံ;ငိုခင်းခင်း;
 ရှင်းခွင်းယူ,။

- တီးတိုင်,မိုင်းခတေ. လူင်ပွင်းထိုင်;ပိုခင်းတီး; မီးငိုခင်းခင်း;
 ကန်လံ;တီး; ခွခင်း,လံခင်းခလ; ငိုခင်း ကန်လူင်ပွင်းထိုင်;ဂါင်
 ကိဂ်,တင်း လူင်ပွင်းထိုင်; ကေးမိုင်းခင်း ခလမိင်,ပခင်းခခင်း.
 ယူ။
- မာင်းတီးတေ. လူင်ပွင်းထိုင်; ပိုခင်းတီး; ကာင်းလံ;ငိုခင်းတီး;
 ခွခင်း,ငိုခင်းခင်း;ရှုခင်းမိုင်းခလ; ရှုခင်းဂျ.ခါထိုင်;ခံ.ယူ,။။
- ရှိုင်းပွင်ငင်းထိုင်;ယွမ်းမးခမ်းဂျ.ရှိုင်းဂျေ; တာင်းလူင်,လူင်
 ပွင်းထိုင်;ပိုခင်းတီး; တျ,မီးလွင်းဖိုင်,ပိုင်းခခင်း. တိုင်းသိုင်
 မးယဝ်.

ပေးခွဲလံ; ခေးမုခင်းထိုင်; တူခင်းတီး; ပပ်. *Building a Local Government ခခင်း. သေဂမ်း။*

ရှုထောင့်နှစ်ခု ဆေးလွှာ၊ လွှဲငွေ၊ ခွဲဝေ တွဲခင်းခင်း

- ကဆိန်ကပ်ပုခင်း၊ ဖွဲ့ခင်း၊ ဂါခင်းထွက်၊ ထွက်၊ ဝိုင်း၊ ပခင်းဝဲ၊ တျာလှိုင်ပွင့်၊ ထိုင်၊ ထိုင်၊ ခလေး၊ ထေး၊ မိုင်း၊ ခင်း၊ လှမ်း၊ မိုင်း၊ ခခင်း၊ မခင်း၊ တိုင်း၊ ရှောင်၊ ချင်၊ လှိုင်၊ သေ၊ ပခင်း၊ ဝိုင်း၊ ပွင့်၊ ဂါခင်း၊ ဂိုက်၊ ကွက်၊ ဖခင်း၊ မိုင်း၊ လာ၊ လာ၊ ရှုထောင့်၊ ခခင်း၊ ယူ။
- ခခင်း၊ လှိုင်၊ သေ၊ ဂါခင်း၊ ဂိုက်၊ တင်း၊ ဂိုက်၊ ချင်၊ ယဝ်၊ လှိုင်၊ ပွင့်၊ ထိုင်၊ ထိုင်၊ ခလေး၊ ထေး၊ မိုင်း၊ ခခင်း၊ ရှင်၊ လှိုင်၊ ကပ်ပုခင်း၊ ဖွဲ့ခင်း၊ ရှုထောင့်၊ ထွက်၊ ဖခင်း၊ ရှုထောင့်၊ ဂါခင်း၊ ရှုထောင့်၊ ခခင်း၊ တိုင်း၊ မိုင်း၊ လှိုင်၊ ထွက်၊ ဖခင်း၊ ပခင်း၊ ခလေး၊ ဂိုက်၊ သင်း၊ ပခင်း၊ ဂါခင်း၊ မခင်း၊ လင်း။
- ပေး၊ ယှက်၊ မခင်း၊ ပခင်း၊ ထာခင်း၊ ဂါခင်း၊ လှိုင်၊ ပွင့်၊ ထိုင်၊ ထိုင်၊ ခလေး၊ ထေး၊ မိုင်း၊ တိုင်း၊ ဂါခင်း၊ ထွက်၊ ထေး၊ ရှုထောင့်၊ မိုင်း၊ (ခင်း၊ မိုင်း၊ ခခင်း၊ ပေး၊ ယူ၊ လှိုင်၊ ဂါခင်း၊ ရှုထောင့်၊ ထွက်၊ ပခင်း၊ ထွက်၊ ထိုင်၊ ခခင်း၊ ယဝ်၊ ရှေး၊ ထေး၊ ထေး၊ ထေး၊ ထွက်၊ ပခင်း၊ ဝိုင်း၊ ထွက်၊ ထွက်၊ ရှုထောင့်၊ ထွက်၊ ခခင်း၊ ယူ။
- ဂါခင်း၊ ရှုထောင့်၊ သာခင်း၊ လှိုင်၊ ဝိုင်း၊ ထွက်၊ ခခင်း၊ ရှုထောင့်၊ လှိုင်၊ ပွင့်၊ ထိုင်၊ ခခင်း၊ ဂါခင်း၊ ခခင်း၊ ရှင်၊ လှိုင်၊ မိုင်း၊ ဖွဲ့ခင်း၊ ယှက်၊ ထေး၊ ထွက်၊ ထွက်၊ ဂါခင်း၊ ထွက်၊ မိုင်း၊ လှိုင်၊ ထွက်၊ ဖခင်း၊ ပခင်း၊ ခလေး၊ ထွက်၊ ဂါခင်း၊ ရှုထောင့်၊ ကခင်း၊ ထိုင်၊ တိုင်း။
- တွဲခင်း၊ တျာ၊ မခင်း၊ လှိုင်၊ ပိုခင်း၊ တိုင်း၊ သေ၊ ဖခင်း၊ ခခင်း၊ ခခင်း၊ ထွက်၊ ဂါခင်း၊ ရှုထောင့်၊ ဝိုင်း၊ ပိုခင်း၊ တိုင်း၊ ခလေး၊ ဂါခင်း၊ ထွက်၊ ဂါခင်း၊ ကခင်း၊ သာခင်း၊ ဝိုင်း၊ တင်း၊ လှိုင်၊ ရှုထောင့်၊ မိုင်း၊ ခခင်း၊ မိုင်း၊ လှိုင်၊ ထွက်၊ ခခင်း၊ လာ၊ ထေး၊ ထေး။

တွဲခင်း ၄

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလုံးဗိုတ်, တေရ, ဧလ;
ဂါခင်ကုပ်, ကုင်းလွင်း; ငမ်းယံခင် မိုင်းမာခင်း



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



The Asia Foundation

ဗဟိုဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ လုံခြုံရေးနှင့် အရေးကြီးမှုများ၊ လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန။

ကော်မရှင်၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဆရာမ Paul A. R. Hobson

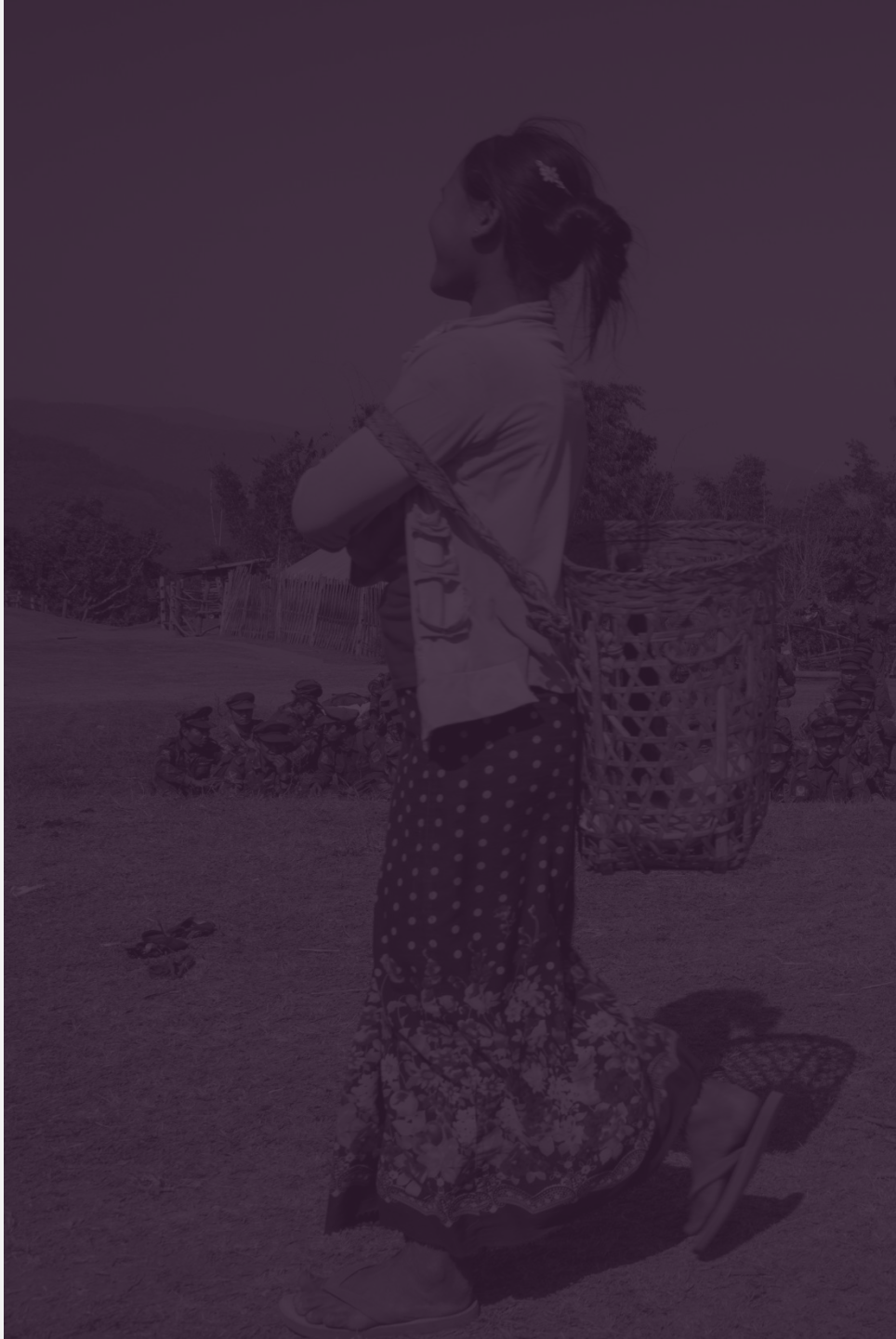
Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန၊ ပါမောက္ခ၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန။



လွင်းတင်း ကခင်းခင်းပုးခင်းတွင်းခင်း

- 1 ခင်းခင်း.ကခင်းခင်းယိခင်းယမ်းလိဝ်ခင်း.
လင်းသိတ်;ထိင်ခင်း
မိဝ်းသိခင်းကခင်းမခင်း;မုခင်းခင်း; ကခင်း
ထတ်းကခင်းခင်းထိုင်.ရှိုင်ခင်း;
- 2 နိခင်းကခင်းခင်းပွတ်းခင်း; ခင်းယမ်း
တု,သုတ်.ထူးလင်း;နိင်,ပိင်း ခင်း
ပိုင်ထတ်းကခင်း ခင်းလမ်း, တင်းခင်းခင်း;ခင်း
တင်းခင်း ခင်း.ကခင်းခင်းယိခင်းခင်း. မိခင်းထိုင်.ရှိုင်။
ထင်းခင်းမု,ပိုင် ထိုင်.ရှိုင်လမ်း။
- 3 ခင်း,ရှိုင် ပေးတေကခင်း,ခင်းရှင်း
ခင်းခင်းခင်းလင်းထင်ခင်းယိခင်း မိခင်းရှင်းတမ်းခင်းခင်း.
ရှိုင်,လိ ကခင်း ပိုင်ပိုင်ခင်းခင်း;မိခင်းထိုင်.ရှိုင်
ကခင်း,ကခင်းပုး။



ပိုင်ဂာခင်ငိုခင်း လုံးဟိုတ်,တေရ, ငလး; ခဂ်.ဂာခင်ငမ်းယီခင်

- ခင်းပင်ကုပ်,ကုင်းဂာခင်မိုင်းခိုင် ဂာခင်မာဂ်;မုခင်း ငလး; ပိုင်ဂာခင်ငိုခင်းလုံးဟိုတ်,တေရ,ခေ. ဂပ်းဂါ,ထွမ်း ဂှင်ခေး; ဂှင်;ခွင် ကခင်ထမ်းဂူးဟှါ,လး; ကုပ်,ကုင်းဝံ.ခခင်းယူ,။
- ပိုင်ဂာခင်ငိုခင်းလုံးဟိုတ်,တေရ,ခေ. ပံခင်တွခင်းလမ်း,လွင်းဝံ. ခင်းဂာခင်ကုပ်, ကုင်းခိုင် ယူင်.ပိုင်ဟိုတ်,တေရ,ထိတ်;ထင်,၊ ဂာခင်ဂေး,သင်;တူင်,ဂိုင်း ဗွမ်းဂုမ်း;၊ ဂာခင်ဂုခင်းမုခင်းကွဂ်, ပိုင်တဂ်;ဂာခင်ထိတ်,ငလးခွခင်း, ငလး; ငိုခင်းခင်း;ခင်းငင်း;တိုခင်း ထိုင်းခေ.။
- ထမ်းခမ်းသင်;ဂာခင်မာဂ်;မုခင်းဂုမ်း;ခေ. လုံးတိုင်းပင်းထိုခိုင် ဂာခင်ထိတ်;ဂာခင် ငိုခင်းဂုခင်းမိုင်း ငလး; လင်းခမ်းဂာခင်မာဂ်;မုခင်း။



အေးဂျင်စီလွင်းလှည့်; ဂျင်မာဂ်; မုခင်း ကခင်းလမ်း, လွင်း; တၢ, ခဂ်.ဂျင်ဂမ်းယီခင်း

ဂျင်; ဂျိခင်း တၢ, ပိုင်ဂျင်ခင်း; လုံးဟိုတ်, တခရ,



ဂျင်ကုပ်, ကျင်း ခင်းခဂ်.ဂျင်ခင်းယီခင်း
ခိုင်ဂျင်လိဂ်, ငမခင်းခင်းခင်း, ခခင်း. ဂံ.
လ; တိုင်းသို, ဂိုင်းပဂ်းလိုင်ခိုင် ခင်းခင်း
ငင်းတိုင်းယဝ်။ မခင်းလိုင်, ဂျင်ခင်းလိုင်
ဂျင်; ချင်ခိုင် ဂျင်ဂ်ပင်းခင်း, ဂျိမီး လွင်း;
ဂျင်ခင်း ဂျင်; ခိုင်-(ခင်းပိုင်, ခခင်း, ခင်း
ဂျင်, ငလ; ခခင်း, ငခင်းခင်း; ခခင်း, ဂျင်
လမ်း; ငတ, ဂျင်, လိုင်းခင်း...) ငလ; ဂျင်
ခပ်. ဂျင်ခင်းခိုင် ဂျင်လိဂ်, ငမခင်းခင်း
ခခင်း, လိုင်းခင်းယူ,။

ပိုင်ဂျင်လိဂ်, ငမ ငခင်းခင်း;

ခင်းခင်းငင်းတိုင်း
ခင်းပိုင်ဂျင်လိဂ်, ငမ ငခင်းခင်း;
ခင်းခင်းငင်း; ငဂ; မိုင်းဂျင်; တုမ်းငလ;
တိုင်း/လေးမိုင်းခခင်း. ခင်း;
ပျးဂျင်မာဂ်; မုခင်းခင်းယဝ်း။ ခပ်.ဂျင်မုခင်းလိင်း
ငလ; ဂျင်ဂျင်ခင်း။ ဂျင်သျင်; ပုံးပလ်, လျ, ငလ;
ပုံးယူ, လီ ကခင်း, ဂ်ခင်း, ခိုင်။ ဂျင်ဟိုမ်း. တိုင်း တိုင်း
လင်းတၢ, ဂျင်; ဂျင်, သျင်; ပိုခင်း. ထာခင်းလိုင်ခင်း. ယဝ်။



မိုင်းဟိုင်းလတ်းလိဂ်, သျင်, ခိုခင်း ငခင်းခင်း; ခင်းခင်း
ငင်းတိုင်းခခင်း. လီသို, လိုပျး ဂျင်တုမ်း. တိုင်း.
သျင်, ဝိတ်. လွမ်း. ငလ; တိုင်, ဂျင်ခင်း ဂျင်; ဂျင်ခင်း
ဂျိတ်းခင်းခင်းငင်းတိုင်း။

ခရီးဂါဇ်လွင်းလူလှ်း ဂါဇ်မာ်းမုခင်း ကဇ်လမ်,လွင်း တၢ, ခပ်.ဂါဇ်ဂမ်းယီခင်

ဂျာ်းဂိုခင် တၢ,ပိုင်ဂါဇ်ငိုခင်း လံးဗိုတ်,တေရ,



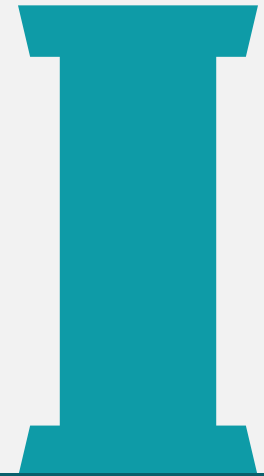
ဂါဇ်ခပ်.ဂိုင်းပိုင်လီဂ်,ဗေခွခင်,

ဂါဇ်သၢင်းလွှ်းဗိုင်,ပိုင်း :

ဗိုင်းတုမ်းလူ မိုင်းဂုမ်းတုမ်း ဗေ; လူင်ပွင်း လိုင်း
မိုင်းဂုမ်းတုမ်း ခေ. မာ်းမခင်းတၢ,တေဂိုတ်း
ပိုင်ပိုခင်.ငဝ်းဂါဇ်လီဂ်,ဗေငိုခင်းလူး လူင်ပွင်း
လိုင်းလေး မိုင်းဗေ;တိုင်း ဂျ်းမိးငိုခင်းဂုမ်းထုခင်း
တၢ,ဂမ်.ထီမ်ခင်း ဂါဇ်ထွင်းလေးဂုမ်းမိုင်း ဂျ်း
ဂိုင်း,ငမ်,တင်း ငိုခင်းခွခင်,ကဇ်ဂိပ်းလံး။

ခရီးဂါဇ်လွင်းလူလှ်း ဂါဇ်မာ်းမုခင်း ကခင်လမ်,လွင်း တၢ, ခဂ်.ဂါဇ်ဂမ်းယီခင်

ဂုာ်းဂိုခင် တၢ,ပိုင်ဂါဇ်ငိုခင်း လံးဗိုတ်,တခရ,



ခွခင်,ဂူမ်း

လူင်ပွင်းထိုင်ဂါင် လီဂ်,ခဗခွခင်, ကခင်လံးမး တီး
(ခွခင်,ငိုခင်းခင်း, ခွခင်,ဂူမ်းလူင်းတိုခင်း, ခွခင်,ဂၢ,
ခါ။ ခွခင်,ပိုင်,ခွင်းခွင်) ပခင်ထူး လူင်ပွင်းထိုင်
တိုင်း ခလး; ထေးမိုင်းယဝ်။ ဂါဇ်ပခင်ငိုခင်း
ထူးတိုင်း ခလး; ထေးမိုင်းခေ. တေလံးမီး
လွင်းခပပ်.တီဂ်းဗခင်,ဗခင်, ပိုင်းပိုင်းယဝ်။

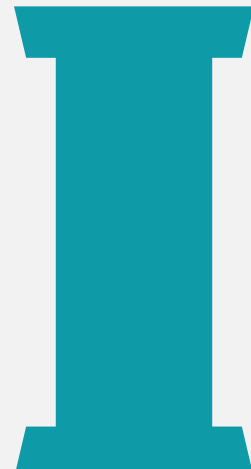
ဂါဇ်သါင်းလွင်းခွခင်းဂိုင်း

ခခင်,ဂိုဝ် တေမီးလွင်းခွဲယို, ခင်းဂါဇ်ဗခင်,ပိုင်း
ခလး; ထိုင်တီး တၢ,တိုင်း ထေးမိုင်းခခင်. လူင်
ပွင်းထိုင်ဂါင် တေလးဂိုတ်းဂိုမ်းလွင်း; ဗခင်,ပိုင်း
ခင်းဂါဇ်ဂိုပ်းခွခင်, တိုင်းခလး; ထေးမိုင်းယူ,။

အရေးအခင်းလွင်းလှုပ်လှုပ်; ဂါခင်မာဂ်; မုခင်း ကခင်လမ်, လွင်း; တၢ, ခဂ်. ဂါခင်ဂမ်းယီခင်

ရှာဂ်; ရှိခင် တၢ, ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း လံး ဖှိတ်, တခရ,

- ဖှေလမ်, လွင်း; ခင်းဂါခင်ဂျေ, သာင်းလွင်း; ငမ်းယီခင်ခပ်ခပ်. ထာင်းခံးလှ်လှ်. တိုဝ်းငိုခင်းဂမ်. ထီမ်လမ်, လွင်း; တၢ, ပီခင် ဖှေခင်းလီထူး ဖှေထိုဝ်းလံးခါမ်, တါမ်, ဖေးသိုဂ်း ငလး လွင်း; တာင်းတာင်, ထိုဝ်း။
- တီးခေးကခင်တၢ; ဖှေထိုဝ်းလံးခါမ်, တါမ်, ဖေးသိုဂ်း ခပ်ပး ဖှေထိုဝ်းလံးခါမ်/ထုဂ်, ဂှပ်, ထူ. လျးဂါခင်လူလံးပေ. ဂါခင်လံးရှာဝ်း; ထိုဝ်းလံးပီခင်တုဂ်. ခိ. တၢ. ဂွပ်; ပာင်တိုဂ်း. ထိုဝ်းဂါခင်ရှာဂ်ခင်လိုင်. တိုင်. လူ. သုမ်း. မီးပီးခွင်. ကခင်လံးခါမ်, ဖေးသိုဂ်း. ထိုဝ်းလံးမီးလွင်းတုမ်. တိုဝ်. တီးလှ် ငလး လွင်တုမ်. တိုဝ်. တွခင်းလှ်တိုင်, ထိုဝ်း။
- တီးဖှိခင်ဂါခင်ငိုခင်းဂမ်. ထီမ် ငလး; တာင်းထွလှ်; ထီမ်, တၢ, ဂါခင်ခိုခင်းခမ်းပူဂ်းပွင်တိုင်, ဂှခင်း ဝံးပာင်တိုဂ်းငလး; ခင်းဂါခင်သာင်းလွင်း; ဖှေထိုဝ်းလံးခါမ်. ထိုဝ်. ထာတ်; ခပ်. လီခံးလှ်ဝုခင်း. သွခင်း, ပး ဖှေထိုဝ်းလံးခါမ်. ထိုဝ်. ဂှခင်းခပ်, ထိုဝ်းလျးဖေးခခခင်. တင်းသိုင်; ယူ.။



ငိုခင်းဂမ်. ထီမ်

ငိုခင်းဂမ်. ထီမ်ခပ်. ဖှိခမ်. ထီမ် ပခင် တာင်းလှိုင်, ဂါခင်တိုင်, ဂှခင်း ငလး; ဂါခင်မုခင်းလိုင်. ကိုင်လူလှ်; ဂှိုင်ခပ်. ဂှခင်း သေယဝ်. ခိုခင်း ဂေးခံးကပ် ပုခင်း; ဖှေခင်းပခင်ဂါခင်ကမ်, ဖှိခင်, ပိုင်. ထာင်း ယိုင်. သေကမ်, ဂျးတိုဝ်းပဂ်းလှ် ဂမ်. ထီမ်ပခင် ဂှခင်းထုတ်; ဂိုင်. ဖှေထူပီးလျး ဖေးတူဂ်းဖေးခခခင်. ဖေးမုလှ်. လှိုင် ငလး; ဖေးသိုဂ်း ထိုဝ်းခပ်. ယဝ်.။

* ဂါခင်ဂမ်. ထီမ်ခပ်. ပီခင်ငိုခင်းထွလှ်; ထီမ် ကမ်, အခင် ပီခင်ဂါခင်ကမ်းမိုင်, ငိုခင်း ခင်းဂေးလမ်းလှိုင်ပင်းလိုင်; ကမ်, အခင် ခင်းဂေး မှ်. လှ်. လံးလံးလှိုင်; ငလး; လှိုင်ပင်းလိုင်; မိုင်; ယဝ်.။

ကွင်းတီးကဆင်မီးဂူခင်းပံးဗေးခင်းမိုင်း

2006, 2016

ရှားသွင်ကဆင်ခံ့. ပီခင်
 ဗိုခင်မဂ်းမံ လုမ်းဂိုတ်းဂါခင်
 လွလုးထီမ်လောင်းဂူခင်း ခပ်
 ဂိုတ်းဝံ. ခင်းခါဝ်းယါမ်
 ကဆင်ကမ်, မိုခင်ဂခင်ခခင်.
 သေ သမ်. ထီ. ပိုင်းခခလွင်း
 ထင်မီးဂူခင်းပံး ဗေးသိုင်း။

ခေးမုခင်းကဆင်ပိုင်းခခ
 ဂူခင်းပံး ဗေးခခ. ထာင်း
 ကပ်ထို. တျ, ဗိုမ်. တိုမ်း
 လွလုးထီမ် ဂူခင်းမိုင်းထိုင်း
 လျးတမ်, သိုင်း ဂိုင်းဂိုင်း။

**Presence of IDPs
2006**



**Presence of IDPs
2016**



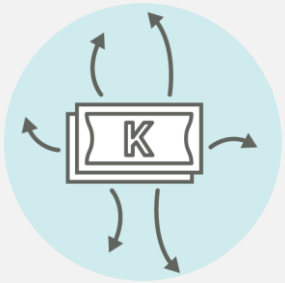
ခရီးဂါဇန်လွင်းလူလှ်း ဂါဇန်မာ်းမုခင်း ကဇန်လမ်,လွင်း တၢ, ခဂ်.ဂါဇန်ဂမ်းယီခင်



လွင်းလူင်.လီင်းဂုဇန်လီင်း; ခွ်းဂါဇန်ငိုခင်းဗလ; ဂါဇန်ဂါဇန်သူးဂါဇန်လာ်း

- ခရီးမုခင်းသီခင်းသံမံ ငိုခင်းကါဇန်လှ်. ကဇန်ပိုခင်းပခင်လူးဂုဇန်မိုင်းသေ ထာင်းဂျာလံ; ငါးခခင်. မီးလွင်းမာ်းခါခင်းဂိုင်း။ ခေ. ဂိုတ်းဂို; လွင်းလူင်.လီင်းဂုဇန်လီင်းကော, သေ ကမ်,ဂူးလံ;လွင်းလှ်.လာ်, လူင်ပွင်းထိုင်းခပ်။
- မာ်းပွာ်းမာ်းလှ်မး တၢ,တေ့ဂူးလံ;လွင်းတၢ; ဂိုတ်းဂိုဝ်လီဂ်,ဗဇငိုခင်း ပခင်လူး တိုင်း/ဗလ; ထေးမိုင်းထိုင်.ဂိုဝ် ဂါးဂိုဝ် ခေဂေး ယင်းမီးလွင်းယာပ်,ယူ,။ လွင်းခေ. ဗတ. ခိုခင်းယှ်,မး ခိုခင်းမးလှ်လှ်လှ်လှ် ထမ်းတင်း လွင်းပိုခင်းဗာဝ်,လူင်ပွင်း ထိုင်း ကဇန်ဗိုမ်.တိုဝ်းပခင် ငိုခင်းလှ်.လာ်,တၢ,ဂုဇန်မိုင်းခခေ.ယူ,။
- ဂါဇန်လူင်.လီင်းဂုဇန်လီင်း; ခွ်းဂါဇန်ငိုခင်းခေ. လီမီးခခေလှ်ဝ်သေ ခွ်းခွင်းဂါဇန် ဂါဇန်မာ်းမုခင်း ကဇန်ကုပ်,ဂဇန် မာ်းမခင်းပံ. မိုဝ်; မေ, 201Z တီးပာင်တုမ်းလူင် ပာင်လူင်ခခေ.ယူ,။ တၢ,ဂေးသား လွင်းယုမ်,ယမ် တင်းတိုင်း/ထေးမိုင်းခခေ. ခွ်းပာင်ကုပ်,ကွင်းထခေ.ထိုဝ်. ထာတ်;တီးတွခင်း ဗီခခေဂါဇန်ငိုခင်းခခေ. တီးဂါဇန် ကုပ်.ပိုင်,ဂူး ထာခင်းထာခင်းခခေ. တေလံ;မီး ဂါဇန်ဂူးတေ့,ပုခင်းဗွခင်းဗလ; လွင်း လူင်.လီင်းဂုဇန်လီင်း။
- ဗူးလမ်,လွင်း; ခွ်းခဂ်.ဂါဇန်ဂမ်းယီခင်ခပ် လီတီမ်;ထခေ ဗီခခေဂါဇန်ငိုခင်းကါဇန်လှ်.ဗလ; လီဂူးမီးဂူးမီးဂိုတ်းသား; ခရီးဂါဇန်သုခင်း,ကွဇန်ထိုင်းခခေ.ယူ,။ ခေ.ပီခင်တၢ,
 - I) တၢ,ဂါဇန်ယုဂ်.ခခေ.ဂတ်. ဗူးကွဇန်ဂူဝ် ခွ်းယူင်.ဂါဇန်ကုပ်.ပိုင်,မိုဝ်;ခရီးဗလ; II) တၢ,သား လွင်းလူင်.လီင်းဂုဇန်လီင်း; ဗလ; ဂါဇန်လူတ်းဂိုင်းပွင်ငဝ်;ထိုင်းတီးဂါဇန် ငိုခင်းထိုင်း ခခေ.ယဝ်.။

အေး၊ဂါခင်လွင်း၊လူလှ်း၊ ဂါခင်မာ်း၊မုခင်း ကခင်လမ်၊လွင်း၊ တၢ၊ ခ်.ဂါခင်ဂမ်းယီခင်



ဂါခင်လူတ်း၊ရှိုင်းပွင်ငဝ်း၊လိုင်း၊ ဗှံ၊ဂါခင်ငိုခင်း တီး ခင်းငလး၊ ခွဂ်း၊ ပာင်ကုပ်၊ကူဝ်း

မိုဝ်း၊ဗှိုင်း၊ရှိုတ်း၊သင်း၊ဂါခင်လီဂ်း၊လံး၊ ဗှိုင်း၊ပိုင်၊ထတ်း၊ဂါခင်ငိုခင်း တၢ၊ခါဝ်း
ယါဝ်း (လူဝ်၊ခမးပးလဂ်း၊မိုဝ်း) ယူ၊ခခင်း၊ခံ တၢ၊ပီခင်လွင်း၊ဂမ်းထီမ် ပိုင်
ဗှိုတ်၊တခရ၊ တီး၊မိုဝ်၊ခရေ၊သီ၊ခခင်း ယူ၊ခင်း လါးထတ်း၊ဂါခင်ငိုခင်း လူင်
ပွင်း၊လိုင်း၊ ကခင်လွင်းယူ၊ယါမ်းလိဝ်ခင်း၊သေဂေး၊ ထာင်း၊ရှိုတ်းလံး၊ဗှိုင်းယူ။
ဗှိုင်း၊ကုပ်၊ကူဝ်းတၢ၊ ဂါခင်ငမ်းယီခင်လိုင်း၊မိုဝ်းယူ၊ ထိုဝ်၊ခခင်း၊ယါမ်းလိဝ်
ခခင်း၊ခင်းပိုင်ထတ်း ဂါတ်ငိုခင်း ကခင်လွင်းပွင်း၊လိုင်း၊ထိုဝ်၊ယူ၊ခခင်း၊ဂေး၊
မီးတိုဝ်၊တါင်း၊ခခင်းလံ၊ တၢ၊ လူတ်းယွမ်း ရှိုင်းပွင်ငဝ်း၊လိုင်း၊ဗှံ၊ဂါခင်ငိုခင်း
ယူ။ (ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလံး၊ဗှိုတ်၊တခရ၊ - တါင်းလှိုဂ်းတၢ၊ ထိုဝ်း၊ခါဝ်းငလး၊
ခါဝ်းယါဝ်း)။

အေးဂျင့်လွင်းလူလှိုင်း၊ ဂျင်မာဂ်းမုခင်း ကခင်းလမ်း၊လွင်း၊ တၢ၊ ခဂ်.ဂျင်ဂမ်းယီခင်း



ဂျင်မးပုဂ်းတင်း၊ ဂျင်မာဂ်းမီး တိုင်း/ထေးမိုင်း (SEEs)

SEE ခဂ် ဂျုပခင်းလံးမး ငိုခင်းခင်းတၢ၊ထိုင်းမိုင်း မွဂ်း ၂၀% သေ ပိုင်လှိုင်းမခင်းတေ. လံးခင်း ဂျင်ခွတ်းဂိုတ်းခွတ်းတေ.။

ယုဂ်.လဝ်ပခင်း ဂျင်မးပုဂ်းတင်း၊ SEE ဂိုင်းတိုင်းမီးလွင်းလှိုင်းလှိုင်း ဂျင်ထိုင်းတေ၊ မီးလှိုင်းဂမ်းဂမ်းထုခင်းထီ၊ ခေ. ထွတ်းသၢင်းဂိုင်း ပံးမာဂ်းမီး တီးထခင်းထခင်းခေ. ခိုခင်းယု၊မးဂွတ်းသေကမ်းဂး ဂိုတ်းဂိုင်း ဂျင်မာဂ်းမီး ထိုင်းမိုင်းတေ၊ ငိုခင်းထွတ်းထီ၊ ဂျင်မိုင်း တၢ၊ပီခင်းဖွခင်းလီထွတ်းလဂျင်မိုင်းခခင်းဂေ၊ တိုင်းခခင်းလှိုင်းမး။

ပေးခွဲးလံး၊ ခေးမုခင်းခခင်းလှိုင်းခခင်းထိုင်း ဂျုတီး၊
Bauer. A., et al. 2018. *SEE Reform in Myanmar: The Case of Natural Resource Enterprises*. Natural Resource Governance Institute & Renaissance Institute.

အရေးအခင်းလွင်းလှုပ်; ဂါခင်မာန်; မုခင်း ကခင်လမ်း, လွင်း; တၢ, ခပ်.ဂါခင်ဂမ်းယီခင်



ဂါခင်ယုဂ်.မုခင်း ခမ်းဂတ်. ဗှံ, ဗိင်; ပိုင်။

တၢ, ပိုင်, လှိုင် ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလံး ဗှံတံတရ, ပီခင်ထိုင်. ဂိုင်ခလ; မီးဝံ. ဂိုင်းကီး
ဗှံ, ဗိင်; ပိုင်လမ်းခမ်းထိုင်. ဂိုင်ခခခခခ. တေလံးမီး ပါင်ယုဂ်. မုခင်းခမ်း.
ဂတ်. ဗှံ, ဗိင်; ပိုင် ပခင် တၢ, ဗှံ; ခပ်; ပူးခင်းခမ်းဂါခင်ခမ်းယီခင်ခပ်ယု,။

တၢ, ရှေးသင်းလံး ပိုင်ထတ်ဂါခင်ငိုခင်း ခင်းဂှိုင်ဂါခင်လှိုင်ပွင်းထိုင်; သေ
မီးပူးလှိုင်လှိုင်. လိုင်းဂှိုင်ထိုင်; ခလ; ဗှံခင်းယုခင်းလီးဂမ်းသိုဝ်; တေ,
ဂှိုင်မိုင်းခခခခ. ထုမ်းလှိုင်ပွင်းထိုင်; ကိတ်, တင်း ထိုဝ်းကမ်း, ထို; လှိုင်ပွင်း
ထိုင်; ကခင်ခပ်; ပူးခင်း ခပ်.ဂါခင်ခမ်းယီခင်ခပ်ရှေး ထိုင်. ဂှမ်းသင်းပူး
ထုမ်း ခင်းအရေးအခင်းခခ. ယု,။

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလုံးဟိုတ်, တေရ, : လင်းမိုင်း၊ ဖခင်းမိုင်း ငလး၊ လင်းခမ်း

မိုင်းကခင်ထွဲတိုင်း ပိုင်မိုင်း ဟိုတ်, တေရ,
ဂမ်းပးခမ်းခံ. တေကမ်း, ဂံ. ကပ် လွင်းတင်း
ဂါခင်မာ်; မုခင်း ငလး၊ ဂါခင်ဖခင်း, ပိုင်း တီမ်းသွဲ, ဝံ.
ခင်းလင်းမိုင်းခပ်။ လွင်းတင်းထိုင်းခံ. ခံ.
တေတီမ်းသွဲ, ဝံ. ခင်း ဖခင်းမိုင်း ငလး၊ လင်းခမ်း
သေထွဲတိုင်းဝံ. ဂွလ်း။

တးထိုင်. ဂိုဝ်ဂေးယပ်. ခင်းလင်းမိုင်း
ထာဝ်းခခေ, တး, (Cannadian) မိုင်းပီး 1887 ခခေ. ခပ်;
ပးဝံ. လွင်းဖခင်း, ပိုင်း ငလး၊ လွင်းပိုင်း, ပိုင်; လာဂ်, လံ
ခင်းပိုခင်. တီးယူ,။ (ခင်ပးတိုင်း)
တီမ်းဝံ. တး, ပိုင်ပိုခင်. ငပ်; ကခင်ခိုင်း; ဂွလ်း။

လင်းမိုင်း မိုင်းခခေ, တး, ဂါခင်သား; လွင်းဖခင်း, ပိုင်း ငလး၊ လွင်းပိုင်း, ပိုင်; ဂေးဂူး လီခင်းတွခင်း

- ၂၄
- (1) လူလ်းကမ်း, လီဂ်; လုံးဂိုင်းပိုင်သား; ဖခင်းမိုင်းဖခင်းတုမ်း ကမ်း, ခခေ တိုင်း
ငလး၊ ထေးမိုင်း ကမ်း, ခခေ ခင်းသွင်ကခင်ပးခိုဝ်ခံ.
ကခင်လွဲမိခင်းဂေးတေလံ; ဝံ. ခမ်းခင်းသေ
ထွဲ. တိုင်းဂိုင်းပိုင်သား; ဖခင်းမိုင်းခပ်ဂူး,။ ယုခင်းခခေငလး၊ ဖခင်းတုမ်း၊
ဖူးဂိုတ်းကွတ်, ဖခင်းမိုင်း၊ လူပိုင်ထိုင်းမိုင်းခခေ, တး, ငလး၊ လူပိုင်ထိုင်း
တိုင်း ငလး၊ ထေးမိုင်းခပ် ထင်, လံ; ကပ်ပုခင်း; ဖခင်းခိုဝ် ---
a) ယုဂ်. မုခင်းတိုဝ်. တင်း ကခင်ဖခင်း, ပိုင်းတွခင်း တး, ဂူးခင်းမိုင်း ခခေ, တး,
တး, မာ်; မီးလီပိုခင်း။
b) လူလ်းဂူးမုခင်းဂါခင်မုခင်းလီင်းသေ လူတ်းယုမ်း လွင်းတိုဝ်. တင်း
ကမ်း, ဖခင်း, ပိုင်းဂခေ။ ငလး၊
c) ဂမ်း. ထူလ်း; ပခင်ဂါခင်ထွင်းထေး ကခင်ကမ်း, မီးကမ်း, ပိုခင်းသေ
ဂိုတ်းဂူးဂူးခင်းမိုင်းခခေ, တး, လံ; ဂုပ်. လွင်း; တြး; ဖခင်း, ပိုင်း
- (2) ဖခင်းတုမ်းငလး၊ လူပိုင်ထိုင်းမိုင်းခခေ, တး, ခပ် ထင်, လံ; ကပ်ပုခင်း; ဖခင်း
ခိုဝ် ဂါခင်ဂိုတ်းဂူးခင်းထွဲ. ထာ, ဖခင်း, ပိုင်း ပိုင်; တး, မခင်းထွဲတး
လူပိုင်ထိုင်းတိုင်း ငလး၊ ထေးမိုင်းခံ.
မီးခိုခင်းခပ်; တး, တေဂမ်း. ထီမ်လံ; ဂါခင်ထွင်းထေးဂူးခင်းမိုင်း ဂူးဂိုင်း, ငမ်း, တင်း
ခွခေ, ကခင်ဂိုင်းလံ;။ (18)

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း လုံးဗိုတ်,တေရ, တိုင်.တင်းတု,ခင်းပွတ်း လေး; ခင်းယင်း

တင်းလှိုင်းခမ်လံတု,ယမ်းလိင်

ခင်းမိုင်းမခင်းခမ်. ဂါခင်လှိုင်းယမ်းလှိုင်းဂမ်းဂမ်ငိုခင်းတွင်း
လေး; ဂါခင်ဗိုတ်,ပိုင်းခိုင်ငိုခင်းတွင်းခမ်. ပေးဂိုတ်းသင်းဝ.
ယု,ယပ်.။ ပိုင်ဗိုတ်လှိုင်းမိုင်း?၂၀၀၈ ဂါခင်တမ်းဝံ.လေးသင်
တင်းခင်းလေးသင် (ခေးဗိုတ်.ထိမ်မိုင်းပီး ?၂၀၁၄)ခမ်.
မခင်းပေးမီးတိုင်.တင်းခမ်လံ တု,တေခပ်.ဂိုခင်းဂိုတ်းသင်း
လုံးပိုင်ငိုခင်းမို,ယု,ယပ်.။

လှိုင်းယမ်းယမ်းခမ်.

- တေလုံးဂုခင်းမုခင်း ယုဂ်.မုခင်း ဂုင်းဂါခင်
ဂါခင်ဗိုတ်,ပိုင်းခိုင်ငိုခင်းတွင်း။ (တိုင်ယင်း,ခိုခင်းခမ်းလိတ်းလုံး
ငိုခင်းဂမ်.ထိမ်မိုင်းလှိုင်းလှိုင်း ဂုမ်းဗိုတ်ဂုင်း ဗိုတ်,ပိုင်း။
- တွခင်းတု,ဂုခင်းမုခင်း တိုင်းလေး; ထေးမိုင်း ခမ်.
လှိုင်းတိုင်းငိုခင်းဂမ်.လှိုင်းလှိုင်းတင်းသေ ဂုမ်းဗိုတ်ခင်း
ဂုင်းဂါခင်လှိုင်းဂိုတ်းဂါခင်တိုင်,ဂုခင်း။
- လှိုင်းမီးဂါခင်လိတ်,ခေခွခင်း,ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း ထိုင်
တိုင်းလေး;ထေးမိုင်း။
- ဂါခင်ဂုခင်းမုခင်း တိုင်း. ထေးမိုင်း လေး;
ဗိုတ်လှိုင်းထိမ်လှိုင်းခင်းတွင်း, တု,ခင်းဂါခင်ဂေး, သင်းပုံး
ပလု,လှိုင်း, လှိုင်းလေး.ခါ.လေး ဂါခင်ကုပ်.ပိုင်, လေး;
ဂါခင်လိတ်,ခေခင်းလှိုင်း.လှိုင်း။
- ဂုမ်းလှိုင်းပခင်းငိုခင်းဂမ်.ထိမ်ခိုင်ဂုင်ခေးဂါခင်လှိုင်းဂါခင်ခမ်.။
မိုခင်းခမ်, - ဂုခင်းထုပ်.လေးသဗေး,ဝု.။
ဂုခင်းခမ်,တမ်,လှိုင်းခွင်.ခမ်(ပိုင်တိုင်း)လှိုင်းခမ်.။

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း လားဗြိတ်, တရုတ်, တိုဝ်.တၢင်းတၢ, ခၢင်းပွတ်း ဗလး; ခၢင်းယၢင်း

တိုဝ်.တၢင်းတၢ, ခၢင်းယၢင်း

- မူခင်းဗမးလၢင်းမိုင်း တွခင်း AZ တၢ, တေပီခင်း ဂၢခင်းဂမ်.ထီမ်တေၢ, ဂၢခင်းထတ်းဂၢခင်းတီးလိခင်း ဗလး; ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း။
- တွခင်းတၢ, တိုင်း ဗလး; ထေးမိုင်း တေထွ်.တိုင်းလံး; ခွခင်းငိုခင်းခဝ်း; ဗလး; ခွခင်းခွင်းဂုခင်း, ဂမ်းသိုဝ်းခခင်း. လူင်ပွင်းထိုင်းမိုင်းဂူမ်းတုမ်း; တေလးတမ်းဝၢင်းပခင်းယၢင်း။
- ဂူခင်းမူခင်း ဂူင်းဂၢခင်းခခမ်း ပံးယု, လီ ဗလး; ပံးပလု, လုၢ, ခင်းတိုင်းဗလး; ထေးမိုင်း ဂှ်းထိုင်ထခင်း. တိုင်, ဂူခင်းဗွမ်းဂူမ်း။
- ဂျေ, သၢင်း; ပၢင်းလှိုင်းတၢင်း; လူင်ပွင်းထိုင်းထၢခင်းသၢမ် (ပိုခင်းတီး)
 - ခပ်.ဂိုင်းဂိုတ်းသၢင်းဂှ်းပီခင်းမး ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း ထခင်းဝိုင်း. ထခင်းဂိုင်း, ထခင်းဝၢခင်း။
 - တွခင်းတၢ, တေဗြိတ်.ထီမ်တၢင်းလူဝ်, လူင်ပွင်းထိုင်း; ခွင်းတိုင်, ခခင်း. ခိုခင်းထိုတိုင်းငိုခင်းခွခင်း, ဂၢခင်းလံးမးတီးခွင်းပိုင်, ခခင်း. သေဂမ်.ထီမ်ဂျေလးယု,။

ရှုပ်ရှုပ်; လွင်းတင်း; လွှဲလွှဲ.မွှဲမွှဲ.မခင်း

- ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလား ဗဟိုတံ၊ တရုတ်၊ ခေ. လုံးဝံ. ပိုင်ပိုင်လိုင်မခင်း
 သေ ကျပ်၊ ကျပ်၊ တာ၊ တေသင်း၊ များ ယူင်. ပိုင်ဗဟိုတံ၊ တရုတ်၊
 တာ၊ လိုင်. လုံး ကခင်းခင်း၊ သင်းလွင်းတွင်၊ ဂုခင်း ဗဟို. ဂုမ်း၊
 ဂုခင်း မွှဲမွှဲ. လင်း ပိုင်ခွဲခင်း၊ ကခင်းမခင်း၊ ငမ်း၊ ငလး၊ ဂါခင်လင်၊
 ငဗေငိုခင်းခွဲခင်း။
- ဂါခင်ကျပ်၊ ကျပ် ခင်းခင်း. ဂါခင်ငမ်းယခင်း ခိုင်ဂါခင်လင်၊ ငဗေ
 ငိုခင်းခွဲခင်း၊ ခခင်း. ဂါ. လုံး တိုင်းသို၊ ဂိုင်းပင်းလိုင်ခိုင်
 ခိုင်းခိုင်ငိုင်း တိုခင်းယဝ်။ မခင်းလိုင်၊ ဂါခင်းခင်းလိုင်၊ ခိုင်ခိုင်
 ဂါခင်ဂိုင်းခွဲခင်း၊ ဂိုင်းမိုးလွင်းဂုခင်း ဂိုင်း ခိုင်-(ခိုင်းပိုင်၊
 ခွဲခင်း၊ ခိုင်းဂုခင်း၊ ငလး၊ ခွဲခင်းငိုခင်းခိုင်း၊ ခွဲခင်း၊ ဂျဲလိုင်၊
 ငတ၊ ဂျဲလိုင်ခင်း...) ငလး၊ ဂါခင်းခပ်. ဂိုခင်းခိုင်
 ဂါခင်လင်၊ ငဗေငိုခင်းခွဲခင်း၊ ပျဲယူ။
- ပိုင်ဗဟိုလင်းမိုင်း ၇၀၀၈ ကခင်းတိုင်းဝံ. ငလးသင် တိုင်းခွဲခင်း
 ငလးသင် (ခေးဗဟို. ထိမ်မိုင်းပိး ၇၀၁၄) ခခင်း. မခင်းပေး
 မိုးတိုင်း. တိုင်းခခင်းလိုင် တာ၊ တေခပ်. ဂိုခင်းဂိုတိုင်းသင်း
 လုံးပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလား မွှဲ၊ တာ၊ ခင်းပွတ်းလုံးယူ။
 တွဲခင်း တာ၊ ခင်းယဝ်းငတ. လိုင်လုံး ကျပ်၊ ကျပ်ထိုင်ယူ။
- ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလား ဗဟိုတံ၊ တရုတ်၊ ခေ. ထိုင်ပိုင်လားတိုင်း
 ကခင်းသင်းလုံး ဂါခင်းမခင်းမိုးဂုမ်း၊ ငလး တိုင်၊ ဂုခင်းဗဟို. ဂုမ်း၊
 ကခင်းလမ်းလွင်းတွဲခင်း တာ၊ ခင်း. ဂါခင်ငမ်းယခင်း။



တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း

ကခင်း 1

ဖိုခင်း.တူဂ်းခိုခင်း ခရးလိဂ်းလမ်,လွင်း; ဂပ်းဂါ,လူဂ်း; ဂခင်း မဂ်းမုခင်းငလး; ခဂ်.ဂခင်းငမ်းယီခင်း။

ကခင်း ?

ဂခင်းကုပ်,ကူဂ်း ပီခင်းလုမ်း

မိဂ်းသီခင်း ခရးဂခင်းပိုင်ဂခင်းငခင်းလါးဖိုဂ်း,တငရ, ငလး; ပိုင်တီတီးထိုင်.ဂိုဝ် ခင်း.ကခင်းသွဲ,ဂိုင်းခပ်;ပးခင်း လိဂ်းဂူမ်း; မါငမ်းယီခင်းမိုင်းဂူမ်းတုမ်း။

တွဲခင်းသိုပ်,လင်

ပပ်.လက်:ဂါခင်သွခင်ထိုဝ်းခံ. လက်.တီ;မုဂ်.လုမ်းကေးသီးယျ်းနွင်,တေးသျိုခင်းလ; နွမ်းဂုမ်းဂိုတ်းဂါခင်ထွမ်း ထွမ်းလူင်ပွင်းထိုဝ်း နှံ,ဂါခင်ခပ်.ဂိုခင်းငိုခင်း ခင်းမိုင်းမါခင်းသေ တမ်းကွဂ်, ပီခင်ပပ်.မးယဝ်.။



ဖို့ဒ်ကင်း;ကိုင် တာင်,လို့ဝ်း-

Boadway, R. & Shah, A. 2009. *Fiscal Federalism: Principles and Practice of Multiorder Governance*. Cambridge University Press.

Boadway, R.W & Hobson, P.A.R. 1993. *Intergovernmental Fiscal Relations in Canada: Canadian Tax Paper No. 96*. Canadian Tax Foundation.

Bauer. A., et al. 2018. *SEE Reform in Myanmar: The Case of Natural Resource Enterprises*. Natural Resource Governance Institute & Renaissance Institute.

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press.

တီးပွင့်, ဆေးလွှဲ

ငိုခမ်းလွှဲတိုင်းတင်းလှမ်း: ငိုခမ်းကခပ်လံးလွှဲထံ၊ တျဲတင်းပီး တီး တွဲခမ်း နှင်းလွှဲ၊ ဂါခပ်ခမ်းဂုမ်း ဂူင်းဂျေ၊ ဂါ၊ ငလး သိခမ်းတျဲသံတင်းခင်း မိုင်း တင်းသင်း၊ ဂူလှ်းကမ်၊ သွဲခမ်းပျဲဂါခပ်လွှဲထံ၊ ခင်းတပ်သိုင်း။

ခွခပ်၊ ဂါခပ်ဂျေခါ- ပီ ခပ်ငိုခမ်း ခွခပ်၊ ကခပ်လံးမုးတီး၊ ဂါခပ်သိုဝ်၊ ဂါခပ်ခါ ဂူလှ်းလွှဲလွှဲ။ (ခပ်၊ - ဂါခပ်လွှဲလေး ငလး နှင်းဂုခမ်း)

ဂါခပ်ခပ်၊ ဂိုခမ်းထီဂ်၊ ငလးဂျေလွှဲထံ၊ - ဂါခပ်ခပ်ငိုခမ်းလွှဲထံ၊ ခင်းခေးလှိုင်ပွင်း ထိုင်းမိုင်းဂူမ်းတုမ်း ငလး၊ လေး မိုင်းဂိုမ်းမိခမ်း၊ တင်း ငိုခမ်းဂမ်ထီမ်။

ငိုခမ်းလွှဲထံ၊ နီခမ်းနီခမ်း- ငိုခမ်းလွှဲထံ၊ နီခမ်းနီခမ်းပွင့်၊ တျဲ ပီခပ်ငိုခမ်းလွှဲထံ၊ လှိုင်ပွင်း ထိုင်း၊ ဂါတီးဂါတီးကတ်ကတ်။ တူဝ်ယာင်၊ - ငိုခမ်းလှိုင်ခမ်းဂျေ၊ ဂါခပ်၊ ငိုခမ်းဂူဝ်လှိုင်ခမ်းလှိုင်၊ ဂါခပ်၊ ဂါခပ်ထူလှိုင်ထီမ် ပခပ်ခမ်းလဲ နီခမ်းဂျေ၊ ဂါခပ်၊ လှိုင်ဂူမ်းမံငိုခမ်းတင်း ငိုခမ်းဂူယမ်ကခပ်လွှဲ ထံ၊ ခင်းမိုင်း ငလး၊ နီခမ်းငိုခမ်းကခပ်လံးတခမ်းခင်းမိုင်း။ လှိုင်သေခပ်၊ ဂါခပ် ကခပ်လံးလွှဲထံ၊ တျဲတင်း၊ တွဲခမ်း ငလး၊ ကခပ် လွှဲတိုင်းဝဲယူယမ်းလိပ် ထိုင်းခခပ်ပျဲခင်းငိုခမ်းလွှဲထံ၊ နီခမ်းနီခမ်းယဝ်။

ဂါခပ်လှိုင်ယမ်းငင်းငိုခမ်းဂူမ်းဂမ်- ဂါခပ်ခပ်မိင်၊ ပုခမ်းနီခမ်း ငလး၊ ဂိုင်းပွင့်လှိုင်တီးလှိုင်ပွင်း ထိုင်း၊ ဂါခင်းထူး လှိုင်ပွင်း ထိုင်းမိုင်း ငလး၊ တိုင်း ဂိုမ်းတိုင်းမိသုခမ်းထတ်ဂါခပ် ငလး၊ သုခမ်း တိုင်းတတ်လေး၊ ပျဲခခပ်ထင်၊ တေသုတ်ထမ်ဂူခမ်းမိုင်း လံး၊ လှိုင်ဂူမ်းလှိုင်လှိုင်ပွင်း ထိုင်းဂါခပ်။

တီးပွင့်, ဆေးလွှဲ

ဂၢၢ်ခၢ်ဗၢ်စိုင်းပွင် ပခၢ်ထၢခၢ်းတီး - ဂၢၢ်ခၢ်ဗၢ်စိုင်း, ပုခၢ်းဗၢ်စိုင်း, ဗၢ်စိုင်းပွင်လုဂ်.
တီး, လူင်ပွင်းထိုင်းဂၢၢ်ထူး လူင်ပွင်းထိုင်းမိုင်း, ဗၢ်စိုင်း တိုင်း ဂှ်းတိုင်းမီးသုခၢ်,
ထတ်းဂၢၢ်ခၢ် ဗၢ်စိုင်း, သုခၢ်, တီပီးတတ်းလံး၊ ပေးခၢ်ခၢ်ထင်, တေသုတ်. ထမ်ဂူခၢ်းမိုင်း
လံး လူဏ်းကမ်, လူဝ်, လူင်ပွင်းထိုင်းဂၢၢ်။

ဂၢၢ်ခၢ်ကမ်, ဗၢ်စိုင်း, ပိုင်းဂၢၢ်ခၢ်ခိုခၢ်း - လူင်ပွင်းထိုင်းထွဲတိုင်းခၢ်ခၢ်. တွခၢ်းခိုခၢ်း
ကမ်လံးမး တီး, ဂၢၢ်ခၢ်မၢ်းမုခၢ်း ဗၢ်စိုင်း, ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုပီးခွခၢ်, ခၢ်ခၢ်. ကမ်, ဗၢ်စိုင်း, ပိုင်း။

ယခၢ်ခိုဝ်ခၢ်းတိုခၢ်း - ခိုခၢ်းခၢ်ခၢ်း တိုင်းဗၢ်စိုင်း, ထေး မိုင်းခၢ်ခၢ်.
ထီဂ်, ဗၢ်စိုင်းထွမ်းခၢ်, ခွခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုပီးလံးခၢ်ခၢ်. ခိုခၢ်းတိုခၢ်းတီးလွဲတီးခၢ်ခၢ်။

ထုမ်းဗၢ်စိုင်းဂူခၢ်းဂၢၢ်ခၢ်မၢ်းမုခၢ်း - ဂၢၢ်ခၢ်ဂူခၢ်းမိုင်းဂၢၢ်ခၢ်ထွမ်းခၢ်,
ပဂ်းပိုင်ဂၢၢ်ခၢ်မိုင်းထေ သၢင်ဂၢၢ်ခၢ်မၢ်းမုခၢ်းဂူခၢ်းခၢ်ခၢ်မိုင်း။

ဂၢၢ်ခၢ်ပခၢ်ခိုခၢ်းဗၢ်စိုင်း, ပိုင်း - ခိုခၢ်းလူင်ပွင်းထိုင်းမိုင်းဂူခၢ်းတုမ်း ပခၢ်လူင်ပွင်းထိုင်း
တိုင်း ဗၢ်စိုင်း, ထေးမိုင်း ကမ်ယခၢ်ခိုဝ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်. ဗၢ်စိုင်း, ကမ်, ခၢ်ခၢ်
ခိုခၢ်းထွဲ. ထံ, လွင်းဂမ်. ထီမ်ဂၢၢ်ခၢ် ထွင်းထေး။

ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်. သွခၢ်, ဗၢ်စိုင်း, ပိုင်းဂၢၢ်ခၢ် - ဂၢၢ်ခၢ်ခၢ်. သွခၢ်, ဂူခၢ်းကမ်ကမ်ခၢ်. တေလံး
ခၢ်. သွခၢ်, ဂှ်းမီးလွင်းဗၢ်စိုင်း, ပိုင်း။

တီးပွင့်, ချေးလွှဲ

ငိုခမ်းလွှဲ.လှံ, - ငိုခမ်းကခပ်လှင်ပွင်း လိုင်းလံးလွှဲ.လှံ, တျှုးဂူခမ်းမိုင်း။

ရှိုင်းပွင် ဂါခပ်လွှဲ.လှံ, ငိုခမ်း လှင်ပွင်းလိုင်းဖှိတ်, တခရ, -
လွှဲ.တိုင်းငိုခမ်းခပ်; လှင်ပွင်းလိုင်းမိုင်းဂူမ်းတုမ် ပိုင်းတျှုးဂမ်.ထိမ်ပခမ်
ယိုင်းကါခမ်းလိုင်းမိုင်းတီး ငခပ်.လေးမိုင်း။

ဂါခပ်လှုတ်: ရှိုင်းပွင်ငဝ်းငုခမ်း ဖှံ, ဂါခပ်ငိုခမ်း :

ဂါခပ်လှုတ်: ရှိုင်းပွင်ငဝ်းငုခမ်း ဖှံ, ဂါခပ်ငိုခမ်း ခပ်.ပွင်, တျှုး ငခပ်. မိုင်း ဧလ; တိုင်း
မီးပုခမ်းဖှုခမ်း ခိုဝ်ဂါခပ်ငိုခမ်း ဧလ; ခုဝ်းငဝ်းတိုခမ်း။ လှင်ပွင်းလိုင်းလေးမိုင်း ဧလ;
တိုင်းမီးရှိုင်းပွင် ငတီးဂါခပ် ခိုဝ်ခွမ်းခွင်ငဝ်းတိုခမ်း၊ ခင်းဖှိခပ်ဂါခပ်တျှုးဂူခမ်းမုခမ်း
၊ ဂါခပ်လွှဲ.တိုင်း ငိုခမ်း၊ ငိုခမ်းခပ်; မိုင်း၊ ဂါခပ်လှိတ်, ဧဖှုငိုခမ်းတျှုးခင်းကိုင်, ဧလ;
ဂါခပ်ဂူးယိမ် ငိုခမ်း လိုင်းခပ်.ရှင်းခေ။

ဂါခပ်ငိုခမ်းကခပ်ကမ်, မီးလွင်းတြး-

ကခပ်ကမ်, မီးလွင်းဖှိင်, ပိုင်းခိုဝ်ဂါခပ်ငိုခမ်း ကခပ်လံးမုးခခေ။

ဂါခပ်ငိုခမ်းတွင်း ကမ်, ထိုင်တီး-

ဂါခပ်မိင်, ယိုခမ်းငိုခမ်းတွင်းကမ်, ထိုင်တီး;
ကိုင်ခိုဝ် လွင်းပိုင်း, ပိုင်းခခေ. တွမ်းငိုခမ်း ။

ရှိုင်းပွင်သင်း; ခိုဝ်ဂါခပ်ငိုခမ်း -

ရှိုင်းပွင်သင်း; တျှုးတတ်းသိခမ်
ခိုဝ်ခွမ်း, လွမ်းခင်, တင်.လှိင်ခွမ်း, ကခပ်လံးမုးမခမ်း ဝံ.ခခေ။

တီးပွင့်, ချေးလွှဲ

ဂၢၢ်ခၢ်မၢ်းတတ်းဥိုခၢ် - ပီခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ကၢ်ခၢ်တီၢ်ဂၢ်; တူလှ်း ဂၢၢ်ခၢ်ဥိုခၢ်
ကၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခၢ် ညးတီၢ်ဂၢ်; လၢ်လၢ်မိဝ်း ခၢ်, တီၢ်ဂၢ်; ထွမ်း GDP ဖတ်. ဖီၣ်, ဝေ;
ဥိုခၢ်ခၢ်; ဖတ်. ဖီၣ်, ခၢ်။

ဥိုခၢ်ဂၢ်. ထီၣ် - ဥိုခၢ်ဂၢ်. ထီၣ်ကၢ်ခၢ်ဝုးခၢ်. ပီခၢ်ဥိုခၢ်ထွမ်းထီၣ် ကၢ်, ခၢ်
ခၢ်မိဝ်, ဂၢ်ခၢ်ခၢ်; တွဲခၢ်လှ်းလှ်း ထီၣ်; ခၢ်။ ခၢ်ထွမ်းထီၣ် ခၢ်
လှ်းလှ်း ထွမ်းထီၣ်; ဝေ; တီၢ်ဂၢ်; ခၢ် ခၢ်. ယဝ်။ လှ်းခၢ်. ကၢ်, ဂၢ်; ဥိုခၢ်. ကၢ်
ထွမ်းထီၣ်ပၢ်ထွမ်း ထွမ်း, လှ်း ကၢ်, ခၢ်ဂၢ်ခၢ်. သေ ဂၢ်. ဂၢ်. ခၢ်. ဂၢ်;
လၢ်တီးလှ်းဝုးပီခၢ် ဥိုခၢ် ဂၢ်. ထီၣ်ယု, ။ ဥိုခၢ်ဂၢ်. ထီၣ်ပၢ်ခၢ်ခၢ်.
လှ်း. တီးထွမ်းခၢ်ထွမ်းသေပၢ် ဂၢ်,
ထွမ်းကၢ်ခၢ်လှ်းဂၢ်. ဂၢ်; ပီခၢ်ဖုးလှ်းဂၢ်. ဥိုခၢ်ဂၢ်. ထီၣ်ခၢ်ခၢ်. ယဝ်။

လှ်းထွမ်းဖီၣ်, ပီၣ်ဂၢ် - ပီၣ်ပီခၢ်. ဝၢ်; တု, တွဲခၢ်; တု,
လှ်းထွမ်းဖီၣ်, ပီၣ်ဂၢ်ခၢ်ခၢ်. ဝေ. မိဝ်ခၢ်ခၢ်, ဝုး “ ဖုးထွမ်းကၢ်ခၢ် လှ်းလှ်း
လှ်းပီခၢ်. မိဝ်; ဖုးကၢ်, မိဝ်; လှ်းလှ်း ထီၣ်; ခၢ်. သၢ်မိဝ်; လှ်းလှ်း ထီၣ်;
မၢ်; ဂၢ်; တေလှ်းသုပ်, လှ်းပီခၢ်ဂၢ်, ” ခၢ်ယဝ်။ - မိဝ်; လှ်းထွမ်းဖီၣ်, ပီၣ်ခၢ်
လှ်းထွမ်းဖီၣ်, ပီၣ်။

ခွဲခၢ်, ဥိုခၢ်ခၢ် - ခွဲခၢ်, ကၢ်ခၢ်ဂီၢ်; တီးဥိုခၢ်ခၢ်; ဂၢ်. လှ်းဂၢ်. ခၢ်. ခၢ်
ခၢ်ခၢ်ဂီၢ်; ခွဲခၢ်, မၢ်; ဂၢ်; ကိၣ်ခၢ်ဝၢ်; လၢ်ဥိုခၢ်ခၢ်; ခၢ်; ခၢ်, သေ
ထၢ်; လှ်းထွမ်းထီၣ်; ယွမ်းယု, ။

လှ်းခၢ်, ဂၢ်, ခၢ်; လှ်းလှ်းထီၣ်; ခၢ်, ဂၢ် လှ်းဂၢ်ခၢ်ဥိုခၢ် -
ပီခၢ်ဂၢ်ခၢ်ခၢ်. ဥိုခၢ်; ထွမ်းထီၣ်, ခၢ်; ဝေ; လှ်းလှ်း ထီၣ်;
ဂၢ် ထၢ်ခၢ်; ထၢ်ခၢ်; ။ ခၢ်, - ဂၢ်ခၢ်ထီၣ်, ဝေဥိုခၢ်ခၢ်; ပီခၢ်ဥိုခၢ်ဂၢ်. ထီၣ်ထွမ်းထီၣ်ခၢ်. ။

တီးပွင့်, ချေးလွှဲ

ငိုခမ်းခပ်; ထွမ်းလုံးတောင်းထမ်းဂပ်,- ခန္ဓာ; လှိုင်းသေ ဂါဓ်ငိုခမ်းကူခမ်းခင်း စာ; လှိုင်ပွင့်; ထိုင်း; ခင်, ဂါဓ်ယပ်။ ငိုခမ်းခပ်; တု, တိုင်း ထေးမှိုင်းခပ်။ ထောင်းလုံးလှိုင်း; တမ်းပိုင်ဂိုဝ်းခွခပ်, ခိုင် ဂျေးယူ, သင်း။ ဂျေးတီးလိခမ်း။ ဂါဓ်ဂိုတ်းပုံးမာ်းမီး စလ; ဂါဓ်ပခပ်ထွင်းထေး ထိုင်းခပ်လုံးဂမ်းသိုင်း။

ရှိုင်းပွင့်သုတ်သုတ်: (မှိုင်းရှုမ်းတုမ်း၊ မှိုင်း စလ; ထေးတိုင်း): ပီခင်ကခင်ထာခင်း; ရှိုင်းပွင့်သုတ်သုတ်ခင်းမှိုင်း။

ခမ်. မိတ်; ငိုခမ်းကခင်ဂိုတ်းလှိုင်း: ဂါဓ်သွခပ်, ထွခပ် ငိုခမ်းခပ်; ခိုင်ဂူခင်း ဂျေးလှိုင်းဂျေးခခင်လုံး ရုပ်. စလ; ငိုခမ်းခွခပ်, ကခင် ခပ်လုံးပခပ် ခခင်။

ငိုခမ်းခပ်: ပီခင်ငိုခမ်းထူးတွမ်း ကခင်လုံးမားတီးဂူခင်းမှိုင်း ထွမ်းခင်, ရှိုင်းပွင့်ရှုမ်း, ငမ်း လှိုင်ပွင့်; ထိုင်း; ခပ် ရှိုတ်းသင်းဝံ. ခခင်. ယပ်။ ငိုခမ်း ခပ်; ခခင်. ထောင်းလုံးမားတီး; လွင်းတောင်း လုံးလုံးလွင်းယူ, ခပ်; ပားတင်း - ခွခပ်, ငိုခမ်းခပ်; ဂျေးလှိုင်းဂျေးခခင်. ခွခပ်, ချိုင်းမင်းမင်းတင်းလုံး။ ခွခပ်, ကခင်ဂိုဝ်း ခိုင်ခွင်းပိုင်, စလ; ချိုင်းတွခင်း။ ခွခပ်, ဂျေးယူ, သင်း စလ; ငိုခမ်းတမ်း, ခွခပ်, ငိုခမ်းဂုပ်. ပပ်; လွင်းတိုင်, ဂူခင်း။ ငိုခမ်းကခင်လုံးမားတီး တိုင်, မိတ်း (ငိုခမ်းကခင်လှိုင်ပွင့်; ထိုင်း; ဂျေးလုံးမား။ ငိုခမ်းလှိုင်း, ငိုခမ်းထွင်းထီး တု, ထေးမှိုင်း စလ; ငိုခမ်းဂမ်းတု, ထေးမှိုင်း ကခင်သေဂျေးဂျေးပခပ်) ထိုင်းခပ်. ယပ်။

ဂါဓ်လိဂ်, ဗေငိုခမ်းခပ်: ကခင်လှိုင်းတီးလှိုင်ပွင့်; ထိုင်း; ဂါဓ်သေ လိဂ်, ဗေ ငိုခမ်းပခပ် တိုင်း စလ; ထေးမှိုင်းခခင်. ပီခင်ဂါဓ်လိဂ်, ဗေငိုခမ်းခပ်; ယပ်။

တီးပွင့်, ချေးလွှဲ

ဂၢၤခၢ်ကူခၢ်းမိင်, ဝိုခၢ်းခဝ်း: ဂၢၤခၢ်ကူခၢ်းမိင်, ဝိုခၢ်း (ဝိုခၢ်းခွခၢ်, ကိတ်, ကခၢ်ကမ်, လွဲ; ဝိုခၢ်းခွခၢ်,) ခၢ်းခၢ်းလူင်ပွင်း လိုင်းဂူး လခၢ်.လခၢ်.။

ဂၢၤခၢ်လိတ်, ငလ ခွခၢ်, ပိုခၢ်.ထာခၢ်: လူင်ပွင်း လိုင်း; မိုင်းဂူမ်းတုမ်း.။ လူင်ပွင်း လိုင်း; လေး မိုင်း ငလ; တိုင်း မီးသုခၢ်, နိပ်းခွခၢ်, ပိုခၢ်.ထာခၢ် ခၢ်, ခွခၢ်, ဝိုခၢ်းခဝ်း; သုခၢ်, တူင် ငလ; နှိုင်းခါလိုင်းခၢ်.။

ခွခၢ်, ဂုခၢ်, နိုတ်.ခါ: ခွခၢ်, ခိုဝ် ဂုခၢ်, မာင်းကခၢ်. တူင်ယာင်, ., မိုင်းယားလိင်

တူင်, ဝိုင်းဖွမ်.ဂူမ်း: ဂၢၤခၢ်ဂျေ, သာင်းတူင်, ဝိုင်းခၢ်, ပါ, ယူ, လီ, .၊ ပါးပလို, လျ, .၊ ဂၢၤခၢ်ဂမ်.ထီမ်တူင်, ဂုခၢ်း။

ဂၢၤခၢ်သာင်း; လွင်းဖိင်, ပိုင်းဝိုခၢ်းခွခၢ်,- ဂၢၤခၢ်ကခၢ်သာင်းဂူး; လွင်းဂိပ်းခွခၢ်, မိုခၢ်ဂခၢ်မား.။ တီးကခၢ်ဂိပ်းခွခၢ်, ကေ, ခခၢ်. ဂူးဂိပ်းပိုင်းတီး; လိုင်းဂိပ်းခခၢ်.။

ဂၢၤခၢ်; သာင်းလွင်း; ကြူးဖိင်, ပိုင်းလါးသိုဝ်းပိုင်း: ပိုင်းတီးလွင်း; ကြူးဖိင်, ပိုင်းလါးသိုဝ်းပိုင်းဂခၢ်ကခၢ်ဝါး; ခခၢ်. မခၢ်းခွခၢ်, ဂါ, တင်း ကခၢ်ဖူးလိုင်းမာ်းမီးခဝ်ငလမိင်, ပခၢ်ဖူး; လိုင်းကခၢ်ကမ်, ပွင်ပိခၢ်လံ; လွမ်းခခၢ်, ဂိုင်, တာခၢ်,။